ANUL XXVII - NR. 29 (1206) 20 IULIE 1978

flacara

SĂPTĂMÎNAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Pădure și grîu

în fiecare seară grîul vine tiptil
să se odihnească în sufletul meu de copil
tatăl meu se trage dintr-un neam de pădurari
mușcate de stele nu de securi
mama mea are rădăcinile de grîu
și sufletul imens cît o apă de rîu
bunicul din partea mamei pe sub glie
îngrijește rădăcinile viței-de-vie
ale melancoliei și-ale grîului dulce
din care nu poate nimeni să mă descurce
în fiecare seară grîul vine tiptil
să se odihnească în sufletul meu de copil

MARIN LUPȘANU ■

Ferestre spre 23 August

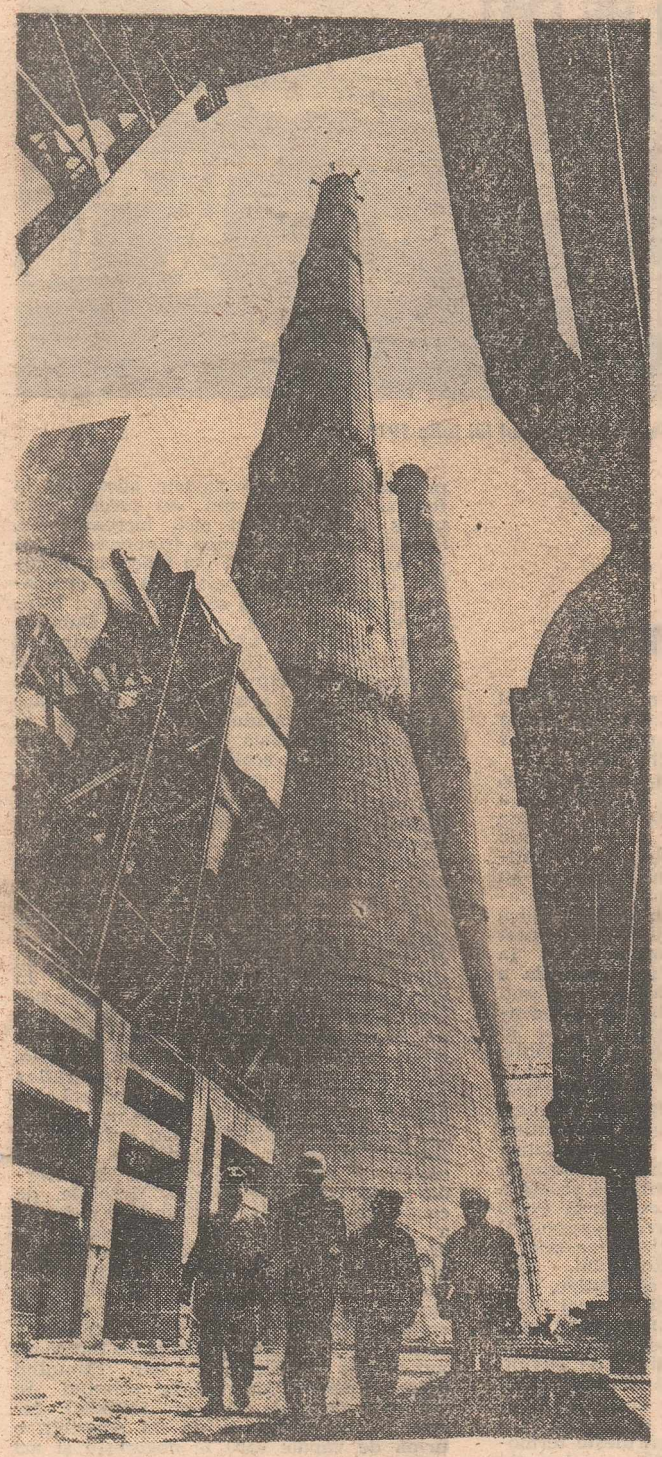

în pagina a 2-a — un reportaj la botezul producției unei noi cetăți energetice

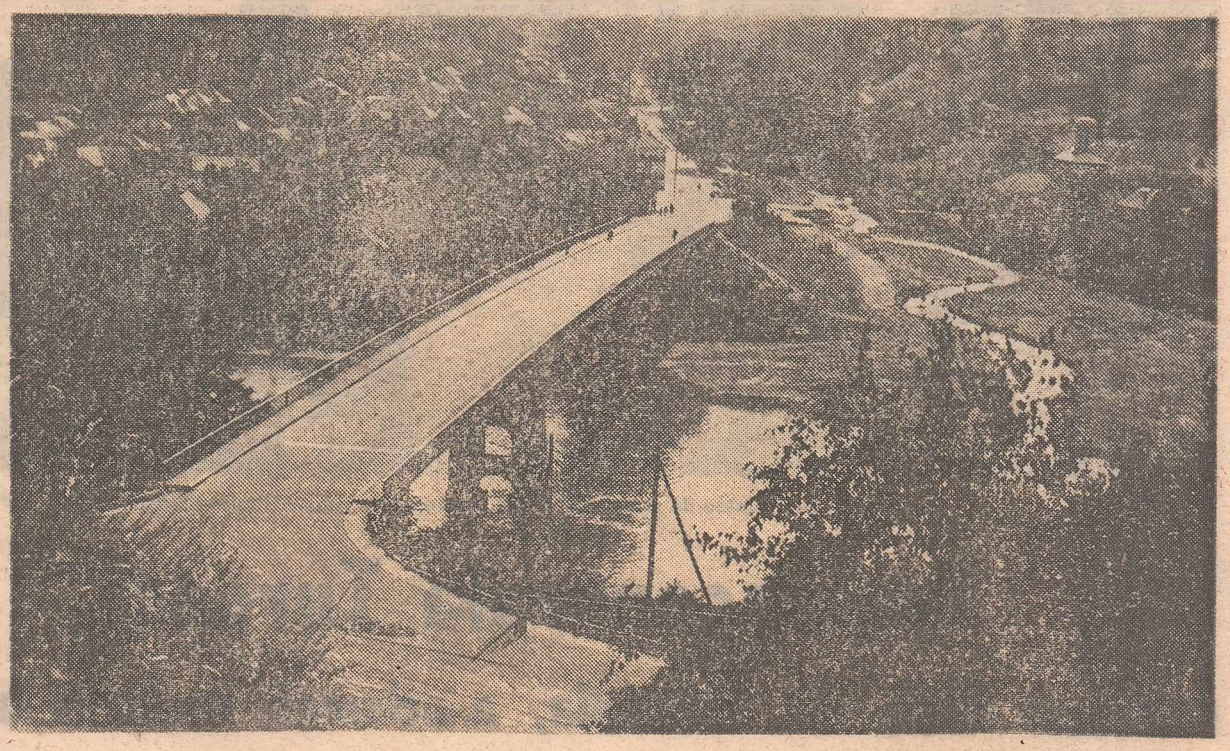

Cînd urci spre Sibiu dinspre Rm. Vîlcea, pe splendida șosea-magistrală a defileului Oltului, întîlnești un sat-cuib de vulturi, un sat-căpitan de plai...

Ciineni — un sat-căpitan de plai

Cînd urci spre Sibiu dinspre Rm. Vîlcea, pe calea de fier sau pe splendida șosea-magistrală a defileului Oltului, ori dinspre Curtea de Argeș, pe vechiul „drum mare" sau „drum bătrînesc" al Țării Loviștei (cîndva, singura punte între Transilvania și Muntenia), pe piscuri, sus, lîngă nouri, spre miezul granitic al Făgărașului, ca un sat-cuib de vulturi sau sat-căpitan de plai, veghind zări adînci și istorii adînci, stă Ciinenii. Sat bătrîn, sat doldora de istorie, sat-matcă al străvechimii și dăinuirii noastre, sat în care, de cînd se știu oamenii scot din pămîntul pietros, odată cu bobul firav de porumb, relicve, scurmîndu-l în egală măsură cu sapa ori cu plugul arheologului. Prin Ciineni a trecut Traian, „ducînd cu sine armatele și istoria", întărind cetatea alpină a Făgărașului cu propriile lui cetăți și castre, așezate ades peste altele și mai vechi, peste fortificațiile dacice ridicate în calea învingătorului. Cetatea Ciinenilor e o probă, ea se chema, spune documentul latin, „Pons Vetus", deci o „punte veche", indicînd existența unei așezări preromane, cu rădăcini ce

(Continuare în paginile 12-13)

ILIE PURCARU ■

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

Duminică, 23 iulie, în cadrul tradiționalei sărbători organizate pe Muntele Găina (județul Alba) — amplă și pitorească manifestare a creației folclorice — Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, cenaclu condus de poetul Adrian Păunescu, va susține o nouă întîmplare literar-artistică.

La acest spectacol vor lua parte reprezentanții de frunte ai poeziei și muzicii tinere de la noi: Mircea Vintilă, Florian Pittiș, Doru Stănculescu, Victor Socaciu, Adrian Ivanițchi, Evandro Rossetti, Mihail Stan, Nicu Vladimir, grupul „Cetatea", Maria Naghi, Arpad Domokos, Valeriu Penișoară și alții.

Radiografii etice

Implicațiile unei destituiri

Doctorul Dumitru Dumitrescu este un om aproape bătrîn. Are 56 de ani. A condus timp de 22 de ani spitalul din Găești. Despre el toată lumea în afară de doctorița Tatiana Badea, de la același spital, ne-a vorbit frumos. Este un om impunător, de o superbă demnitate, construită probabil și din siguranța că a lăsat în urmă exemplul unei vieți de bun profesionist și de mare devotament pentru micul orășel pe care l-a slujit pînă la sacrificiu. De bunăvoie a renunțat la o carieră care se anunța mai strălucitoare la Pitești, Tîrgoviște sau București și, ca localnic, a preferat să-și facă meseria în folosul celor din preajmă. Iar localnicii îl iubesc. Atît de mult încît trec chiar peste greșelile lui. Fiindcă doctorul Dumitru Dumitrescu a greșit, din păcate, cel puțin într-o singură dar esențială privință: că nu a știut să păstreze ce a construit cu atîta trudă și într-un timp atît de îndelungat. Hărțuielile unora din subalternii săi, care adeseori deveau în mahalagism, i se păreau dovezi, cel mult, ale lipsei de educație. Așadar, doctorul Dumitru Dumitrescu vedea numai lucrurile importante. Pe cele mai puțin importante nici nu le băga în seamă. Probabil că a existat însă și o confuzie privind importanța lucrurilor, fiindcă de vreo cîțiva ani începea să devină evident că spitalul o luase la vale și că încrederea populației în medicii lui se micșorase. Dar directorul continua să țină frîurile slab și să permită personalului spitalicesc „pas de voie". El însuși era capacul din ce în mai subred al unui pahar în care se agitau viespile... Din cînd în cînd, Tatiana Badea, șefa secției boli interne, ducea pînă departe făcînd publică zbaterea dinăuntru, fie în mașini sau pe tren — fiindcă ea e navetistă — fie în scris, printr-o cantitate impresionantă de reclamații. Una dintre ele, ca să dăm un exemplu, era adresată Direcției sanitare a județului și cuprindea 33 de puncte, deși nu este nevoie decît să știi să citești ca să-ți dai seama că doctorița — nici n-am spune-o dacă prin meseria ei n-ar fi un om cu pretenții intelectuale — bătuse apa în piuă în mod grosolan, pe măsura debitului său verbal care i-a speriat pe toți, la Găești și la Tîrgoviște, atrăgîndu-și chiar observația — destul de îngrijorătoare pentru sănătatea unui om — că ar fi „dizarmonică în idei". Cap la cap, doctorița Tatiana Badea a întocmit peste

(Continuare în pagina 15)

DUMITRU ELIADE ■

ACTUALITATEA

● Un grup de specialiști ai Institutului de cercetări pentru industria electrotehnică a realizat un nou procedeu tehnologic pentru impregnarea bobinelor și instalația aferentă acestuia. Cîteva din avantaje: reducerea consumului de materiale, a manoperei, productivitate sporită. ● Stelică Cîrstoiu, un destoinic buldozerist de la I.J.G.C.L. (Mehedinți), a fost prins subit de o adevărată patimă pentru medicină. Modest, dîrzul autodidact a început cu întreruperile de sarcină. ● Aurel Tomescu din Craiova, str. Silozului, bl. H6, a făcut în urmă cu trei ani o cerere pentru eliberarea unei copii după cartea sa de muncă. O mai așteaptă și azi. ● Un cetățean din Mal (Sălaj) și-a botezat copilul Apolo 11. Cum l-o dezmierda racheta purtătoare? ● Minerii din bazinul carbonifer al Baraoltului au extras de la începutul anului și pînă acum 32 000 tone de cărbune peste plan. ● Doi tineri proaspăt căsătoriți din Cîmpulung Muscel au luat viața pieptiș și, însoțiți de tot alaiul de nuntași au plecat în călătorie de nuntă pe Valea Iezerului, spre lacul glaciar, aflat la 2 000 de metri altitudine. ● Sîmbătă, toate cele nouă cooperative agricole aparținînd consiliului intercooperatist Reghin au încheiat secerișul orzului. Urmează recoltarea orzoaicei. ● Aflînd de Diogene, Adalbert Fodor (Drobeta-Tr. Severin) s-a simțit învăluit de o imensă dragoste pentru legende. Drept care a furat un butoi plin cu bere din fața braseriei Bulevard, neglijînd faptul că istoricul butoi era gol. ● Colaborînd echitabil, albinele și inspectoratul silvic din județul Dolj au realizat de la începutul anului și pînă acum 34 tone de miere din salcîm și flora spontană. ● Cel mai tînăr cartier al municipiului Rîmnicu Vîlcea se numește Zăvoi și se află în imediata apropiere a cunoscutului parc cu același nume. ● Prin contribuția obștii, elevii din Cornu Luncii, Crucea, Gulia și Scheia (jud. Suceava) vor avea școli noi în anul școlar 1978-1979.

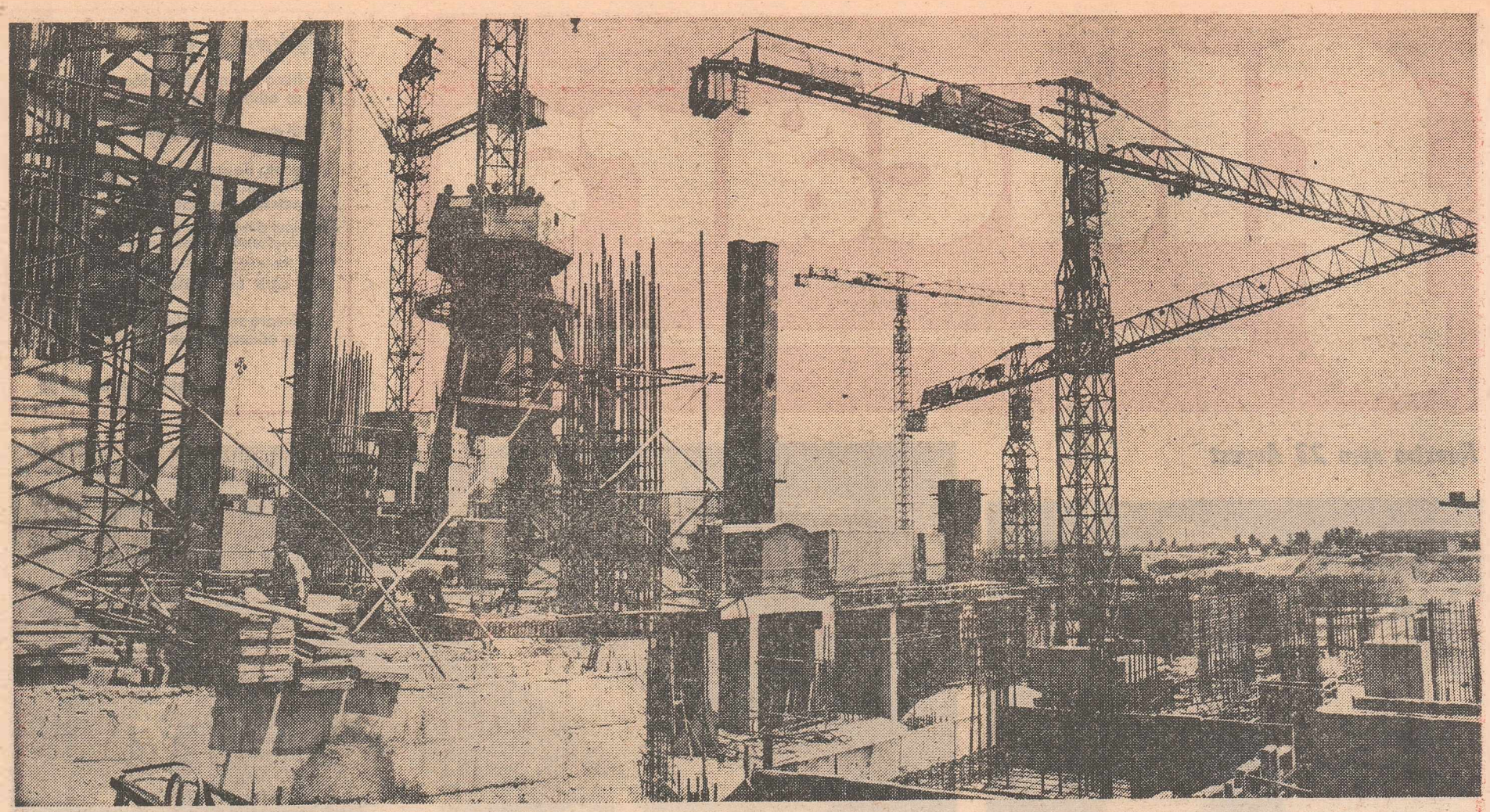

Turceni, cetatea de scaun a energiei românești, la ceasul istoric – ceasul nașterii primilor kilowați – al lui iulie 1978

Termocentrala Turceni,

cea mai mare din România, a aclamat secunda luminii

Regimul de lumină al României a mai sporit cu niște raze, cu niște volți. De cîteva zile — mai exact, din ziua de 9 iulie, orele 9 și 6 secunde — termocentrala Turceni din Gorj, cea mai mare uzină de energii a românilor, produce. A fost „pus în paralel", adică racordat sistemului național de lumină și energie, intrînd în probele tehnologice, primul grup energetic al marii centrale, care înseamnă 330 MW sau 330 000 de kilowați. Într-o primă etapă, centrala va avea un potențial de 1 320 MW. În etapa finală, 2 640 MW.

Ce înseamnă acest eveniment ? Nu vrem să facem cu dinadinsul metafore — în materie de lumină, metafora nu prea mai poate lumina mare lucru — ci doar să punctăm o semnificație.

Adică faptul că, dacă o lampă electrică — o primă lampă ! — e un eveniment tulburător pînă și pentru cea mai măruntă localitate, marcată cu un punct pe hartă, o centrală termoelectrică — cea mai mare ! — pentru o țară reprezintă un eveniment cu implicații cosmice. Ca să fim mai limpezi, vom spune că noua sursă solară a țării se plasează la o semnificativă răscruce aeriană, aceea care leagă coșul de fum, înalt de 200 de metri (cîndva, cu niște ani în urmă, nu prea mulți, un apogeu al construcției energetice românești), al termocentralei de laIșalnița, de lîngă Craiova, de coșul de fum, înalt de 240 de metri (cu niște ani în urmă, și mai puțini, culmea edificiului energetic al României), al termocentralei de la Rogojelu, din nordul Gorjului, de pe același drum străvechi al Jiului. ÎntreIșalnița și Rogojelu, ca o cumpănă, marcînd maxima altitudine a luminii în România, maxima altitudine a construcției noastre industriale, arde, pe cer, steaua Turcenilor. Acolo, pe cer, la cota 280, un coș de fum (primul coș, primul turn al cetății, a cărui glisare s-a încheiat acum doi ani, în mai 1 976) aruncă în slăvi fumul lignitului, întunecînd, de fapt nu întunecînd, ci luminînd, deschizînd în apoteoză un cer al patriei devenit deodată mai vast, mai înalt, mai scînteietor.

Ceea ce te impresionează, cînd pășești în incinta acestei cetăți a luminii, sînt, desigur, în primul rînd, proporțiile, altitudinile, exprimate în cifre care, de la un anume prag, devin fantastice, te amețesc. Cel dintîi coș de fum, cel de 280 de metri, acest turn-străjer al industriei românești, este mai scund decît turnul Eiffel, dar e mai înalt (a socotit un confrate) cu 47 de metri ca Golden Gate, faimosul pod de la San Francisco. În spațiul circular din baza interiorului său circulau, în vremea construcției, învîrtindu-se libere, nestînjenite, camioane de mare tonaj, prelungite ades cu remorci cu materiale. Cînd îl privești de jos, de la rădăcini, piscul lui, pierdut în frunziș mișcător de nori, pare și el că se mișcă, ai zice că uneori se înclină, ca să-i salute pe cei de la poale, pe sutele de constructori, pe ctitorii lui. (Senzație pe care, evident, ctitorii ți-o vor amenda, explicîndu-ți că pe parcursul ridicării colosului a funcționat tot timpul un sever „control al verticalității", făcut cu ajutorul unui dispozitiv cu laser). Acest prim coș de fum, la ceasul de față, se pierde, însă, printre alte construcții (e aproape gata și al doilea coș de fum !), printre gigantice turnuri cilindrice, parabolice, printre enorme sfere metalice, printre uriașe forme prismatice din beton armat. Urci, ca să poți cuprinde construcția, numeroși kilometri de trepte, escaladezi scări de pisică, treci peste abisuri, pe punți aproape imateriale, urci, de fapt, scările matematicii, ale fizicii, ale energeticii, ale automaticii, urci, de fapt, scările unor performanțe, emblematice pentru actuala etapă a tehnicii și capacității tehnice a românilor. Afli, de pildă, că primul turn de răcire (inaugurat în noiembrie '75, cu șase luni înainte de termen) a fost și el, în epocă, cel mai mare din țară (în prezent se lucrează la al treilea !), avînd o capacitate de 42 000 mc de apă, adică un sfert din debitul mediu al Jiului în această zonă. Lîngă el sau chiar deasupra lui (deci la o altitudine de 115 metri) va trebui să pui, ca pe un corolar, numele ctitorilor, al oamenilor din brigada complexă condusă de Ion Dițescu, așa cum lîngă cel dintîi coș de fum va trebui să pui numele meșterilor constructori conduși de Ion Irod, al fierarilor betoniști din brigada lui Constantin Căldare, al lăcătușilor și sudorilor din brigada lui Traian Rusu, al maistrului Gheorghe Udrea, al multor altora. Mai afli că barajul de pe Jiu, colectorul giganticului debit de apă (94 de metri lățime, 24 înălțime, 6 deschideri), a fost construit fără ca apa Jiului să se devieze, adică în plină albie, adică prin soluții tehnico-constructive ce reprezintă și ele un unicat, o premieră. Mai afli că un cazan cu abur include nu mai puțin de 45 000 de suduri, cazanele cu abur ale Turcenilor fiind și ele, la ora de față, cele mai mari din cîte există astăzi în România. Mai afli că în primăvara anului trecut uzinele craiovene „Electroputere" au expediat spre Turceni primul transformator-bloc de 400 MVA (din cele 8 necesare marii termocentrale) care înseamnă, practic, cel mai mare produs făurit vreodată de industria noastră electrotehnică. Acest transformator cîntărește 380 de tone (doar miezul magnetic are 170), pentru transportul lui, ni se povestește, trebuind a se construi un tren special, un tren-mamut, cu osii în număr de douăzeci. Mai afli că toate cele pe care le vezi, de la grupurile energetice de mare putere la giganticele cazane de abur cu care e echipată termocentrala, sînt fabricate în România, la „Electroputere", la „Vulcan", la „Automatica", la Intreprinderea de mașini grele București, la Reșița, la Bocșa, la „Unio"—Satu Mare etc. Mai afli că această cetate a energeticii care e cea mai mare din România nu ocupă (așa cum, amețit de cifre, ești ispitit să crezi) un teritoriu cît al unui oraș, dimpotrivă. Specialiștii Institutului de studii și proiectări energetice au adoptat, în proiectele lor, soluții de cea mai înaltă eficiență, vizînd o concentrare maximă a lucrărilor, drept pentru care incinta cetății se prezintă, la ceasul de față, ca un pătrat cu latura de circa 1 kilometru, spațiul său fiind ocupat cu construcții într-o proporție de peste 85 la sută. S-a construit pe înălțime, s-a construit în adîncime, s-au ridicat cu umerii, cu macarale, cu mecanisme speciale, cu ajutorul cofrajelor pășitoare, al metodei glisării, turnuri înalte de 280 de metri, s-a coborît, cum spuneam, și în adînc, numai volumul săpăturilor (și numai pentru prima etapă) fiind de 2,7 milioane de metri cubi, iar al umpluturilor de 2,5 milioane.

S-a muncit mult, aprig, intens, eroic, s-a muncit competent și calificat, s-a muncit cu pasiune și măiestrie, la toate cotele, la toate nivelurile, pe pămînt, sub pămînt și deasupra, s-a construit cu utilaje de o deosebită complexitate, s-au montat utilaje de o deosebită complexitate, produse în România, au muncit, adică au săpat, au betonat, au sudat, au montat oameni de o deosebită complexitate (a profesiei, a măiestriei sau științei de a munci, deci a cunoștințelor, în primul rînd, dar și a pasiunii creatoare și novatoare, deci a înaltei conștiințe, tot în primul rînd) oameni produși în România. „Nucleul de bază", cum se spune pe șantiere, au fost oameni de veche practică, oameni ce, pînă azi, au făcut turul țării de cîteva ori, din șantier în șantier, sosind de fiecare dată pe pămînturi goale, lăsînd în urmă falnice construcții, lăsînd, de asemenea, o veritabilă școală a noului. Șeful de brigadă complexă Petre Șerban, prezent pe șantierele energeticii de prin anii '50, de la declanșarea planului de electrificare a României, și-a propus aici, la Turceni, să cîștige, trimestrial, un avans al muncii de cel puțin 6—7 zile, economisind, în același timp, materiale cu care să poată munci cel puțin 6—7 zile. Și s-a ținut de cuvînt. Lîngă el și lîngă alții ca el sînt mulți, foarte mulți tineri, foarte mulți calificați aici. Ing. Ștefan Covaliu, directorul grupului de șantiere care construiește termocentrala, apreciază la 1 200 — cel puțin 1 200 !, se corectează el — numărul oamenilor din satele locului care lucrează pe șantier. Mulți, foarte mulți dintre ei sînt din Turceni, comună mare, găsită astfel chiar din începuturile construcției (4 000 de locuitori, șase sate, înșirate pe vreo 15 kilometri de șosea), dar așezare nu prea bogată, nu prea îndestulîndu-i cu daruri pe cei ai locului, drept pentru care, pînă mai ieri, mulți plecau, emigrau prin țară, ades pînă departe, ades pînă la Reșița. De cîțiva ani, cei plecați s-au întors, s-au calificat aici, lucrează aici, cîștigă bine, își fac case frumoase (dacă nu cumva s-au mutat „la bloc", în blocurile care, cu cele peste 400 de apartamente ale lor, încep să dea așezării înfățișarea unui oraș). Dr. ing. Dumitru Iacob, directorul tehnic al Intreprinderii „Electrocentrala Turceni", adaugă cifrei constructorilor cifra celor din grupul de exploatare, care acum este de 700, care pînă la finele anului va fi de 1 250, și din care o zecimală (adică peste 100) vor fi absolvenți ai școlii de calificare deschisă aici, spre calificarea localnicilor.

Turceni, cea mai mare termocentrală a țării, a produs primii kilowați. Evenimentul de la 9 iulie 1978, orele 9 și 6 secunde, s-a petrecut, aflăm, simplu fără mare tapaj, deși, desigur, într-o atmosferă de zile mari, din care n-au lipsit nici emoțiile, nici mîndria. Adică dr. ing. Dumitru Iacob a apăsat cu un gest firesc, dacă nu chiar reflex (n-o făcea pentru prima oară !), butonul de „punere în paralel" cu unul din grupurile energetice ale termocentralei de laIșalnița, cei prezenți s-au emoționat, s-au felicitat, și-au strîns mîinile, au aclamat victoria, apoi cu un gest firesc, dacă nu reflex (mulți dintre ei mai participaseră la asemenea întîmplări, la asemenea emoții, la asemenea mîndrii !), s-au reîntors la locurile lor de muncă. Deci după acea secundă de mîndrie, de emoție, de încordare, de respirație gîtuită, fierbinte, de conectare a întregii lor ființe la o zi-bornă a istoriei construcției românești, ei, eroii acestei zile, a acelei secunde, au redevenit ceea ce sînt — constructori, montori, energeticieni — reintrînd în forfota șantierului, pierzîndu-se printre ceilalți, reluînd, împreună cu toți ceilalți, întrecerea, marea întrecere închinată aniversării Eliberării. Dar rămînînd marcați pentru toată viața, primind în suflet și pe piele un semn invizibil, dar distinct, un tatuaj de un fel deosebit, o urmă de văpaie care le dogorește și azi privirea, ceva se s-ar putea numi — și o vom numi chiar astfel, fără să șovăim la cuvinte — iradierea istoriei.

A acelei istorii a muncii, a dăruirii, a energiei și a luminii ce scînteiază pe chipul țării, făcînd-o mereu mai mîndră, mai bogată, mai puternică, mai frumoasă.

I. OLTEANU ■

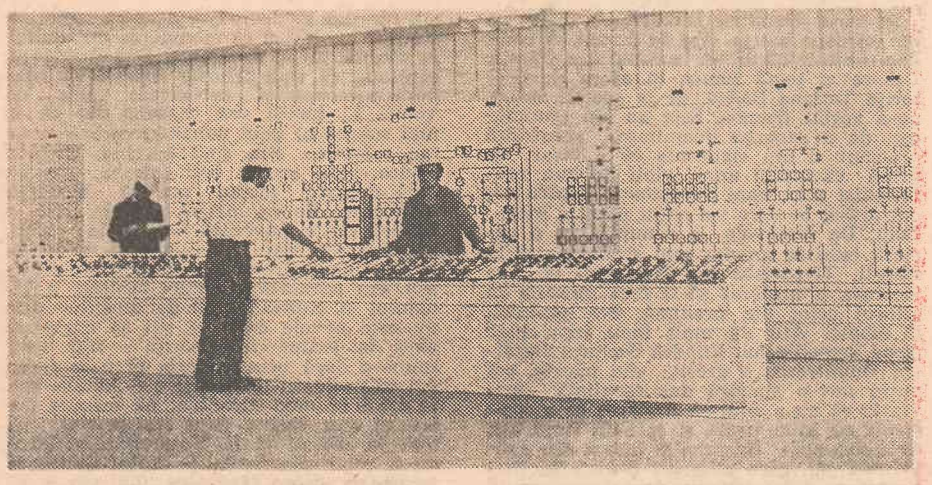

În fața panoului de comandă, un operator – unul singur ! – urmărește, ca într-un mare și fascinant simultan de șah, cam o sută de „mișcări" complicate, adică o sută de procese tehnice dintre cele mai importante Fotografii de ION PREDOȘANU ■

Conlucrarea cît mai activă pe plan internațional, în interesul păcii și bunăstării popoarelor

Conlucrarea cît mai activă pe plan internațional, în domeniile de referință majoră ale vieții politice, economice, sociale — acesta este genericul sub care pot fi așezate ideile exprimate cu prilejul dialogului politic pe care președintele României socialiste, secretarul general al Partidului Comunist Român, tovarășul Nicolae Ceaușescu l-a purtat în ultimele șapte zile. Diversitatea și densitatea întîlnirilor pe care șeful statului nostru le-a avut cu numeroși reprezentanți ai unor importante forțe politice și sociale, cu personalități ale vieții politice din numeroase țări ale lumii ilustrează și de această dată preocuparea partidului și statului nostru de a acționa în acele direcții care reprezintă contribuții temeinice la interesele vitale ale umanității — pacea și progresul tuturor popoarelor.

Importanța mobilizării tuturor forțelor democratice și progresiste, a popoarelor în lupta pentru pace, pentru soluționarea pozitivă a problemelor care confruntă omenirea, pentru promovarea între state a unor relații noi — bazate pe respectul suveranității și independenței naționale, egalității în drepturi și avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne — a revenit de mai multe ori în cursul dialogului internațional purtat de tovarășul Nicolae Ceaușescu în săptămîna la care ne referim. Astfel, în timpul întîlnirii cu tovarășul **William Kashtan, secretarul general al Partidului Comunist din Canada,** evocînd cu satisfacție bunele raporturi de colaborare care se dezvoltă între Partidul Comunist Român și Partidul Comunist din Canada, secretarii generali ai celor două partide au exprimat dorința de a se extinde aceste relații, de a se acționa pentru lărgirea cooperării dintre România și Canada, în folosul celor două popoare, al cauzei păcii și colaborării internaționale. În cadrul întrevederii a fost subliniată necesitatea de a se face totul pentru întărirea solidarității și unității dintre partidele comuniste și muncitorești, pentru depășirea divergențelor existente în mișcarea comunistă și muncitorească internațională, pe baza deplinei egalități în drepturi, a respectării principiilor independenței, neamestecului în treburile interne, a dreptului fiecărui partid de a-și elabora de sine stătător strategia și tactica revoluționară, în conformitate cu condițiile istorice, sociale și politice din propria țară.

Aceeași dorință, de a dezvolta contactele dintre organizațiile politice dintre țări, de a mobiliza toate forțele democratice și progresiste în lupta pentru pace, pentru lichidarea fenomenului subdezvoltării, pentru democratizarea vieții internaționale a fost exprimată și cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a **delegației Partidului Liberal Radical-Venstre din Danemarca, condusă de K. Helveg Petersen, președintele partidului.**

Necesitatea de a se acționa pentru întărirea solidarității și făurirea unei unități de tip nou între partidele comuniste și muncitorești a fost reafirmată și în timpul întrevederii dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și **tovarășul Giancarlo Pajetta, membru al Direcțiunii și Secretariatului Partidului Comunist Italian.** În cadrul schimbului de opinii desfășurat cu acest prilej — în probleme ale situației internaționale, ale mișcării comuniste și muncitorești — relevîndu-se profundele transformări revoluționare care au avut și continuă să aibă loc în lume, s-a apreciat, în același timp, că în viața internațională se manifestă o accentuare a contradicțiilor dintre state și grupări de state, a tendințelor de reîmpărțire a zonelor de influență și dominație, ceea ce generează grave pericole pentru pacea și securitatea mondială. Tocmai de aceea, în aceste condiții, este mai important decît oricînd să se acționeze pentru afirmarea deplină a noilor principii ale relațiilor interstatale, pentru instaurarea justiției și echității în raporturile dintre țări. Cu atît mai mult se impune acest nou conținut al lumii noastre cu cît probleme grave — dezarmarea, în primul rînd dezarmarea nucleară, continuarea cursului spre destindere, pentru o largă cooperare internațională, pentru soluționarea pe cale politică a stărilor de încordare și conflict din diferite zone ale lumii — cer mai mult decît oricînd, impun cu toată tăria acest larg front de acțiune, pentru pace, pentru progres social. Pe aceste temeiuri apare ca deplin firească exprimarea dorinței comune de a dezvolta în continuare raporturile de prietenie, colaborare și solidaritate dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Italian — relații bazate pe stimă și respect reciproc — precum și relațiile pe multiple planuri dintre România și Italia.

Într-o atmosferă de caldă prietenie, de stimă reciprocă ce caracterizează bunele relații dintre Partidul Comunist Român și Partidul Comunist Francez, au debutat, în stațiunea Neptun, și convorbirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și **tovarășul Georges Marchais, secretar al Partidului Comunist Francez,** aflat la odihnă în țara noastră, la invitația C.C. al P.C.R.

În stațiunea Neptun a avut loc și întîlnirea tovarășului Nicolae Ceaușescu cu **tovarășul Berge Furre, președintele Partidului Socialist de stînga din Norvegia,** aflat de asemenea la odihnă în țara noastră la invitația C.C. al P.C.R. În cadrul întrevederii desfășurate cu acest prilej au fost evocate bunele raporturi de prietenie și colaborare care se dezvoltă între cele două partide, exprimîndu-se dorința de a se aprofunda aceste relații, această evoluție fiind în interesul popoarelor român și norvegian, al dezvoltării conlucrării dintre cele două țări, contribuind, în același timp, la cauza păcii, securității și colaborării în Europa și în întreaga lume. O cauză care impune intensificarea eforturilor guvernelor, forțelor democratice și progresiste pentru realizarea securității europene și înfăptuirea unitară a prevederilor Actului final de la Helsinki, în special pentru adoptarea de măsuri concrete de dezarmare fără de care nu pot fi concepute pacea și securitatea reală atît în Europa, cît și în întreaga lume. Pacea și stabilitatea mondială — s-a relevat în cursul întrevederii — reclamă soluționarea pe cale pașnică, prin tratative politice între părțile direct interesate, a stărilor de încordare și conflict existente în diferite zone ale lumii, excluderea din viața internațională a forței și amenințării cu forța, asigurarea dreptului fiecărui popor de a-și hotărî singur destinul, fără nici un amestec din afară.

Aspecte legate de bunele raporturi de prietenie și conlucrare multilaterală dintre țara noastră și două țări socialiste situate pe continente diferite — R.P. Ungară și R.P.D. Coreeană — au fost trecute în revistă cu prilejul primirii de către tovarășul Nicolae Ceaușescu a **tovarășului Marjai József, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri al R.P. Ungare** și a **tovarășului Ri Săng Ni, adjunct al ministrului afacerilor externe al R.P.D. Coreene.** În timpul primirii vicepreședintelui Consiliului de Miniștri al R.P. Ungare, oaspetele a transmis tovarășului Nicolae Ceaușescu un salut călduros din partea tovarășului János Kádár, prim-secretar al C.C. al Partidului Muncitoresc Socialist Ungar, a tovarășului Pál Losonczi, președintele Consiliului Prezidențial al R.P. Ungare și a celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului ungar. Un salut prietenesc și cele mai bune urări a rugat pe oaspete să transmită tovarășilor János Kádár, Pál Losonczi, celorlalți tovarăși din conducerea partidului și statului ungar, și tovarășul Nicolae Ceaușescu, expresie a bunelor relații de prietenie, solidaritate și colaborare multilaterală dintre România și Ungaria, dintre partidele și popoarele noastre. S-a apreciat, în acest cadru, deosebita însemnătate pe care au avut-o pentru dezvoltarea raporturilor româno-ungare întîlnirile dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul János Kádár și a fost exprimată dorința comună de a amplifica și diversifica relațiile economice și tehnico-științifice, cooperarea în producție, inclusiv pe terțe piețe, de a se extinde schimburile comerciale. A fost subliniat în legătură cu acest aspect rolul tot mai important ce revine comisiei mixte guvernamentale româno-ungare.

Abordîndu-se unele probleme ale vieții internaționale actuale, a fost reafirmată voința celor două partide și țări de a conlucra tot mai activ pe plan extern, de a-și aduce în continuare contribuția la adîncirea cooperării internaționale, la eforturile pentru asigurarea securității în Europa și în întreaga lume, la soluționarea problemelor contemporaneității în interesul popoarelor, al socialismului, democrației și păcii.

Un schimb de mesaje între tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen, secretar general al Comitetului Central al Partidului Muncii din Coreea, președintele Republicii Democrate Coreene, a avut loc în timpul primirii de către secretarul general al partidului nostru a tovarășului Ri Săng Ni. Întrevederea între președintele României și adjunctul ministrului afacerilor externe al R.P.D. Coreene a oferit un bun cadru de relevare a bunei evoluții pe care o cunosc raporturile de prietenie și conlucrare multilaterală dintre Partidul Comunist Român și Partidul Muncii din Coreea, dintre țările și popoarele noastre, în spiritul convorbirilor și înțelegerilor dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Kim Ir Sen, al prevederilor și principiilor înscrise în Tratatul de prietenie și colaborare dintre cele două țări. S-a evocat în acest context cu multă plăcere vizita pe care au efectuat-o anul acesta în R.P.D. Coreeană tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, întîlnirile și convorbirile între conducătorii de partid și de stat ai României și R.P.D. Coreene.

În cursul intervalului 13—19 iulie 1978, pe agenda convorbirilor purtate de conducătorul partidului și statului nostru s-au înscris și primirile a două delegații dintr-o regiune de mare interes a lumii de azi : Orientul Mijlociu. Este vorba de primirea **delegației Consiliului Poporului din Republica Arabă Siriană, condusă de Mahmoud Hadid,** membru al Comandamentului regional al Partidului Baas Arab Socialist din R.A. Siriană, președintele consiliului. Un schimb de saluturi, călduroase și de urări prietenești a avut loc, cu prilejul întrevederii, între președinții Nicolae Ceaușescu și Hafez al Assad. Convorbirea care a avut loc a prilejuit o evocare a bunelor relații de prietenie și colaborare pe planuri multiple între România și Siria, între Partidul Comunist Român și Partidul Baas Arab Socialist din R.A. Siriană, dintre parlamentele celor două țări, care se dezvoltă continuu, potrivit înțelegerilor și măsurilor stabilite cu prilejul dialogului la nivel înalt purtat la București și Damasc. În mod firesc, în abordarea unor aspecte ale situației internaționale actuale, o atenție deosebită a fost acordată problemelor legate de instaurarea unei păci juste și durabile în Orientul Mijlociu, tovarășul Nicolae Ceaușescu subliniind și cu acest prilej poziția României privind soluționarea pe cale pașnică a conflictului din această zonă : retragerea Israelului din teritoriile arabe ocupate în urma războiului din 1967, rezolvarea problemei poporului palestinian în conformitate cu dreptul său legitim la autodeterminare, inclusiv prin crearea unui stat palestinian independent, respectarea suveranității și integrității teritoriale a tuturor statelor din regiune.

Prezentîndu-și scrisorile de acreditare în calitate de **ambasador extraordinar și plenipotențiar al Regatului Hașemit al Iordaniei** în țara noastră, Marwan Dudin și-a exprimat cu acest prilej admirația față de activitatea remarcabilă a președintelui Republicii Socialiste România, față de modul cum călăuzește poporul român în dezvoltarea României moderne, dînd o înaltă apreciere eforturilor pe care șeful statului român le face pentru consolidarea legăturilor de prietenie și colaborare între toate popoarele. „Excelența Voastră — a spus în cuvîntarea sa Marwan Dudin — și-a consacrat continuu eforturile răspîndirii unei concepții înaintate și umanitare despre relațiile dintre națiuni, concepție pe care ați transformat-o într-o politică durabilă, bazată pe respingerea folosirii forței, condamnarea actelor agresive și a ocupației. Astfel dumneavoastră ați evidențiat întotdeauna dreptul tuturor națiunilor la suveranitate și independență". Arătînd că „România este hotărîtă să facă totul în viitor pentru a-și aduce contribuția activă la soluționarea marilor probleme ale lumii de azi — soluționarea pe cale pașnică a conflictelor și stărilor de încordare, înfăptuirea dezarmării, lichidarea subdezvoltării și instaurarea noii ordini economice — să militeze activ pentru o lume mai bună și mai dreaptă pe planeta noastră", tovarășul Nicolae Ceaușescu și-a exprimat convingerea că activitatea noului ambasador va contribui la intensificarea conlucrării româno-iordaniene.

Caracterul deosebit de divers și complex al contactelor politico-diplomatice pe care le-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu este completat de întrevederea cu **senatorul american George McGovern,** care a făcut o vizită în țara noastră la invitația Marii Adunări Naționale. Evidențiindu-se cursul ascendent al relațiilor româno-americane, pe plan economic și în alte domenii de activitate, evoluția sa pozitivă, în cadrul întrevederii s-a observat că există încă largi posibilități de diversificare a acestor raporturi, în folosul ambelor țări și popoare. A fost subliniată în acest context importanța recentei vizite în S.U.A. a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu, menită să accelereze dezvoltarea legăturilor de conlucrare dintre cele două țări și popoare. Și în cadrul acestui schimb de vederi a fost subliniată importanța reglementării pe cale politică a stărilor de încordare și conflict din diferite zone ale lumii, necesitatea realizării unor măsuri concrete de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, îmbunătățirii climatului politic internațional, a dezvoltării colaborării și cooperării între state în interesul păcii și progresului social.

Toate aceste convorbiri, toate reafirmările de poziție în probleme actuale de interes major pentru viața lumii, toată această activitate susținută, neobosită consacrată zilnic aspectelor vitale ale lumii contemporane traduc o preocupare responsabilă, constantă față de viitorul umanității, față de interesul popoarelor lumii. Ea constituie expresia unui atașament deosebit de puternic față de pacea și progresul popoarelor, izvorăște din convingerea fermă că de cunoașterea continuă, de înțelegerea și efortul unit al cît mai multor forțe dornice să edifice pe Terra un adevărat pămînt al oamenilor depinde viitorul planetei, al umanității.

DOINA FRUNTELATĂ

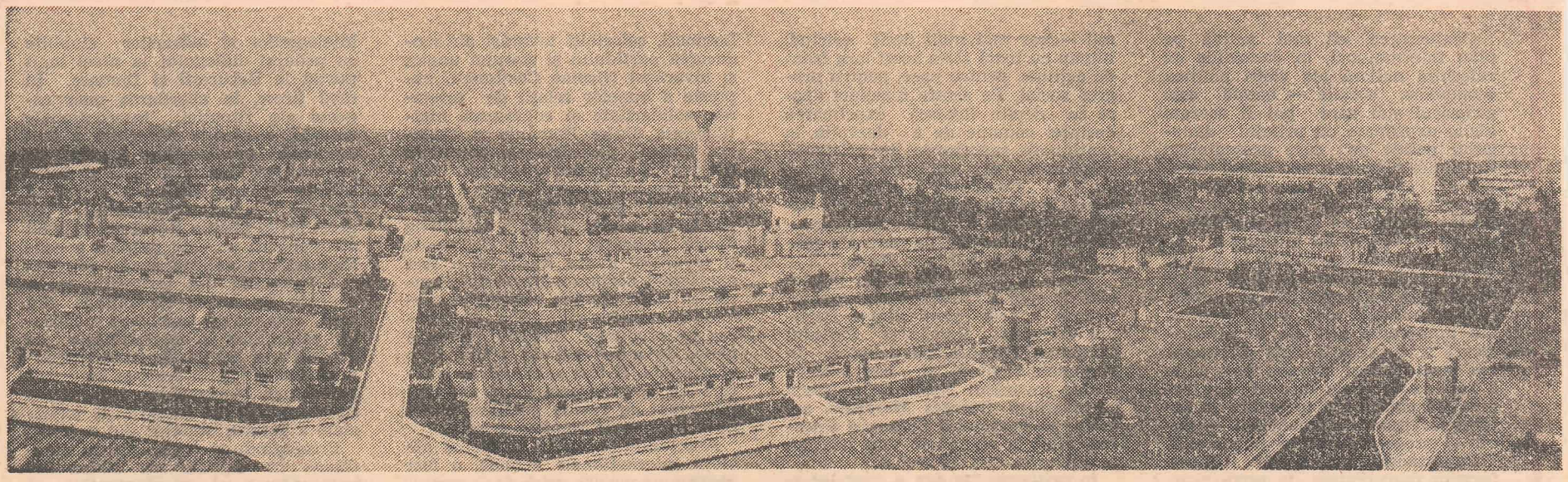

Agricultură ? Industrie !

Uzina de carne din Beregsău

- O intreprindere cu care se merge la sigur
- Satul la marginea căruia se află nici nu e trecut pe hartă, dar intreprinderea e unică în lume
- La Beregsău, pe unde radio, se pregătește hrana dumneavoastră

Sălcii plîngătoare cu crengile toropite de căldura zilei se pleacă în lumină ca printr-o apă albă, neclintită ; peluzele bine întreținute și gardurile vii, întrerupte de șiruri de trandafiri și garoafe, aspiră răcoarea buchetului de apă pe care o fîntînă arteziană îl resfiră la nesfîrșit. E liniște, curățenie, ca într-un parc dintr-un orășel de pensionari. Cuvintele înscrise deasupra porții nu lasă loc însă nici unei confuzii : „Intreprinderea de stat pentru creșterea și îngrășarea porcilor Beregsău, unitate distinsă cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste".

— Tovarășe director, se vorbește despre dumneavoastră ca despre un fenomen. Sînteți semnalat, simultan, în mai multe locuri ale județului Timiș. E adevărat ?

— Prin stațiile de radio, da. Altfel, desigur, nu putem sări peste legile fizicii. E necesar să știm în fiecare zi cum stăm, fiindcă avem ferme în toate colțurile județului.

În 1968, cînd a luat ființă, întreprinderea avea numai o fermă. Cea de la Beregsău. Curînd, la numai un an, s-a văzut că rezultatele depășiseră orice așteptări. La Beregsău se spărgeau toate plafoanele rentabilității. În același timp, multe I.A.S.-uri din județ se străduiau să mențină pe linia de plutire sectoarele lor zootehnice. Se străduiau și nu reușeau, fiindcă pierderile continuau să se agațe de ele ca niște umbre încăpățînate. Atunci s-a creat întreprinderii din Beregsău posibilitatea de a se extinde, preluînd treptat toate unitățile nerentabile de pe cuprinsul județului. Clarii Vii, Peciul Nou, Giarmata, Bulgăruș, Mehala, Fratelia și încă multe altele. De aceea, directorul, inginerul Florentin Cîrpanu, susține că întreprinderea sa nu a avut nicodată liniștea unei intreprinderi obișnuite, de a intra pe un făgaș și de a se menține apoi în limitele lui. În fiecare an a avut de luptat pentru rentabilizarea noilor sectoare, preluate de la alții. În fiecare an milioane de lei, rupte din beneficiile întreprinderii, au trebuit cheltuite pentru modernizarea noilor ferme. În urmă cu zece ani, I.S.C.I.P. Beregsău creștea cam o sută de mii de porci. Acum crește trei sute de mii și directorul Florentin Cîrpanu poate să spună : „În lume nu există așa ceva..."

— Unde vă veți opri ?

— La un milion. Va fi o unitate gigantică. Pentru a atinge această limită am primit însă investiții de un miliard și jumătate.

Se vor construi cu acești bani hale noi dar mai ales fermele recent preluate vor fi adaptate tehnologiei puse la punct de inginerul Cîrpanu și colaboratorii săi. Se zice despre I.S.C.I.P. că, atunci cînd preia o nouă fermă, vine mai întîi cu buldozerele și cu constructorii. Se trasează drumurile și se începe turnarea lor din beton solid, parcă de aeroport. Se sparg zidurile, se sparg podelele. În locul ferestrelor mici și oarbe, cu care sînt înzestrate grajdurile, constructorii așază mari panouri rabatabile, care se închid și se deschid atît cît socoate îngrijitorul de cuviință. Prin mijlocul fiecărui panou trece un ax, comun tuturor panourilor unei hale, așa încît operația se face o dată, prin simpla mînuire a unei manivele. În locul podelelor din lemn ori ciment se așază apoi grătare din fontă, care ocupă cam trei sferturi din suprafața unei boxe, restul fiind așa-zisul pat pe care dorm pînă la 16 ore pe zi greoaiele patrupede. Sub grătare se află canalul colector, menținut plin cu apă de către un stăvilar. La deschiderea acestuia, apa curge cu viteză, curățind canalul.

— Din felul în care vă grăbiți să modernizați în „stil Beregsău" halele preluate de la alții, înțeleg că aici stă cheia succesului.

— Mecanizarea e simplă, ea constă în lucruri practice. Am desființat o concepție prost înțeleasă, ideea că mecanizarea trebuie să fie complicată, că renunțăm la un îngrijitor de animale și, vorba vine, că munca lui trebuie s-o facă un mecanic...

De pildă, o modernizare mai complicată consta în clasicele ventilatoare, folosite pretutindeni. Simplele panouri, acționate centralizat, pe o hală întreagă, permit însă o ventilație naturală, cu cheltuieli de-a dreptul neînsemnate. De aceea, la I.S.C.I.P. au fost scoase la reformă sute de motoare electrice... Rezultatul este că, deși n-a fost încă inventat porcul care să răspîndească miros de liliac, împrejurimile fermelor se bucură de o atmosferă surprinzător de curată. La Beregsău s-a demonstrat că nu este obligatoriu ca pentru a crește porci să se simtă aceasta de la o poștă. Rezolvarea problemei a avut desigur importanța ei, determinîndu-i pe cei aproape două sute de muncitori ai întreprinderii să nu mai plece în căutarea altor locuri de muncă. Cu atît mai mult cu cît...

— Se spune despre dv., tovarășe director, că aveți un principiu : întîi creați oamenilor condiții și pe urmă îi trimiteți la treabă.

— E adevărat. Am construit aproape două sute de apartamente și mereu facem la case pentru oameni. Am făcut cantină, grădiniță...

La Beregsău, ca și la atîtea întreprinderi industriale, oamenii vin dimineața cu copii de mînă. Îi lasă la grădiniță aflată chiar lîngă poartă și trec apoi la lucru, în fermă. Asta se petrece la ora 7. La 12, o sirenă sună pauza de o oră pentru prînz. Cu cinci lei pot lua la cantină o masă despre care administratorul Stoia Lasența spune pe drept cuvînt : „Dacă aici nu e bună, unde să fie ?" La ora 13 se întorc la lucru. La 16 ies din schimb. Trec pe la grădiniță, își iau copiii și se duc pe la casele lor. Totul se petrece într-o strictă rînduială, cum spuneam, la Beregsău agricultura, zootehnia, fiind veritabile industrii. Dar afirmația poate fi susținută și altfel. De pildă, după cum ne spunea directorul Florentin Cîrpanu, un om îngrijește aici pînă la zece mii de porci. În ferme în care lucrau pînă la 70—80 de oameni, acum lucrează numai doi iar producția s-a mărit de vreo zece ori. Practic, doi muncitori realizează anual o producție în valoare de peste 50 de milioane de lei. Asemenea cifre i-au dat inginerului Petre Buruiană, după cum mărturisește, o nouă tinerețe. La 56 de ani, se simte ca un tînăr absolvent, ambițios, dornic de afirmare și pus pe fapte mari. El a fost mai mulți ani șeful fermei care înainte de a fi preluată de I.S.C.I.P. Beregsău a aparținut I.A.S.-ului Sînandrei. Înainte lucrau aici 70 de oameni, care îngrijeau nouă mii de animale. Rezultatul muncii : pierderi sistematice. Acum, cu toate că numărul animalelor a crescut la 20 000, lucrează numai doi, Ion Bolojan și Altinbach Helmuth. Ei vin dimineața la 7 și pleacă la 4 după-amiază, lăsînd ferma doar în grija paznicului Ilie Lehaci. „Program de fabrică", zice fostul și actualul șef de fermă. În ceea ce-l privește, el tot nu s-a dezbărat de obiceiul vechi de a veni dimineața la șase și de-a pleca seara pe la șapte-opt. Se plimbă incontinuu prin fermă, ținînd pe umăr foarte mîndru aparatul de emisie-recepție care-i asigură legătura cu centrul, cu Beregsăul, și parcă nu-i vine nici azi să creadă că pe-aici s-au întins cu numai trei ani în urmă grajdurile dărăpănate și drumurile pline de hîrtoape. Acum, printre grajduri există alei asfaltate și tot pămîntul s-a împînzit cu lucernă. Iar munca a devenit parcă o joacă de copil. Mașinile cu hrană de la F.N.C.-urile întreprinderii opresc la poartă, șoferii citesc acolo, pe

Chimiștii din Făgăraș la al treilea Ordin al Muncii

— Tovarășe inginer Teodor Șutcu, director al Combinatului Chimic din Făgăraș, aș vrea, din dorința de a evita orice fel de formulă mai mult sau mai puțin blindată, să-mi spuneți, pentru început, ce anume înseamnă acum, iulie 1978, combinatul ce-l conduceți ? În această lună unitatea ce conduceți a fost distinsă cu Ordinul Muncii clasa I.

— La ce formulă anume vă referiți ?

— De pildă, „această puternică realitate industrială numită Combinatul Chimic Făgăraș". Vreau adică să fim concreți.

— Vă pot răspunde că în iulie 1978 Combinatul Chimic Făgăraș înseamnă mult. Este întreprinderea unde lucrează circa 8000 de oameni, este locul ce are centru școlar și un centru de cercetare și inginerie tehnologică proprii. Mai înseamnă locul unde se află unul dintr-o mie de membri de partid din România.

— Recent, cum afirmam, Combinatul Chimic Făgăraș a primit Ordinul Muncii clasa I. Ce anume trăsătură de caracter a muncitorilor, tehnicienilor, subinginerilor și inginerilor de aici credeți că a fost determinată în acordarea înaltei distincții ?

— În anul 1972, cu ocazia împlinirii a 50 de ani de existență, Combinatul a primit de asemenea Ordinul Muncii clasa I și, în același an, pentru rezultatele obținute în producție Ordinul Muncii clasa a II-a. De la cincinal la cincinal producția noastră se dublează. Circa 25 la sută din producție este destinată exportului din care circa 98 la sută pe bază de devize libere. Sigur, motivul înmînării înaltei distincții este modul în care întregul colectiv de muncă — în frunte cu comuniștii — s-a mobilizat în realizarea sarcinilor de plan. O puternică mobilizare a constituit-o pentru noi toți vizita de lucru, din septembrie 1977, a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu. Calitatea la care vă referiți este munca responsabilă și disciplinară a membrilor colectivului nostru.

— Care sînt raporturile Combinatului cu orașul care-l adăpostește ? Se poate spune că pentru Făgăraș este valabilă formularea „toate drumurile duc la Combinat ?

— O întrebare complexă. Trebuie să aveți în vedere că în Făgăraș există și o altă mare intreprindere, Intreprinderea de utilaj chimic, alte cîteva mai mici și o industrie locală corespunzătoare. Așa că expresia „toate drumurile duc la Combinat" trebuie privită cu oarecare circumspecție. Este adevărat că este o intreprindere veche, că mulți au pășit pragul pensionării de aici, că de la noi au plecat cadre valoroase pentru industria chimică a țării.

O bună parte dintre oamenii noștri provin din mediul rural. Spre toate comunele din jur există șosele asfaltate, iar oamenii sînt aduși și duși de curse regulate și confortabile. Oamenii din oraș, aceia care lucrează la noi, trăiesc în belșug, zic eu, și sînt deopotrivă buni muncitori dar și buni cetățeni și gospodari.

— Tovarășe inginer Șuteu cum trăiesc oamenii din Combinat ?

— Iată, numai anul trecut s-au primit din fondul centralizat al statului 100 de apartamente. Ele s-au dus spre secții și sectoare, acolo s-a discutat și hotărît, listele au fost afișate, s-au discutat și contestațiile și apoi locatarii s-au mutat în case. Vă spun aceste lucruri cumva în amănunt pentru a reliefa și un aspect al democrației muncii și vieții de aici. Din datele noastre avem motive să afirmăm că lucrătorii noștri din mediul rural și-au construit, în 1977, 300 de case. În combinatul nostru există de asemenea posibilitatea măririi retribuției prin creșterea calificării. Avem, cum spuneam, un centru școlar propriu care scoate anual muncitori, muncitori cu înaltă calificare, tehnicieni și maiștri. Inclusiv din rîndul femeilor. Ca o veritabilă binefacere am privit și privim subinginerii.

— Trebuie totuși să vă întreb dacă acest „binefacere" nu este cumva exagerat ?

— Cred că nu. Ei au fost recrutați dintre cei mai buni muncitori, tehnicieni și maiștri și după terminarea școlarizării au intrat în producție în locul inginerilor. Inginerii au trecut în cercetare. Dealtfel produsele noastre sînt în cea mai mare parte rodul cercetării efectuate în combinat sau în orice caz în țară.

— În încheiere revin la aceeași întrebare : ce stă la originea primirii înaltei distincții ?

— Munca, munca și iar munca. Și desigur cei care o desfășoară în mod exemplar. Amintesc pe Eroii Muncii Socialiste Pică Vichente, fost țăran din satul Riușor, cum dealtfel singur se recomandă, Maier Gheorghe, Milea Ioan, Grama Aurelia, pe extraordinarii oameni care se numesc Lascu Ioan și Bota Maria. În încheierea discuției noastre aș dori, dacă mi se permite, să enumăr cîțiva dintre factorii care au condus la decernarea Ordinului Muncii clasa I : Mai buna organizare a locurilor de muncă ; Analiza previzională a anumitor situații dificile și luarea măsurilor ce se impun ; Participarea oamenilor muncii la realizarea și punerea în funcțiune la termenele fixate a unor obiective de investiție ; Grija pentru aprovizionarea la timp cu materii prime și materiale.

Distincția primită ne bucură, este un imbold în muncă, căci, nu uitați, se cheamă chiar așa : Ordinul Muncii. Adică obligația de a munci în continuare.

EUGEN SECELEANU

un grafic, la ce grajduri să meargă și descarcă singuri, fără să aibă nevoie de nici un ajutor. Pe un transportor, încărcătura trece din mașină în pîntecul unui buncăr aflat la capătul halei. De acolo, printr-un sistem simplu, acționat printr-o simplă apăsare pe un buton, hrana pornește prin niște țevi prin dreptul boxelor în care sălășluiesc grăsunii. Totul e atît de curat și mecanismul funcționează atît de bine încît dacă muncitorul n-ar ști că este totuși nevoie de el ca să acționeze instalația cînd și cînd, aproape că s-ar simți inutil.

— Știu, tovarășe director, că ați început să colaborați și cu cîteva C.A.P.-uri din județ.

— Deocamdată cu trei. Primul a fost Jimbolia. Al doilea Cărpiniș. Ultimul a fost cel mai aproape, ca distanță, de noi : Beregsăul Mare.

Primul, după cum ne relata apoi, cu cifrele pe masă, medicul Radu Pambucol, a fost preluat cu o pierdere de aproape un milion. Producea 200 iar acum produce 500 tone de carne. Beneficiu : 500 mii lei. Al doilea caz, cel de la Cărpiniș, producea 300 tone. Produce, azi, 500. Pierderile pe care le înregistra erau de 550 mii. Beneficiile sînt acum de 500 de mii. Beregsăul Mare, la rîndul său, pierdea anual 350 mii lei. Acum beneficiul e de 400 mii. Producea 80 tone. În anul acesta va produce 400 tone. După cum se vede, cu I.S.C.I.P. Beregsău se merge la sigur !

Am uitat să spunem însă că Beregsău este numele unui sat aparținător al comunei Săcălaz. Vicepreședintele Consiliului popular al comunei, Ioan Stöber, a lucrat și el la I.S.C.I.P. pînă în urmă cu cîțiva ani, ca electromecanic. „C.A.P.-ul avea un mic sector zootehnic, cu plan de 80 de tone de carne, care, din păcate, nu-mi aduc aminte să fi fost îndeplinit. Luam și înainte porci sau împrumutam furaje de la I.S.C.I.P., dar tot nu mergea treaba. Ideea cooperării a pornit dintr-o discuție a președintelui C.A.P.-ului, Aron Lupescu, cu directorul Cîrpanu. Deși colaborarea nu s-a înfiripat decît de un an, ea a adus însemnate venituri C.A.P.-ului. De fapt, de cînd a luat ființă întreprinderea aici, într-unul din satele noastre, puterea economică a comunei a tot crescut, după cum se vede și din înfățișarea ei. S-au construit foarte multe case noi și trebuie să mergeți să vedeți că ele sînt tot atît de frumoase pe dinăuntru cît și pe dinafară. Cine sînt cei care le-au făcut ? În primul rînd cei care lucrează la I.S.C.I.P.... În comună au apărut multe autoturisme. Ale cui ? În primul rînd ale celor de la I.S.C.I.P., fiindcă ei cîștigă foarte bine, au o retribuție medie de aproape 3 000 de lei. E de înțeles de ce unii, care făceau naveta la Timișoara, s-au răzgîndit și și-au adus cărțile de muncă tot la I.S.C.I.P.... Tot cu ajutorul I.S.C.I.P.-ului s-au făcut modernizări de drumuri ori am reușit să clădim căminele culturale din Beregsăul Mare și Beregsăul Mic, unde directorul Cîrpanu este și deputat județean. Și tot I.S.C.I.P. a dat bani pentru extinderea și amenajarea unor cabinete școlare la Beregsăul Mare și pentru mărirea, cu patru clase, a școlii din Săcălaz. Magazinele vînd mai mult, a sporit rețeaua de prestări de servicii, cu adevărat întreprinderea a adus o înviorare întregii economii a comunei. Am simțit aceasta încă de la început, de cînd se afla în construcție, pe niște terenuri sărăturate, pe niște mlaștini. Era un pămînt scos din circulație. Prin drenările care s-au făcut atunci, comunei i-au revenit peste o sută de hectare de pămînt cultivabil. Întreprinderea asta a fost norocul nostru ! Și cînd te gîndești că Beregsăul, satul la marginea căruia își are ea sediul, nici nu e trecut pe hartă... Cît privește celelalte unități economice ale comunei, am învățat să ne comparăm între noi, aici, pe plan local, dar I.S.C.I.P. a ajuns departe și e unică în țară. A primit de șapte ori Ordinul Muncii clasa I, ultima oară chiar anul acesta, întreprinderea este Erou al Muncii Socialiste, directorul este Erou al Muncii Socialiste..."

— Tovarășe director, ce-și mai poate dori un om căruia i s-a acordat titlul de Erou și lucrează într-o întreprindere care a fost și ea declarată Erou ?

— Să vedem milionul ăla făcut și pe urmă mai vorbim... Dar întîi să-l vedem făcut.

DUMITRU ELIADE ■

„N-am avut de unde lua experiență !", zice directorul Florentin Cîrpanu.

Urmele unei munci care a spart toate plafoanele rentabilității.

Inginerul Petre Buruiană de la ferma Sinandrei s-a despărțit de trecut rîzînd, luînd părtaș bucuriei lui pe mai tînărul coleg, medicul Radu Pambucol.

Viceprimarul comunei, Ioan Stöber : „Noi ne comparăm aici, între noi, pe plan local, dar I.S.C.I.P., a ajuns departe, fiind unică în țară și-n lume".

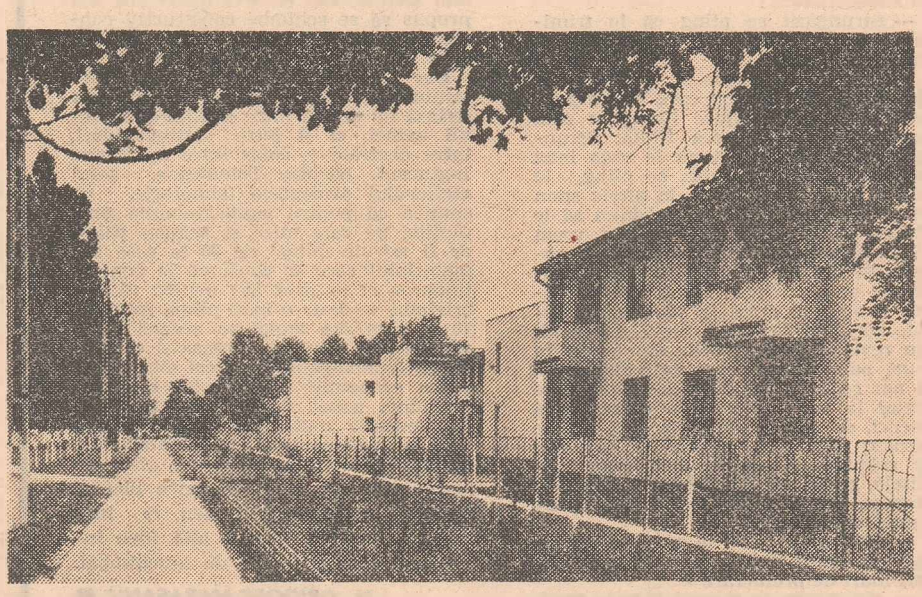

„Mereu facem case pentru oameni..." Fotografii de VASILE MOLDOVAN ■

Premiile Academiei Române

MATEMATICĂ — Tinerețe și calitate

Mai înainte de a arăta criteriile după care ne-am ghidat, în acordarea premiilor din acest an, aș dori să fac o succintă prezentare a fiecăruia dintre ele, tocmai pentru a-i onora pe autorii lor. Voi începe cu **Ion Cuculescu,** conferențiar la Universitatea bucureșteană, care a fost distins pentru lucrarea intitulată : „Tratatul de teoria probabilităților". Tratatul reprezintă o expunere a teoriei clasice, însă la un înalt nivel științific, vădind erudiția de excepție a autorului. Fiind vorba despre o teorie cunoscută specialiștilor se pune întrebarea : în ce anume constă originalitatea tratatului? Răspund : tocmai prin demonstrațiile date și prin legăturile pe care le stabilește cu celelalte ramuri ale matematicii. **Adelina Georgescu** tratează, în lucrarea premiată : „Teoria stabilității hidrodinamice" o problemă fundamentală din mecanica fluidelor, care unifică lucrările mai vechi de matematică aplicată cu cele mai noi de matematică pură. **Zoia Elena Ceaușescu,** cu grupul de studii „Asupra dilatărilor intervetitoare" ne-a prezentat o lucrare cu o arie de aplicabilitate foarte importantă în electricitate, seismologie etc., dar, în același timp, de un foarte ridicat nivel teoretic. **Liviu Dinu** a fost distins pentru lucrarea „Teoria undelor de șoc în plasmă", considerată foarte interesantă și prin valoarea ei teoretică, ca și prin cea practică, întrucît autorul studiază cea de-a patra stare a materiei — plasma. Tot pentru un grup de lucrări privind „Teoria pentadimensională a gravitației și electromagnetismului" a primit premiul Academiei Republicii Socialiste România, **Iulian Popovici,** a cărui cercetare aduce o contribuție originală în geometria diferențială modernă deschizînd noi perspective în ceea ce privește aplicațiile acestei teorii în problemele de bază ale fizicii teoretice. Un reprezentant al școlii ieșene de matematică, conf. universitar **Vasile Oproiu,** de la facultatea de matematică moldoveană, a prezentat un grup de lucrări din domeniul geometriei și topologiei diferențiale a varietăților și contribuții la elaborarea volumului „Varietăți diferențiale finit și infinit dimensionale", lucrări apreciate de juriu ca fiind de un foarte ridicat nivel științific.

Trecînd la unele aprecieri generale, remarc dintr-un început, abundența lucrărilor prezentate, fapt care ne-a bucurat dar ne-a creat și dificultăți în alegerea făcută. Am regretat, astfel, că nu aveam la dispoziție decît trei premii pentru matematică și că ele nu puteau fi împărțite decît la un număr limitat de candidați. Cu o singură excepție (o lucrare din domeniul geometriei) toate celelalte se referă și la aplicațiile matematicii în celelalte domenii ale științei, aspect pe care-l consider deosebit de pozitiv. Un alt fapt remarcabil a fost acela că avem în prezent două laureate, Adelina Georgescu și Zoia Elena Ceaușescu, nefiind însă singurele care au candidat. Îmbucurător ni s-a părut și faptul că, teritorial vorbind, țara a fost foarte bine reprezentată și că, prin urmare, lista lucrărilor prezentate nu s-a limitat la zona Capitalei.

În concluzie, sînt de părere că aceste premii trebuie să reprezinte nu numai niște distincții în sine, menite să-i consacre pe autorii lor, mai ales că aceștia sînt, în mare lor majoritate tineri, ci să-i și oblige moral să-și continue studiile, căutările, găsind rezolvări originale și de înalt nivel științific. Ideal ar fi ca tuturor subiectelor tratate să li se găsească o aplicabilitate (în fizică, chimie, seismografie etc.), mai cu seamă că ele sînt tipărite și publicate încă din cursul anului 1976, sarcina valorificării lor integrale revenind, în primul rînd autorilor și institutelor de cercetări, conducerilor tehnice din diverse întreprinderi și ca aceste premii să însemne un prim și important stimulent pentru cariera viitoare a celor distinși acum de cel mai înalt for științific românesc.

Acad. GHEORGHE MIHOC ■

FIZICĂ — Contribuții de valoare

Vorbind despre premiile din acest an, decernate de Academie pentru fizică, sînt dator să fac unele observații generale, dintre care cea mai importantă cred că este aceea privind producția noastră științifică, din domeniul respectiv, producție pe care o apreciez ca foarte bogată și interesantă, în ciuda faptului că nu puteam oferi decît două premii : C. Miculescu și D. Hurmuzescu. Cu alte cuvinte, selecția a fost foarte strînsă, extrem de riguroasă, lăsînd deoparte numeroase contribuții de valoare care, în alte condiții, ar fi meritat să fie distinse. Pe de altă parte, opinia juriului, deși regulamentele noastre nu conțin o astfel de prevedere, a fost aceea de a-și orienta preferințele sau mai bine zis opțiunile, spre lucrările tinerilor, tineri într-o mai largă accepțiune a noțiunii, deoarece la 35 și chiar 40 de ani un cercetător se află încă departe de bătrînețe și, totodată, de a nu-i include la participare pe membrii Academiei sau cercetători cu mare reputație. Și cred că am procedat bine și just. Tot cu gîndul la obiectivitate, întrucît fizica are numeroase ramuri și... rămurele, am căutat ca aria noastră de cuprindere să fie cît mai largă, cu putință. Cîteva exemple de domenii alese : optica corpurilor solide, aplicațiile laserilor (și în intenția de a răspunde posibilităților de aplicabilitate a cercetărilor), și un grup de lucrări din fizica teoretică, ramură care constituie chiar specialitatea mea dar fără a mă lăsa influențat de acest aspect subiectiv. Am ținut dreaptă cumpăna judecății în așa măsură încît, și spunînd aceasta mai vreau să adaug încă un sector al fizicii — cel nuclear — am acordat unul dintre premii colectivului în care se numără și un cercetător egiptean, care studiază la noi în țară. Iată deci că premiile Academiei nu se adresează în exclusivitate cetățenilor români ci tuturor celor care activează pe teritoriul țării noastre, indiferent de naționalitatea lor.

Dacă doriți să comentez anumite lucrări mă voi limita la fizica teoretică, pe care o cunosc cel mai bine și pentru care am făcut și referatele necesare, autorii fiindu-mi, cîndva, studenți, oameni pe care i-am urmărit în decursul desfășurării carierei lor, cunoscîndu-le, chiar în amănunt, producția științifică. Prima observație : nu am premiat indivizi ci colective de cercetători, pentru că, în lumea științifică modernă, și cu precădere, poate, în fizica de azi, mai ales în cea experimentală, numai un larg cerc de colaboratori pot obține rezultate remarcabile. Lucrarea se numește : „Influența suprafețelor în mecanica statistică", iar conținutul ei ni s-a părut foarte interesant, deoarece, printre altele, domeniul respectiv pune în fața omului de știință probleme deosebit de delicate, fapt care i-a tentat pe mulți să-l abordeze. Contribuția autorilor premiați de Academie este cu totul remarcabilă pentru că ei lămuresc o serie de probleme rămase neclarificate în studiile anterioare ale altora. Deși aparent gradul de aplicabilitate pare mai îndepărtat, în realitate el poate servi multora dintre cei care se ocupă cu producția ori proiectarea de calculatoare electronice de mare viteză, cu circuitele miniaturizate etc., pentru că lucrarea privește comportarea corpurilor solide, proprietățile magnetice ale acestora, și că dezvoltarea uriașă a tehnicii moderne s-a datorat în bună măsură unor asemenea studii, aparent teoretice.

Din rîndul lucrărilor cu un caracter aplicativ urgent, o remarc pe cea privind laserii, de asemeni premiată.

Un cuvînt special aș dori să adresez celor... nepremiați de această dată îndemnîndu-i să persevereze, tocmai pentru că le cunosc rezultatele muncii de pînă acum, dorind să-i revăd printre candidații anilor următori și urîndu-le să devină premianții Academiei. Noi, cei mai vîrstnici decît ei, ca și instituția academică, mai vîrstnică decît noi, îi așteptăm cu încredere și dragoste.

Acad. ȘERBAN ȚIȚEICA ■

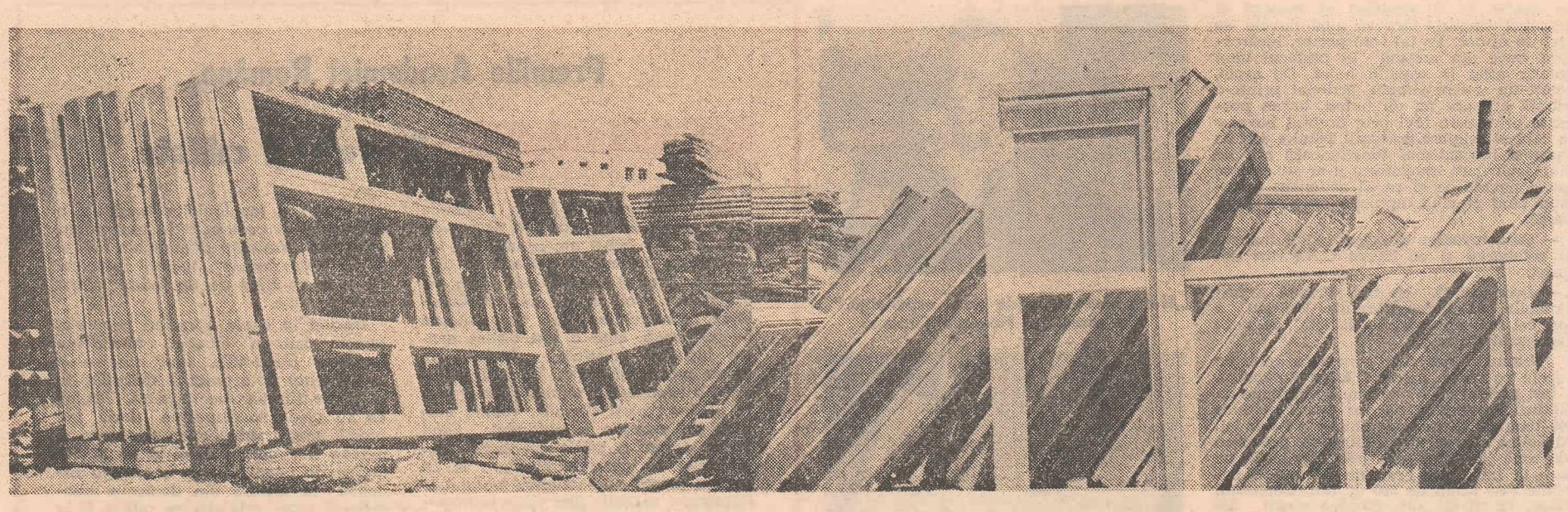

De uşi şi de ferestre e mare nevoie pe şantier, dar ele se „bronzează" în spatele gării !

Uşile şi ferestrele pe care le vedeţi în imaginea de mai sus, destinate de bună seamă noilor construcţii, au fost surprinse de fotoreporterul nostru, Elena Ghera, zilele trecute, într-un aşa-zis depozit al Întreprinderii judeţene pentru construcţii şi montaj Ialomiţa. Aşa-zis depozit pentru că, spre a le fotografia şi spre a constata că, lăsate sub soarele torid al verii, încep să se degradeze, n-a fost nevoie decît să urmăm o potecă plecată din gara Sloboziei ! Nimeni nu s-a mirat de prezenţa noastră, nimeni nu ne-a întrebat de sănătate !

Nu acelaşi lucru s-a întîmplat, jumătate de ceas mai tîrziu, la sediul întreprinderii amintite unde, după o serie de ezitări, altfel omeneşti, contabilul şef Dumitru Neaţă a acceptat să ne dea lămuririle de rigoare. Informîndu-ne că nu cunoaşte problema „în detaliu", ne-a invitat să ne reîntoarcem la depozitul din gară însoţiţi de dînsul, spre a afla din ce cauză şi de cîtă vreme zac neadăpostite cantităţile industriale de uşi şi de ferestre. Acolo, în birou, ni s-a demonstrat cu acte că respectivul material lemnos tocmai a sosit de la Bacău şi Nehoiu, părerea noastră că el ar începe să se strice din cauza depozitării prelungite sub arşiţă fiind o simplă impresie. Numai că, într-un moment de sinceritate şi, fireşte, fără să cunoască amănuntul că „cei doi tovarăşi sînt de la revistă", contabilul şef al depozitului, Robert Biega, ne-a confirmat că „uşile şi ferestrele astea sînt aici de cel puţin o lună" ! ? !

Aşadar, în condiţiile în care se cere să se acorde o atenţie deosebită realizării programului de construcţii de locuinţe pe acest an, urmînd să fie date în folosinţă pe ţară 270 000 de noi apartamente pînă la 1 ianuarie 1979, ca obiectiv major al politicii partidului de ridicare necontenită a nivelului de trai al poporului, de creştere a calităţii vieţii, la Slobozia, în capitala Ialomiţei, importante cantităţi de uşi şi ferestre, destinate tocmai noilor construcţii, zac într-un depozit, nepăzite şi pradă intemperiilor ! Fireşte, gazdele noastre au căutat şi găsit o sumedenie de scuze, „nu se deteriorează ele aşa repede căci sînt bine făcute", „nu te poţi aproviziona de la furnizor de pe o zi pe alta" etc. etc., dar în cele din urmă, pe drum spre sediul I.C.M.J. Ialomiţa, Dumitru Neaţă a fost nevoit să accepte că „materialele se scofîlcesc şi ele ar fi trebuit acoperite, protejate contra soarelui şi a ploii".

Nu cumva se simte lipsa acestor materiale pe şantierele construcţiei de locuinţe ?, l-am întrebat pe Dumitru Neaţă. Nu, ni s-a răspuns, căci întreprinderea stă foarte bine cu planul şi nu sînt probleme. Numai că, din păcate pentru Dumitru Neaţă şi pentru conducerea I.C.M.J. Ialomiţa, din cele 1 294 de apartamente aflate în planul primului semestru al anului în curs s-au realizat numai 808, adică 62,44 la sută ? ! ? Hîrtia cu calculul respectiv, întocmit de însuşi contabilul şef, o ţinem la dispoziţia conducerii I.C.M.J. Ialomiţa, de la care aşteptăm un răspuns urgent şi lămuritor la problemele ridicate mai sus, fiind foarte clar că, în vreme ce pe şantiere e nevoie de uşi şi de ferestre, acestea zac vraişte într-un depozit în care se poate intra urmînd o potecă plecată din gara Sloboziei !

EMIL NEGOIȚA ■

Morala unei piuliţe care ar putea să rămînă piuliţă şi dacă s-ar consuma de şapte ori mai puţin metal

— Observ că te asediază spanul; de ce atîta de mult ?

— E cam încărcată piesa asta, mai ales aici, la interior. Vine de la forjă şi cred că dacă băieţii de acolo ar avea o matriţă, ar mai economisi ceva metal.

— Din care piese scoţi mult span ?

— Din manşoanele filetate, din capacele astea, uitaţi-vă cît trebuie să prelucrez aici. Maistrul nostru, Constantin Alexandru, de la „Mecanică 1", unde vă aflaţi acum, a propus ca manşoanele să se facă din două bucăţi, prin sudură; iar o altă piesă (corp presă tupă) să se realizeze prin turnare. Am făcut şi alte propuneri, dar aţi uitat să mă întrebaţi cum mă cheamă : sînt strungarul Dumitru Fulgeanu şi am 18 ani.

Aici, la Întreprinderea 1 Mai Ploieşti, oamenii s-au angajat ca dintr-o tonă de metale laminate să obţină piese în greutate netă de 822 kilograme. La nivelul întreprinderii a fost întocmit un plan ce conţine 204 măsuri concrete, a căror aplicare în practică va conduce la economisirea a circa 2 000 tone metal !

— Ne-am preocupat mai întîi de toate, ne spune inginera Ana Petrescu, responsabil cu normele de consum pe întreprindere, de întocmirea şi completarea planurilor de croire raţională a unor produse, de reproiectarea tehnologiilor şi a consumurilor, în scopul reducerii adaosurilor de prelucrare, de reducerea consumului de electrozi, de turnarea centrifugală a unor piese din aliaje neferoase, de reducerea adaosurilor de matriţare la conurile şi fălcile sapelor de foraj. Cămăşile de la agregatele de cimentare, de pildă, se executau pînă nu de mult prin forjare liberă, sub formă de bare pline. Acum se realizează prin matriţare, dimensiunile piesei sînt mai apropiate de cotele finite şi am putut reduce astfel consumul de metal cu 179 kilograme la fiecare piesă. La un alt agregat, maşina de scos din depozit, adaosul de prelucrare s-a redus sub stas şi s-a obţinut o economie de 158 kilograme la fiecare produs.

Acestor realizări li se poate adăuga o alta, şi, credem noi, cea mai spectaculoasă : coeficientul de utilizare a tablei a crescut de la 0,5 la 0,84 ! Despre această realizare l-am rugat să ne vorbească proiectantul principal Dumitru Ionescu, care a avut amabilitatea să ne şi conducă pe la mai multe secţii ale întreprinderii. Zice : „Imediat după lansarea acestei acţiuni de economisire a metalului am trecut, împreună cu subinginerul Ion Stănescu, la reproiectarea tehnologiilor şi întocmirea planurilor de croire. Am venit aici la faţa locului, am luat fiecare reper în parte, ne-am sfătuit cu şeful de echipă Ion Sofia şi am revizuit toate consumurile. Cert este că se arunca multă tablă, ruginea în curte, şi foarte puţine din aceste „deşeuri" se mai foloseau la unele repere mai mici. După ce am întocmit planurile de croire, după care se debitează acum tabla, aici la secţia construcţii metalice, am obţinut, la o singură pompă de noroi, o economie de 1 200 kilograme de tablă. Înmulţiţi şi dv. aceste kilograme cu 100 de produse şi veţi vedea că numai la aceste pompe realizăm o economie de 120 de tone de tablă !"

Îi urmăresc acum pe sudorii autogeni Gh. Vlăşceanu, Spiridon Dincă, Ion Bălţeanu, pe sudoriţele Maria Zidărescu, Gherghina Constantin, Maria Marin, cum îşi plimbă aparatele pe liniile de trasaj, mai precis firul acela de flacără care taie metalul cu uşurinţa cu care cuţitul taie pîinea, şi constat, poate constata oricine, că ceea ce se îndepărtează acum din acest material, ca nefolositor, este foarte puţin. „Din tabla pe care o îndepărtam ca nefolositoare numai la cei doi pereţi ai pompei, astăzi, croind după un plan mult mai bine gîndit, mărturiseşte şeful de echipă, Ion Sofia, confecţionăm alte 26 de repere mai mici. În plus, cînd ni se cer unele repere de dimensiuni şi mai reduse, nu ne grăbim să scoatem materialul din magazie, să tăiem din grămadă, cum se spune, ci folosim pe cît posibil aceste aşa-zise deşeuri".

Gîndită astfel, aplicată astfel, acţiunea de economisire a metalului, de reducere a consumului specific, ni se înfăţişează ca un fapt colectiv marcat de un profund patriotism.

Dar ceea ce am evidenţiat pînă acum aici, la Întreprinderea 1 Mai din Ploieşti, este doar un început, început care trebuie continuat şi dezvoltat în fiecare secţie, atelier, trebuie aplicat de către fiecare muncitor în parte. Nu spunem aceasta numai ca formulare de principiu, o spunem mai ales pentru faptul că pe primul semestru al anului 1978 coeficientul planificat de folosire raţională a metalului nu este realizat, ceea ce dovedeşte că sînt încă multe locuri, în uzină, unde se consumă încă mult metal peste normele planificate, iar aceasta înseamnă risipă.

Aşadar, iată-ne în secţia forjă, unde vă amintiţi, ne trimitea dialogul de la început, purtat în secţia „Mecanică 1", cu strungarul Dumitru Fulgeanu. Aici, la forjă, stăm de vorbă cu tehnologul Chiru Popa şi cu maistrul Petre Jucătoru, acesta din urmă de 22 de ani în întreprindere :

— Strungarii se plîng că le trimiteţi piese cu adaosuri prea mari; ce ne puteţi răspunde ?

— Sînt unele repere cu o configuraţie mai complicată, la care nu se poate atinge, prin forjare liberă, o cotă prea apropiată de cea finită. Strungarilor însă niciodată nu le prea intri în voie ; la unele piese, se plîng, le lăsăm adaos prea mare, la altele spun că e prea mic ! Noi ne străduim să le lăsăm cît prevede stas-ul. Nu vrem să înţelegeţi că dăm vina pe strungari. Şi noi ne preocupăm îndeaproape de economisirea metalului : am avut o acţiune mare la începutul anului, am luat la mînă piesă cu piesă, am revizuit consumurile, am trecut în bună parte la turnarea prin matriţare şi am redus mult din consumurile de metal la unele piese : la carcase şi bacuri, de pildă, cam 50 la sută din ce turnam ieşeau cu defecte de turnare, se rebutau. Acum, cînd folosim matriţele, procentul de rebut a scăzut la aproape 80 la sută şi a crescut procentul de calitate.

— Mai aveţi piese la care se consumă încă mult metal, care ies cu adaosuri mari de prelucrare ?

— Mai avem, în special piesele mari, la care nu se pot folosi matriţele ; mai avem altele şi mai mici, dar pentru acestea ne-am întocmit un plan de acţiune, un program de înlocuire pe cît posibil a forjării libere, cu forjarea prin matriţe.

— Dv. în calitate de tehnolog al secţiei forjă, ce sarcini concrete vă revin din acest program ?

— Să obţin personal o economisire de 37 tone de metal : pînă acum am redus, de pildă, la o roată de lanţ, 32 kilograme la o bucată numai. Am redus de asemenea consumul de metal la confecţionarea matriţelor : o matriţă de 1 800 kilograme am adus-o la numai 150 kilograme!! Ştiu, o să mă întrebaţi: cum ? Înainte matriţa era pe bloc masiv, iar acum eu am făcut-o pe pastilă, adică am păstrat numai matriţa propriu-zisă, cu forma piesei. Ne preocupăm în continuare de extinderea matriţării, anul acesta urmează să treacă la tehnologia matriţării un număr de 50 de repere, estimîndu-se a se realiza o economie de metal de 8 tone. În acest scop, vă spunea şi tovarăşul inginer Gil Herescu, am întocmit un plan, un pragram cu termenele de proiectare a S.D.V.-urilor, de executare şi omologare a acestora.

La secţia turnătorie, de unde, ne spuneau strungarii, mai vin arbori cotiţi, corpurile de pompă cu adaosuri de prelucrare încă mari, am aflat despre aceleaşi măsuri de reducere a metalului. Inginerul Gheorghe Stănescu, şeful atelierului formare, ne mărturisea că şi aici se mai poate reduce din adaosurile încă mari, că au fost propuse soluţii constructive, soluţii de înlocuire a oţelului cu fonta, mai ieftină, sau cu alte materiale, s-a propus să se schimbe constructiv configuraţia complicată a unor repere, care să consume mai puţin metal.

Dar acţiunea de economisire a metalului cere, am văzut, o colaborare strînsă nu numai între secţiile şi oamenii uzinei, ci şi între întreprinderi, între centrale şi chiar între ministere. Inginerul Nicolae Tomulescu, şeful atelierului proiectare tehnologie, ne spunea că pentru confecţionarea unei piuliţe, pe care mi-o şi arătase chiar, ar fi nevoie numai de 30 la sută din materialul care se consumă la confecţionarea ei în prezent : pentru că, fabricîndu-se dintr-o bară plină, rotundă, 70 la sută din metal se aruncă ! Se aruncă prin găurire, filetare şi confecţionarea hexagonului. Acest metal s-ar putea economisi dacă în loc de bare, laminate, uzina respectivă, diriguită de Centrala metalurgică, ar lamina bare hexagonale mai mari de 60 mm, de care economia are nevoie. „Dar nu i-a venit nimănui o asemenea idee" !, conchide interlocutorul meu. O idee care să revoluţioneze o altă idee îngheţată, crezută poate, de neschimbat.

N. GRIGORE-MARAŞANU ■

Ca urmare a sesizării ce v-am trimis în aprilie a.c. privind starea blocului 4A din Șoseaua Giurgiului 125, Grupul de șantiere nr. 5 mă informează pe 24 mai că o parte din sesizările mele vor fi rezolvate pînă în 20 iunie 1978. Și, iată-ne și la jumătatea lui iulie, însă promisiunile făcute de constructor în mai tot vorbă goală au rămas. În afară de necazurile noastre, ale locatarilor, consemnăm starea jalnică în care a fost lăsat blocul de constructori. Se produc, prin degradări de materiale și instalații, pagube de sute de mii de lei. Pentru a se vedea cum arată locul unde locuiesc de aproape un an peste o mie de oameni, anexăm și fotografii. **(Nicolae Ionescu**, scara 6, et. 1, ap. 193)

Cu vie satisfacție am luat cunoștință de faptul că, datorită sprijinului revistei Flacăra, ni s-a făcut dreptate, respectiv fiului nostru, Sorin Olimpiu Nicodim, absolvent al Institutului de arte plastice. Vă mulțumim din suflet deoarece, așa cum arătam în precedenta scrisoare, la vîrsta noastră înaintată ne-am putut astfel regăsi liniștea sufletească. (Semnează **Clemansa și Aurel Nicodim** din Tg. Ocnă, județul Bacău)

Direcția sanitară a municipiului București :

În legătură cu scrisoarea tov. Bălăceanu Elena, vă comunicăm că petenta, asistent medical principal la Spitalul clinic P.T.T., a devenit disponibilă la data de 01.01.1978, prin aplicarea noilor criterii de normare a personalului sanitar. La aceeași dată i s-a oferit post la sterilizare, în cadrul aceleiași unități, însă a refuzat fără motiv. Ulterior i s-a mai oferit să lucreze la Spitalul clinic 23 August și Policlinica universitară Vitan, unde din diferite motive nu a fost încadrată. La insistența noastră a primit o nouă repartiție, la Spitalul Bucur. Referitor la unele defecțiuni care apar la seringi în timpul utilizării, acestea sînt inerente. Datoria personalului medical este de a pune deoparte seringile defecte pentru a fi trimise la reparat.

Mă numesc **Nicolae Ionescu** și sînt directorul Școlii generale Reșca, comuna Dobrosloveni, județul Olt. Avem un mare necaz pricinuit de atitudinea C.A.P. Viață Nouă, care ne patronează și deci ar trebui să ne fie ca un părinte, dar nu vitreg. Am contractat cu C.A.P. în anul școlar 1976/1977 lucrarea în acord global a două loturi (2 ha porumb boabe și 1 ha sfeclă de zahăr). Însă acum, președintele cooperativei refuză să-și achite datoria față de școală, zicînd că nu mai are de unde să ne dea produsele cuvenite ca plată pentru muncile prestate de elevi. E nu numai o pagubă materială pentru școală, ci și un grav prejudiciu moral adus activității noastre pedagogice.

Comitetul județean Prahova al P.C.R. :

Situația semnalată prin intermediul redacției revistei Flacăra de către un grup de oameni ai muncii de la S.U.T.—T.C.M. Prahova era în atenția organului de partid și a organului de conducere colectivă din Trustul de construcții-montaje. Concluziile și propunerile colectivului, care a analizat aspectele semnalate în scrisoare au fost dezbătute în ședința comună a biroului Comitetului de partid pe trust și a biroului executiv al C.O.M. la 20 iunie 1978, cînd s-au stabilit următoarele : 1) Volumul de prestații al S.U.T. corelat cu capacitatea de producție și cu productivitatea muncii realizată în 1977 să fie concretizat printr-o sumă valorică mai mare decît cea inițială, insuficient fundamentată, și să constituie indicator pentru acordarea retribuției. 2) Al doilea indicator pentru acordarea retribuției să fie constituit din beneficiul ce trebuie realizat în corelare cu volumul de prestații stabilit. 3) Al treilea indicator îl constituie coeficientul de utilizare a parcului de utilaje, în scopul stimulării personalului muncitor al subunității pentru reactivizarea parcului și folosirea lui rațională și cît mai eficientă. 4) Volumul de producție de construcții-montaj al trustului să nu mai constituie un indicator de acordare a retribuției, deoarece nu exprimă aportul S.U.T. la realizarea sarcinilor de plan, iar volumul de prestații dat subunității derivă din volumul total de construcții-montaj ce trebuie realizat de trust. Cele de mai sus urmează a fi aprobate de C.O.M. și de Consiliul popular județean, după care se vor reașeza indicatorii de plan ai subunității în cadrul sarcinilor de plan ale trustului.

Cu ani în urmă s-a hotărît ca, în scop experimental, școlile generale nr. 164 și 203 din Capitală (poate și altele, dar nu le știu) să fie demixtate : în prima învață numai băieți, iar în a doua, vecină, numai fete. Cu toate că în acești ani, noi, cadrele didactice ale școlilor amintite, ne-am format în mare parte unele păreri în legătură cu utilitatea demixtării, cei care au inițiat-o și aveau competență și atribuții în acest sens, mă refer în primul rînd la cercetători în domeniul pedagogiei, nu au dat nici un semn de viață pînă în prezent. Nimeni nu a avut măcar curiozitatea să afle părerile noastre despre avantajele și dezavantajele demixtării, mai cu seamă a claselor mici. După opinia mea, ideea nu are nici un temei real, științific, cu atît mai mult cu cît în liceu, la facultate sau mai încolo, în viață, fetele și băieții vor învăța sau vor munci la un loc. Aș mai adăuga și unele inconveniente în desfășurarea normală a procesului instructiv-educativ din aceste două școli. De aceea ar fi de dorit ca cei în drept să studieze urgent problema și, dacă vor ajunge la aceleași concluzii ca și noi, să decidă revenirea la clase mixte, chiar din toamna acestui an, punînd capăt experimentului.

Comitetul pentru problemele consiliilor populare — Direcția de sistematizare, proiectare și construcții :

În legătură cu scrisorile cetățenilor **Prodan Dobrița** și **Tolu D. Mircea**, sesizînd unele deficiențe la apartamentele proprietate personală, vă facem cunoscut că în urma verificărilor la fața locului s-au confirmat cele sesizate. S-au hotărît măsuri de remediere, la termene stabilite de Comitetul executiv al C.P.M.B. de comun acord cu locatarii. Comitetul pentru problemele consiliilor populare va urmări executarea în termen a lucrărilor de remediere.

Locatarii blocului nr. 4 din Olănești Băi, str. Dr. Petru Groza nr. 2, se adresează redacției Flacăra cu rugămintea de a ne sprijini în rezolvarea unor greutăți întîmpinate de noi. Blocul nostru, cu 40 de apartamente proprietate personală a fost dat în folosință în mai anul trecut. Atunci ni s-a dat un ultimatum : dacă nu semnați procesele verbale de predare-primire, veți rămînea fără ele, căci șantierul se mută la Zimnicea. Așa că am fost nevoiți să semnăm, urmînd ca remedierile să le facă fiecare pe cheltuială proprie. Dar măcar remedierile exterioare ar trebui făcute de către constructor, blocul aflîndu-se încă în perioada de garanție. Demersurile făcute la I.J.C.V.L. și la I.J.G.C.L Vîlcea au dus la încheierea unui proces verbal, în martie a.c., în care s-au precizat și termene de execuție, însă totul a rămas doar pe hîrtie. Colac peste pupăză, a rămas lîngă bloc și un fost depozit de benzină, o magherniță pe care nimeni nu o demolează, deși e complet inutilă. În fotografia alăturată se poate vedea și ea.

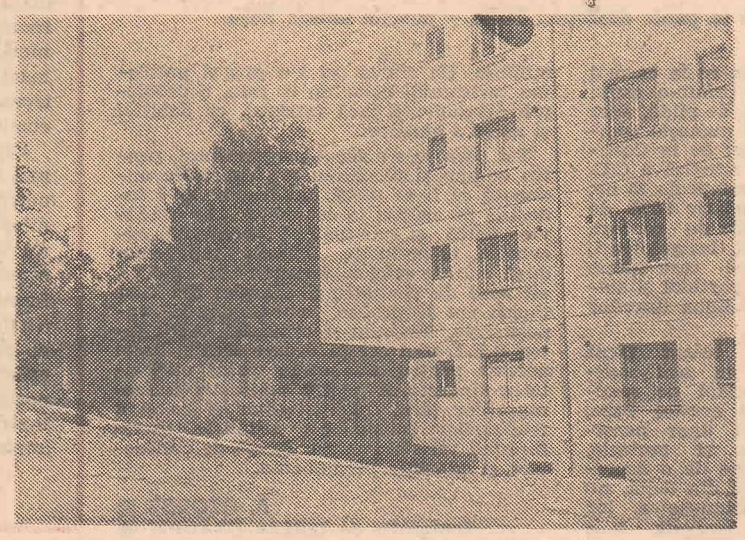

Mulțumesc revistei Flacăra, pentru sprijinul acordat, scrie **Aurel Tomescu** din Craiova, dar cu regret trebuie să constat că cei vizați nu au intenția să îndrepte lucrurile. În numărul din 13 aprilie al revistei a apărut sesizarea mea privind reținerea abuzivă a sumei de 370 lei de către I.J.C.V.L., cota parte pentru instalarea antenei colective pentru receptoarele de televiziune. Sînt aproape 2 ani de la recepționarea apartamentului, și antena tot nu a fost instalată. Acum ar fi și tîrziu, deoarece fiecare proprietar și-a pus antenă individuală, care a costat bani, de aceea acum singura soluție este ca I.J.C.V.L. să ne restituie sumele respective, așa cum prevede legea în cazul neonorării unei convenții de prestări.

În martie a.c. am cumpărat 2 anvelope cu banda de sîrmă pentru Dacia 1 300, produse la „Victoria" Florești, județul Prahova. După ce am parcurs cu ele circa 360 km, una mi-a explodat. Colindînd pe la atelierele de vulcanizare din Galați, Tecuci și Bîrlad, mi s-a explicat că era vorba de un defect de fabricație. Așadar am trimis anvelopa explodată la Florești, în ziua de 22 aprilie, apoi am început să aștept sosirea unui colet din partea fabricii, cum ar fi fost firesc să îmi trimită. Lunile însă au trecut, dar de la Florești nu am primit nici măcar o scrisoare cu scuze. **(Col. Musteață Constantin** din Tecuci, str. 23 August nr. 52 A, bl. P2, ap. 12)

I.J.G.C.L. Argeș :

Cele arătate în scrisoarea adresată revistei Flacăra de un număr de 9 tovarăși, membri ai biroului organizației de partid și deputați din satul Șerbănești, comuna Rociu, sînt în cea mai mare parte adevărate. Puțul pentru alimentarea cu apă a satului Șerbănești a fost forat în 1970, dar restul lucrărilor (rețeaua, castelul de apă) nefiind terminate, el nu a fost pus în funcțiune la 3 luni de la foraj, cum prevăd normele în vigoare. Ulterior, constatîndu-se un debit mai mic și prezența nisipului în apă, s-a făcut denisiparea puțului. De la darea lui în folosință (1974), alimentarea cu apă a mers cu dese întreruperi deoarece nisipul producea arderea motoarelor la pompe, corodarea rotoarelor etc. Denisipări au mai fost efectuate în anii 1975—1977, dar și după ultima nu a fost posibilă funcționarea vreunei pompe, din cauza nisipului existent în apă. Recepția nu s-a putut face nici în ianuarie 1978, comisia recomandînd forarea unui nou puț. Acesta se află în curs de forare, în execuția I.F.A. București, cu termen de predare 31 iulie a.c. Între timp s-au mai făcut totuși denisipări, și astfel alimentarea cu apă a satului nu a fost cu desăvîrșire întreruptă, dar se face cu mare greutate. Noul puț se execută după o nouă metodă de foraj (I.F.A. avînd acum în dotare instalația respectivă), așa cum se cerea și în scrisoarea secretarului biroului organizației de bază.

Întreprinderea comercială de stat mixtă Filiași, județul Dolj :

Referitor la scrisoarea apărută în Flacăra nr. 24 din 15 iunie 1978, semnată de Gheorghe Dragu. În ziua de 29 mai, orele 11.30, a avut loc la sediul I.C.S.M. Filiași o ședință cu întreg personalul muncitor. Precizăm că, fiind într-o luni, unitățile noastre nu aveau program decît pînă la orele 11. Cercetările confirmă că tovarășa care era de serviciu a avut o atitudine necuviincioasă față de solicitant, motiv pentru care conducerea I.C.S.M. a sancționat-o cu diminuarea retribuției cu 5% pe timp de o lună. Aceeași sancțiune i-a fost aplicată și șefului de unitate. Articolul a fost prelucrat cu tot personalul ; asigurăm că pe viitor nu vor mai avea loc asemenea abateri de la regulile generale de comerț în relațiile cu clienții.

Se împlinește anul de cînd am dus la cooperativa Mureșul din centrul Devei un aparat de radio Traviata și am primit bonul de reparație nr. 316, ne scrie tovarășul **Ion Sas**. Cu bonul acesta în mînă am făcut zeci de drumuri la atelier, fiind mereu amînat, spunîndu-mi-se că nu au piese, dar trebuie să sosească. Nu demult, am fost întîmpinat cu vorbele „Veniți săptămîna viitoare, s-ar putea să fie reparat, credeți-ne", rostite fără pic de jenă. Eu însă nu-i mai pot crede, după un an de amînări.

În luna ianuarie i-am expediat fiului meu, la București, 2 000 lei prin mandat poștal „fulger", care însă a ajuns la destinație cu o săptămînă întîrziere. Am reclamat cazul, și am primit asigurări că s-au luat măsuri ca să nu se mai repete. Dar iată că de curînd, în luna iunie, cazul s-a repetat. „Fulgerul" cu bani nu ajunsese la fiul meu după 4 zile de la expediere, deși transmiterea s-a făcut la mai puțin de două ore după ce eu l-am depus la poșta din Sascut. **(Ungureanu Constantin** din comuna Obeni, județul Bacău)

Mă numesc **Ana Chirilă**, sînt telefonistă la Oficiul P.T.T.R. Bogdănești, județul Suceava și mamă a două fetițe. Prin aceste rînduri doresc să aduc mulțumiri revistei Flacăra pentru că a publicat articole despre Pavel Kozak și astfel am putut afla și eu despre el. Am suferit de o boală de piele care mă desfigura. Vreme îndelungată am bătut drumurile să mă tratez pe la Fălticeni, Suceava, Iași, Cluj-Napoca, fără nici un folos. Prin tratamentul prescris de Pavel Kozak m-am vindecat în 7 săptămîni, iar acum obrazul meu arată ca la orice om normal. Scriu cu lacrimile curgînd de emoție, și nu găsesc destule cuvinte de mulțumire. Doresc din tot sufletul ca omul acesta minunat să primească tot sprijinul de care are nevoie spre a-i putea vindeca pe numeroșii bolnavi ce îndură ceea ce am îndurat și eu.

Am solicitat la I.J.G.C.L. Craiova introducerea apei potabile de la rețea în locuința mea din str. Rășinari nr. 40, scrie tovarășa **Elisabeta Gorceac**. Spre bucuria mea, măsurătorile pe teren au și fost făcute după 2 săptămîni și mi s-a comunicat că proiectul va fi întocmit pînă în 10 iunie a.c., urmînd să se treacă la executarea lucrării, altfel destul de simplă, întrucît distanța de la conductă la curtea mea nu e decît de 7 metri. Din păcate însă, se pare să proiectul s-a împotmolit pe undeva. De cîte ori m-am dus să mă interesez de el nu am găsit decît amînări, sub diferite motive. Mă adresez dv. cu rugămintea de a-i întreba pe cei de la I.J.G.C.L. Craiova cît va mai dura pînă va fi gata această lucrare, totuși atît de simplă ?

În toamna anului trecut vă solicitam sprijinul în legătură cu transferarea unui sold de 1 000 lei de la C.A.R. Pogoanele (județul Buzău) la Urziceni (Ilfov), unde am fost mutată cu serviciul. Ca răspuns, primăria din Pogoanele mă înștiințează că suma fusese depusă de C.A.R. la Cooperativa de credit din comună încă din noiembrie 1975, spre a fi trimisă la destinație, însă „din neglijența contabilei cooperativei suma de mai sus nu a mai fost expediată. La data de 11 noiembrie 1977, cu dispoziția de plată nr. 47, suma de 1 000 lei a fost trimisă în contul C.A.R. Urziceni, dv. urmînd a urmări primirea acesteia în zilele ce urmează". Pînă astăzi însă, cu toate investigațiile făcute, cei 1 000 lei nu au mai fost găsiți în extrasele de cont și anexele respective ale sucursalei C.E.C. Ilfov pe cele 8 luni care s-au scurs de atunci. Cine lămurește misterul ? **(Tudora Matei** din București, str. Lupșanului nr. 16)

Televizorul meu nu mai funcționează de o jumătate de an, scrie **Gheorghe Nalcea** din Brașov, Calea București nr. 61. Cooperativa nu îmi poate executa reparația pentru că îi lipsește lampa PY 88 (costă numai 50 lei) și mă sfătuiește să o procur singur din comerț. Magazinul DIODA din Brașov are afișată o listă cu lămpile care lipsesc, între care, spre ghinionul meu, figurează și PY 88. Același lucru mi-l comunică și magazinul DIODA din Capitală. Unde să mai întreb ?

● Anunțăm pe cititorii noștri care doresc să ni se adreseze personal în rezolvarea diferitelor probleme că o pot face în fiecare zi între orele 10–13 iar luni, marți și miercuri între orele 10–17.

● „FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți.

Poșta redacției

■ **Nicolae Nedelcu** — comuna Dobridor (Dolj). Direcția generală a agriculturii și industriei alimentare Dolj a dispus Consiliului popular al comunei Moțăței să vă achite drepturile care vi se cuvin pentru cei 3 indicatori îndepliniți ; în acest sens s-a recomandat consiliului popular comunal să întocmească documentația pentru scoaterea banilor de la buget.

■ **Rodica Crețu** — Buzău. Mama dv. figurează pe lista de priorități a unității unde lucrează, la poziția 1, pentru a primi un apartament în acest an, în blocul C 1, cartierul Episcopiei.

■ **Elisabeta Lepădat** — București. În cadrul Centralei industriei confecțiilor se organizează un curs de specializare cu profil tehnic sau economic. Dacă îndepliniți condițiile prevăzute de lege și cu recomandarea întreprinderii, vă puteți înscrie la cursurile de specializare.

■ **Gheorghe Nedelcu** — comuna Roata (Ilfov). Nu puteți beneficia de pensie C.A.P., deoarece ați muncit numai 2 ani în cooperativă. Acest drept îl au cei ce au muncit efectiv în C.A.P. cel puțin 10 ani și și-au îndeplinit normele fixate.

■ **Elisabeta Teodorescu** — comuna Aninoasa (Dîmbovița). Verificîndu-se situația dv. medicală de către Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, s-a constatat că au fost respectate criteriile de expertiză medicală în încadrarea dv. la gradul II de invaliditate.

■ **Mihai Lazarec** — Piatra-Neamț. Dacă timpul vă permite treceți pe la redacție. Dacă nu, scrieți-ne care vă este necazul.

■ **Ștefan Bădescu** — comuna Felnac (Arad). Aprobare ? Nu ! Scrieți-ne.

■ **Costel Nechifor** — Bîrlad. Sînteți trecut pe tabelul secției pentru a primi butelie.

MARGA NEDELEA ■

Sub semnul unei noi calități:

La Galați se redescoperă arta comerțului

— După experiența dumneavoastră, de 25 de ani, cum poate să devină rentabilă o unitate de alimentație publică ?

— Dar cum poate să ființeze o unitate nerentabilă ? mă întreb eu; o unitate comercială, și nu numai comercială, se înființează, conform oricărei rațiuni, pentru o anume rentabilitate. Altfel, e falimentară înainte de a se naște. Iar dacă se întîmplă, totuși, ca un restaurant să devină nerentabil, atunci eu nu-i pot imputa nimănui acest lucru decît șefului de unitate : care ori nu cunoaște meserie, și atunci bine e să se îndrepte către o altă meserie, ori nu e cinstit, și atunci trebuie înlăturat.

— Cînd am intrat în unitatea dv., restaurantul „Galați", al cărui responsabil sînteți, tovarășe Nicolae Andronache, erați cu oamenii din schimbul doi la careu ; ce le spuneați oamenilor la careu și ce legătură are aceasta cu rentabilitatea ?

— Le fixăm raioanele în care vor lucra în schimbul respectiv, le spunem ce sortimente de vinuri, ce preparate culinare avem, le amintesc prețurile, le amintesc să servească și să vorbească frumos, le verific uniforma, ustensilele.

— Ce ustensile trebuie să aibă asupra lui un ospătar ?

— Cheie de bere, tirbușon, anker, creion bine ascuțit, chibrit să servească clientul, bonier de marcaj, note de plată. Ceea ce nu trebuie să-i lipsească niciodată, însă, sînt amabilitatea și corectitudinea față de consumator.

Preocupați permanent de introducerea unei răspunderi colective, a întrajutorării în muncă, de întărirea disciplinei, colectivul a reușit să asigure unității un coeficient din ce în ce mai mare de rentabilitate : de la 4 la sută, cît era planificat în 1977, la 9,6 la sută ! Aceasta a mai fost posibilă și printr-o bună servire a consumatorilor, prin atragerea lor, prin grija pentru faima și firma localului : „pentru că la noi, spune responsabilul Nicolae Andronache, muncesc toți, pentru toți. Dacă bufetiera, de pildă, a terminat lucrul în sectorul de care răspunde, nu se apucă de croșetat ; intră în local și debarasează, barmanul vine în sprijinul ospătarului, ospătarul, în sprijinul bucătarului, toți pun umărul și răspund de bunul mers al unității."

Ideea aceasta, a întrajutorării în muncă, a răspunderii colective, recomandată de rezultate, a fost preluată și, în momentul de față, cînd în întreaga rețea de alimentație publică gălățeană se desfășoară o largă acțiune de rentabilizare, de sporire a rentabilizării fiecărei unități, este generalizată. Ea a putut dovedi că forța de muncă poate fi mult mai bine folosită, că în anumite unități se poate renunța la forța de muncă necalificată, poate deveni una dintre căile sigure ale rentabilizării. La restaurantul „Pescarul" tot din Galați, această idee a fost dezvoltată, împletită cu altele : s-a mers pe subordonarea mai multor unități, aceleiași conduceri. Șeful de unitate, Constantin Petcu, are în subordine acum și restaurantul „Valurile Dunării" cît și braseria de pe vasul „Libertatea". S-a asigurat astfel o mai bună coordonare a activității, dar în special, prin această organizare, se folosește mult mai bine forța de muncă : „cînd la un restaurant avem desfacere mai mare, e aglomerație, deplasez imediat aici ospătari de la una din celelalte unități. Mobilitatea aceasta organizatorică îmi asigură o deservire mai bună a clientului, unitatea capătă o anume autonomie operativă și pentru că acum eu mă ocup personal de aprovizionare, ne-am asigurat contracte permanente, relații bune cu furnizorii. E bine, cred, ca la unele restaurante mari, să mergem pînă acolo încît să ne creăm relații directe cu furnizorii. Nimeni ca șeful de unitate nu știe mai bine de ce are nevoie, cît are nevoie și cînd are nevoie. În acest fel, i-am mai scoate din birouri pe unii responsabili, i-am scuti, atunci cînd nu sînt bine aprovizionați, de unele scuze ca acestea : „nu avem", „nu mi-a adus", „nu mi-a dat".

Că șeful de unitate C. Petcu are dreptate, ne-o dovedește un fapt : pînă anul acesta, la început, o unitate modernizată ca „Valurile Dunării", dotată, încadrată cu forță de muncă, nu-și realiza planul, nu era rentabilă, pentru că nu era nici aprovizoinată prea bine, nu se stabilise un meniu adecvat, într-un cuvînt nu avea personalitate.

La restaurantul „Miorița" s-a mers pe diversificarea mîncărurilor în special, pe permanentizarea unor preparate.

Obiectivele acestei acțiuni, aveam să aflăm de la economistul Bucur Bloancă, directorul Direcției comerciale județene, izvorăsc din Hotărîrea C.C. al P.C.R., privind perfecționarea mecanismului economico-financiar, izvorăsc din sarcinile trasate de conducerea superioară a partidului și statului, la Conferința cu oamenii muncii din comerțul socialist, și ele constau în analiza științifică a indicatorilor economici ai fiecărei unități, desfacere, reducerea cheltuielilor de circulație, descoperirea de noi rezerve în materialul financiar și uman, pentru creșterea productivității muncii, a sporirii rentabilității. S-a dovedit încă o dată, cu ocazia acestei analize, a acestei acțiuni, că singurul răspunzător de soarta unei unități este șeful de unitate, sînt cei chemați la buna ei gospodărire, la rentabilizarea tot mai sporită a ei. Au ieșit la iveală, cu această ocazie, și aspecte negative, care trebuie grabnic înlăturate din activitatea unităților, a șefilor de unitate.

— Să ne spuneți, tovarășe director Bucur Bloancă, cum va răspunde alimentația publică gălățeană, în viitor, rolului său social, pe care trebuie să-l manifeste în rîndul cetățenilor ?

— Avem un amplu program de îmbunătățire a structurii rețelei comerciale, de așezare mai bună pe teritoriu, îndeosebi în cartierele noi muncitorești, unde, datorită devansării construcțiilor de locuințe, mai există absențe semnificative în prezent. Vom construi, în cartierele „Dunărea" și „Aeroport", două complexe de alimentație publică, a cîte 1 400 mp fiecare, cu restaurante, linii de autoservire, terase, cu raioane pentru vînzarea produselor „gospodina". Pe platforma Combinatului, în piața preuzinală, vom realiza în acest cincinal o fabrică de mîncare cu 5 000 porții pe schimb, al cărei rol este de a aproviziona la locul de muncă oamenii muncii din combinat, prin sistemul microcantinelor, al sălilor de servire, bufetelor de incintă. Vom imprima astfel alimentației publice, nu numai un pronunțat caracter economic, ci vom continua, în rîndul consumatorilor, acea latură educativă, semnalată de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Consfătuirea cu oamenii muncii din comerț, din 27—29 iunie 1978, referitoare la introducerea unui consum rațional, științific în alimentarea populației.

— Care ar fi aspectul educativ al problemei ?

— Ne gîndim să diversificăm în așa măsură meniurile, structura preparatelor, încît omul să știe mai bine ce trebuie să consume, cît și cînd să consume, în raport de efortul pe care îl depune, de starea de sănătate, de vîrstă. Trebuie să recunoaștem că, cu toată colaborarea noastră cu organele sanitare, alimentația publică nu răspunde încă tuturor nevoilor sociale : mă gîndesc acum la alimentația copiilor, a elevilor, prin unitățile adecvate. Trebuie să pregătim mai multe meniuri corespunzătoare cerințelor vîrstei, preparate, băuturi răcoritoare. În urma Consfătuirii pe țară, ne-am propus ca aparatul de conducere și tehnico-administrativ, atît cel din Direcția comercială, cît și cel din conducerea întreprinderilor, să contribuie concret la viabilizarea ideilor, să intervină efectiv acolo unde se realizează actul de comerț. Am întocmit grafice de detașare zilnică și periodică a lucrătorilor în producție și în unitățile de desfacere : inginerii și tehnicienii vor lucra un număr de ore în laboratoarele și microlaboratoarele unităților, merceologii vor asigura buna desfășurare a procesului de aprovizionare și servire în unitățile de desfacere, iar personalul financiar-contabil va contribui mai mult la îmbunătățirea evidenței operative gestionare. Prin aceste măsuri, sperăm noi, vom aduce la îndeplinire prețioasele indicații ale tovarășului Nicolae Ceaușescu, referitoare la comerț, vom întări ordinea și disciplina în unitățile de alimentație publică, vom atinge parametri calitativi indicați, iar în final, aceste măsuri vor conduce la rentabilizarea generalizată a unităților.

N. GRIGORE MARAȘANU

Pe traseele B.T.T.-ului

În aceste zile de iulie am avut prilejul să cunosc îndeaproape mai multe baze turistice pentru tineret din țară. La Ploiești, Bușteni, Pîriul Rece, Săcele, Codlea, Brașov, Sf. Gheorghe, Focșani, Corotișca, Roșu, Stipoc, Costinești — o deplasare care a însumat aproximativ 1 500 kilometri și care a cuprins zone variate ale țării — cîmpie, deal, munte, mare, deltă — mi s-a oferit o imagine concludentă asupra posibilităților pe care le oferă Biroul de Turism pentru Tineret tinerilor cetățeni ai patriei, grija deosebită cu care ei sînt înconjurați. Din păcate, din acest lung periplu s-a desprins cu claritate și faptul că activitatea acestui organism nu este cunoscută la dimensiunile ei reale. În numai zece ani, B.T.T.-ul a făcut un salt spectaculos atît în ceea ce privește dotarea sa cît și în legătură cu calitatea serviciilor pe care le oferă. Dacă la începuturile sale nu poseda decît 8 autocare și acelea cu performanțe tehnice reduse, se poate spune că azi el posedă o bază materială impozantă, gospodărită cu tot mai multă pricepere.

Ce este B.T.T.-ul ? Este organismul specializat al C.C. al U.T.C. avînd sarcina de a organiza și a coordona activitățile turistice ale tinerilor din întreprinderi, instituții, școli, facultăți și unități agricole asigurîndu-le un pronunțat caracter de masă. După cum am fost informați „peste 3 milioane de tineri participă în fiecare an la numeroase drumeții, excursii la sfîrșit de săptămînă, iar în vacanțe și concedii la excursii în circuit, excursii peste hotare, excursii specializate, tabere organizate în bazele turistice centrale pentru tineret de la Costinești, Bușteni, Pîriul Rece, Izvorul Mureșului și în cele 27 baze turistice coordonate de către agențiile județene ale B.T.T.".

Nu din complezență spunem că B.T.T.-ul a realizat într-un deceniu pași însemnați, a căpătat experiență, și a modernizat activitatea potrivit exigențelor impuse pe plan mondial, ba mai mult, a realizat o cooperare tot mai strînsă cu tinerii, beneficiarii serviciilor sale, reușind să le sondeze necesitățile, să le afle opțiunile. Ca urmare se poate spune că activitatea B.T.T.-ului este fundată pe mult realism, pe o cunoaștere din ce în ce mai exactă a realității. Numai printr-o astfel de muncă a putut să apară, de pildă, acea perlă a B.T.T.-ului care se numește complexul turistic pentru tineret de la Costinești. Cea mai mare bază turistică a C.C. al U.T.C., situată pe o suprafață de 25 ha, are o capacitate de aproximativ 4 000 de locuri, diferențiate pe grade de confort, amenajate în hoteluri, vile, bungalowuri, căsuțe și corturi, o realizare care spune mult despre modul în care partidul și statul nostru se îngrijesc de odihna tinerilor noștri.

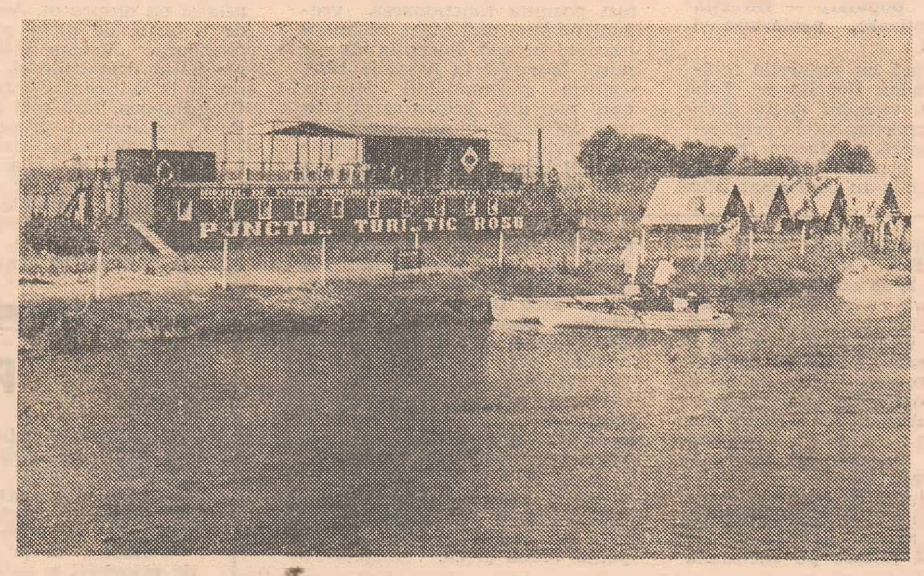

Un loc de unde se poate descoperi Delta — punctul turistic Roșu

Din vizitele pe care le-am făcut s-a desprins că tinerii nu sînt suficient de antrenați în acțiuni de amenajare și înfrumusețare a acestor baze, complăcîndu-se în postura unor pensionari lipsiți de vigoare și fantezie. S-a mai arătat apoi că zone de o deosebită atracție, cum ar fi cea din deltă, nu sînt suficient exploatate, frumusețea lor rămînînd din păcate necunoscută încă multora. De cîteva ori s-a pus și problema turismului celor de la sate, o problemă nerezolvată încă integral, ca dealtfel și aceea a ghizilor.

Tot ceea ce s-a făcut pentru tineri, pentru odihna și recrearea lor, condițiile minunate ce li se oferă, nu trebuie să-i îndemne pe aceștia la comoditate, la trîndăvie fizică și spirituală. Drumețiile, excursiile, taberele de odihnă, binevenite după zile de muncă, înseamnă în fond un alt mod de cheltuire a energiei din care tinerii pot să profite, îmbogățindu-și cunoștințele, lărgindu-și orizontul. Activitatea B.T.T.-ului are în vedere tocmai lupta aceasta pentru a menține trează curiozitatea tineretului pentru cunoașterea frumuseților țării, a vestigiilor ei ca și a realizărilor construcției socialiste, transformînd turismul într-o formă de cunoaștere și educație permanente.

A. GEORGE
Fotografie de TEREZA DRAGAN

La „Tabla ondulată" lupul a fost pus să păzească oile

Dacă cititorii își mai aduc aminte, în luna octombrie a anului trecut, revista noastră a publicat, în două rînduri, note critice referitoare la ilegalitățile și abuzurile comise în cadrul unor unități ale Cooperativei de consum din comuna suburbană Măgurele. Verificările ulterioare, efectuate de o comisie de control obstesc însoțită de organe de miliție, au confirmat justețea sesizărilor înaintate de „Flacăra" și, drept urmare, Ion Tănase, fostul responsabil al Bufetului 18 din Măgurele, unitate cunoscută de localnici sub numele de „Tabla ondulată", precum și fostii barmani Costel Sava și Constantin Diaconu, au fost deferiți justiției. Nu doar pentru găinării mai mari sau mai mici, de genul vînzării berii cu supraprețe sau a fabricării citronadei fără autorizație, cît pentru introducerea ilegală în depozit a unor mărfuri în valoare de peste 82 000 de lei. Cum era și firesc, în conformitate cu dreapta legislație a acestei țări, cei trei au fost judecați pentru actele lor antisociale și condamnați. Prin sentința penală 102 din 9 februarie 1978, Judecătoria sectorului 6 l-a condamnat pe Ion Tănăse la un an și jumătate, cu suspendarea pedepsei, iar pe Constantin Diaconu, la un an, cu indicația ca ultimul să execute pedeapsa la fostul loc de muncă. Desigur, nici Costel Sava n-a scăpat basma curată, dar în cele ce urmează ne vom referi numai la cei doi, la Tănase și la Diaconu, din motive pe care le vom explica imediat.

Dînd curs unor sesizări primite de la Măgurele, care informau că Tănase și Diaconu s-au reintors în cadrul cooperativei, continuîndu-și afacerile și abuzurile, tăind și spînzurînd, recent, o echipă din Direcția economică a Inspectoratului General al Miliției a efectuat un nou control pe platforma comercială de la Măgurele, constatînd — în rezumat — următoarele :

● că Ion Tănase a fost promovat pe post de merceolog, avînd între altele obligația de a controla și îndruma activitatea unităților cooperativei ! În mod legitim, numirea a stîrnit nedumerirea și indignarea oamenilor cinstiți din comună și din cooperativă, știut fiind faptul că, pe lîngă reputația sa definitiv compromisă, I. T. posedă o pregătire profesională de numai șase clase elementare ! Cu alte cuvinte, hotul a fost promovat. Cu alte cuvinte, lupul a fost pus să păzească oile ;

● că gestiunea cofetăriei din Complexul comercial de pe platformă a fost încredințată, la o lună după condamnarea — neexecutată — a fostului responsabil, soției acestuia, Valeria Tănase ! S-a găsit astfel, de către conducerea cooperativei, o formă deghizată de a lăsa lui I. T. mînă liberă, acesta nemaiavînd dreptul, în virtutea aceleiași hotărîri judecătorești, să conducă o gestiune vreme de trei ani și jumătate. Surprinzînd o sumedenie de ilegalități și nereguli în circulația documentelor cofetăriei (lipsă de acte justificative în fabricarea citronadei, întîrzieri abuzive în întocmirea borderourilor de achiziții, procurarea de produse de pe piață numai pe baza unor bonuri de mînă etc.), controlul a stabilit că, în fapt, responsabilul unității este tot Ion Tănase, pînă la a cărui sosire soția n-a știut să dea nici un fel de explicații referitoare la intrarea și ieșirea mărfurilor, la procurarea lor !

● că fostul barman Constantin Diaconu, muncitor necalificat după pregătire și după acte, a fost încadrat de asemenea la cofetărie, spre a fi în imediata apropiere a „șefului" ! C. D. a fost repartizat în laboratorul unității, ocupîndu-se — firește fără nici un drept legal — de prepararea înghețatei, a citronadei, a altor produse, semnînd documente în calitate de cofetar !

Față de cele de mai sus, fapte cu atît mai grave cu cît ele s-au petrecut și se petrec în detrimentul intereselor oamenilor muncii, considerăm că e de datoria noii conduceri a Cooperativei de consum din Măgurele să intervină cu fermitate. În climatul de cinste și corectitudine al comerțului socialist, situația de mai sus detine datele unei stări de excepție și, cu atît mai mult, ea nu poate fi trecută cu vederea și tratată cu îngăduință. Așteptăm măsurile care se impun.

I. OVIDIU

1 + 1 - doi viitori matematicieni

„Dacă lipseşte părintele, trebuie neapărat să apară profesorul"

● **Victor Nistor** ; născut la 24 octombrie 1961 ; elev în clasa a XI-a la Liceul de matematică şi fizică nr. 1 cu profil de informatică, din Bucureşti ; participant la 6 olimpiade de matematică, una de fizică şi una de română ; 3 premii întîi, toate la matematică ; premiul întîi la Olimpiada internaţională Bucureşti – 1978 ; utecist.

– De cînd pasiunea pentru matematică ?

– Dacă vreţi să descoperiţi în mine un fost copil precoce, vă dezamăgesc. Cînd eram în clasa a doua, s-a întîmplat să am nevoie de o carte de muzică de clasa a patra· I-am cerut-o unui prieten şi el mi-a dat toate cărţile din clasa respectivă. Tata, mare iubitor al matematicii – este lector la Facultatea de fizică – a descoperit printre cărţile cu pricina şi cartea de matematică.

– Deci, cam de aici ţi se trage ?

– Cam. A început să-mi dea probleme din cartea aceea. Aveam o normă de zece probleme pe zi. Era groaznic. Toţi jucau fotbal şi eu rezolvam probleme. Nu mă încînta regimul, în ciuda tactului pedagogic cu care lucra tata. Acum a început cu fratele meu, dar Săndel are mai multă personalitate. Mă preferă. Facem împreună probleme. Nu ştiu dacă I-am învăţat prea multe, dar, oricum, îi mai rămîne şi timp pentru joacă.

– Crezi că numai aşa se poate învăţa matematică, prin zelul părinţilor ?

– Dacă lipseşte părintele, trebuie neapărat să apară profesorul.

– Ai avut un profesor de matematică pe care să-l ţii minte ?

– Am avut o profesoară în clasa a cincea, care avea o calitate : ne dădea multe probleme pentru acasă. Pe atunci nu spuneam că este o calitate.

– Dar tot te-ai ales cu un premiu în clasa a cincea.

– Probabil, că datorită numărului mare de probleme rezolvate. Apoi m-am înscris la cercul de matematică al şcolii.

– Este foarte aglomerat programul la şcoală ?

– Aş zice că normal, dar după ce ajung acasă şi îmi fac lecţiile la toate celelalte, văd că nu mi-a mai rămas mare lucru pentru matematică. Mai ales dacă am şi vreo compunere la română, care ia ceva mai multă vreme.

– Care a fost cea mai uşoară compunere la română ?

– Ultima, pe care n-am făcut-o. Plecasem la pregătirea pentru olimpiadă şi n-am mai prins-o.

– Şi totuşi, ai participat la o olimpiadă de română.

– Asta era prin clasa a şasea, cînd vroiam să ajung scriitor sau chiar ziarist.

– Ai talent la scris ?

– Eu cred că, în general, nu există talent.

– Cum adică ?

– Cred foarte mult în mediul în care creşti şi mai ales în muncă.

– Şi chiar nu crezi deloc în talent ?

– Ei, nu chiar deloc. Ci mai puţin. Ca să fac pe deşteptul îl pot cita pe George Enescu, care spunea că geniul înseamnă unu la sută talent şi restul muncă.

– Noi nu discutăm condiţia geniului.

– Nu, dar raportul dintre muncă şi talent rămîne valabil.

– Citeşti multe cărţi de matematică ?

– O carte de matematică o studiez. Lucrul acesta ia mai mult timp şi o poţi face în paralel cu alte discipline. Am parcurs 4–5 cărţi de matematică.

– Spune-mi ceva despre cărţile acestea. Se găsesc mai uşor sau mai greu ?

– Sînt cam puţine. În general, prea puţine traduceri valoroase.

– Dă-mi două exemple, două titluri de cărţi care ar trebui traduse.

– O culegere de probleme de Centov, Sklearski şi Iaglom, precum şi o introducere în teoria numerelor de Hardy şi Wright.

– N-am vorbit nimic pînă acum despre olimpiada internaţională, printre ai cărei cîştigători te-ai numărat. Ultima dată cînd ne-am văzut după ce ai cîştigat olimpiada naţională din acest an, mi-ai spus că ai şansa unui premiu întîi la internaţionale. Dar despre asta am scris. Iată că pronosticul ţi s-a realizat. Cum a fost la olimpiada internaţională de la Bucureşti ?

– 17 ţări participante, dar emoţii mai puţine decît la selecţia pentru lot. Au fost două probe, amîndouă scris, desfăşurate în două zile fără diferenţieri pe vîrstă, clasă sau altele.

– Care au fost ceilalţi cîştigători ai primului loc ?

– Americanul Mark Kleiman, englezul Richard Ewen Borcherds, eu, Bogdan şi Uwe Weselmann din R.F.G.

– Ce crezi că a determinat succesul vostru, al tău şi al lui Bogdan ?

– Cum spuneam şi mai devreme, în primul rînd a fost munca în timp· Apoi, condiţiile excepţionale în care ne-am pregătit la liceul de matematică şi fizică de la Măgurele, cît am stat în cantonament. Şi mai este ceva. Dorinţa noastră de a nu face de rîs şcoala românească de matematică.

– Dă-mi cîteva argumente pentru dorinţa ta de a ajunge un foarte bun matematician.

– De fapt, argumente pentru matematică, pentru meseria de matematician. Mi se pare că aproape nu există vreun domeniu în care matematica să nu aibă un cuvînt de spus, exceptînd, fireşte, domeniile în care matematica este baza. Matematica este un univers ca şi cel astronomic, adică infinit.

– Ce anume te atrage mai mult din acest univers, care spui că este matematica ?

– Geometria şi combinatorica.

– De ce ?

– Se împacă mai bine cu felul meu de a fi.

– Cum este felu tău de a fi ?

– Cred că am o bună intuiţie şi atît geometria cît şi combinatorica depind într-o mare măsură de capacitatea de a intui.

– Ce statut ai în clasă, cu atîtea participări la olimpiade şi atîtea premii ?

– Un statut normal. Exact ca şi al celorlalţi colegi. Cred că sînt un bun camarad şi nu sînt nici măcar piricios.

– Faci parte dintr-o clasă bună la matematică ?

– Cel puţin aşa spun profesorii.

– Ce spun profesorii ?

– Că sîntem comparabili cu clasele de la liceele de prestigiu.

– Eşti la un liceu cu profil de informatică· Cum se face acolo legătura dintre teorie şi practică ?

– În anul întîi, perforam cartele pentru calculatoarele diferitelor întreprinderi. În anul doi am început să învăţăm programarea. Anul acesta vom avea şi un calculator în şcoală.

– Eşti în clasa a XI-a şi mai poţi participa la încă două olimpiade internaţionale. Ce ai de gînd ?

– Desigur, să particip, dacă voi intra în lot şi, fireşte, să ies cel puţin la fel de bine ca anul acesta.

„Şi la biblioteca din Buzău ar fi binevenite cărţile de matematică"

● **Bogdan Enescu** ; născut la 24 septembrie 1960 la Bacău ; elev în clasa a XII-a la Liceul de matematică şi fizică „B. P. Haşdeu" din Buzău, clasă cu profilul „prelucrători prin aşchiere" ; participant la 9 olimpiade de matematică dintre care două internaţionale ; două premii întîi ; două premii U.T.C. ; premiul întîi la Olimpiada internaţională Bucureşti, 1978 ; utecist.

– La mine începutul a fost invers decît la Victor. Am avut un profesor foarte bun la şcoala generală nr. 1 din Buzău.

– Cum îl chema ?

– Dumitru Vlăgioiu. Apoi, un profesor la fel de bun la liceu, Sviatoslav Cremarenco.

– Ce înţelegi prin profesor foarte bun ?

– Un profesor care să ştie matematică şi să fie în stare să mă facă şi pe mine s-o îndrăgesc.

– Ai pornit dintr-un început foarte bine ?

– Dacă vreţi, da. Devoram, dacă se poate spune aşa, orele profesorului Vlăgioiu. Apoi m-am întîlnit cu Gazeta matematică şi după doi ani am apărut la lista de rezolvitori. Este satisfacţia supremă a unui elev din anii de mijloc să-şi vadă numele pe această listă.

– Citeai multă literatură de specialitate ?

– Nu. Treaba asta o fac de vreo doi ani încoace. În privinţa literaturii de specialitate vreau să spun că, de fapt, contează în primul rînd scopul. Pentru un elev interesat doar de admiterea la facultate, există suficiente asemenea cărţi. Însă pentru o pregătire în vederea olimpiadelor, nu.

– Ce diferenţă este între pregătirea obişnuită şi cea pentru olimpiade ? Ce probleme ridică aceste olimpiade ?

– Probleme a căror rezolvare necesită mult mai multe cunoştinţe teoretice decît cele predate în mod obişnuit în şcoală şi, de asemenea, multă ingeniozitate.

– Ingeniozitatea fiind rezultatul muncii ?

– Spre deosebire de Victor, eu cred şi în talent, dar, într-adevăr, ingeniozitatea este direct proporţională cu munca. Repet, dacă ai talent.

– În ce măsură se poate vorbi de imaginaţie, fantezie în matematică ?

– Într-o măsură foarte mare. Există o estetică a rezolvărilor. Ca s-o simţi, trebuie să cunoşti foarte multe.

– În ce constă frumuseţea unei rezolvări ?

– Mi-e greu să explic. Simt că e frumos. Ştiu sigur că, dacă n-ar exista soluţii şi probleme frumoase, n-aş fi aici să vă dau un interviu. Este un stimulent grozav cînd găseşti sau întîlneşti o soluţie frumoasă. Ca o poezie.

– Ce-i cu poezia ?

– Recent am cumpărat o carte de poezie a lui Mircea Dinescu şi mi-a plăcut poezia „Grîu păzit de maci". Mi-a plăcut, dar nu pot explica de ce.

– Şi totuşi, un matematician analizează, caută.

– Da, dar estetica matematică este diferită de cea literară. Eu aş spune că e superioară prima, deşi tabăra adversă va afirma contrariul. Doar cu sensibilitate şi ceva inteligenţă poţi să înţelegi o carte. Însă aceasta n-ajunge în matematică. Pînă să cunoşti, să realizezi în ce constă frumuseţea unei probleme, este o cale lungă.

– Nu cred că lucrurile stau chiar aşa simplu în privinţa literaturii, dar m-ai lămurit în privinţa matematicii. Cum te simţi ca cel mai bun elev din clasă la matematică ?

– Foarte bine. Dar mai sînt şi alţii foarte buni. La faza finală a olimpiadei naţionale, alături de mine am mai avut încă cinci colegi. Ceea ce spune ceva despre nivelul clasei.

– Eşti premiant ?

– Al doilea. Cum v-am spus, nu prea mă împac cu analizele literare.

– Te-ai pregătit cu cineva în mod special la şcoală ?

– Nu. Niciodată. Am perioade cînd lucrez foarte mult şi perioade cînd fac mai puţină matematică. Mai puţină decît în mod normal. În pregătire, la cantonament, am lucrat foarte intens, condiţiile au fost formidabile, mai bune ca anul trecut şi totul a mers şnur.

– Se poate face matematică fără a viza o finalitate practică ?

– Se poate, dar cui ar folosi ? Închipuiţi-vă că zborurile cosmice au necesitat dezvoltarea multor teorii matematice. E un exemplu. E adevărat însă că această finalitate poate fi directă sau indirectă prin colaborarea cu alte domenii.

– Îţi mai rămîne şi timp liber pentru alte lucruri ?

– Timpul este limitat şi nu depinde de mine. Organizarea lui, da. Asta îmi aparţine şi îmi găsesc vreme şi pentru un baschet, pentru o carte sau pentru o excursie cu ghitara de umăr.

– Cum se vedea de la Buzău, acum cîteva luni, olimpiada internaţională ?

– Sînt stăpîn pe ceea ce ştiu. Despre nivelul ridicat al clasei mele, v-am vorbit. Şi nici cel al liceului nu este mai prejos. Dar între posibilităţile de pregătire la Buzău şi cele din Bucureşti mai sînt unele diferenţe. Nu mari şi deloc de neînlăturat.

– Care ar fi ?

– Am să vă spun altceva înainte.

– Te rog.

– Azi dimineaţă, o reporteră se străduia să ia un interviu unui coleg de lot şi îi cam sugera răspunsurile. Interviul a murit.

– Revin la întrebare. Care sînt deosebirile de care vorbeam ?

– Eu, venind aici, la pregătire, am citit la biblioteca Facultăţii de matematică o sumedenie de cărţi de matematică. La Buzău n-am găsit. Să ne înţelegem bine. Nu este vorba de a realiza cine ştie ce lucru imposibil. O bibliotecă personală, cu cărţi rare, este greu de strîns. Dar la nivelul unui municipiu, se poate face acest lucru. Depinde de zelul, de munca acestei biblioteci care există şi care este foarte dezvoltată, să adune şi astfel de cărţi de matematică. Mai ales că, vedeţi bine, pasionaţi şi rezultate apar mereu. Cercetarea nu este numai o problemă personală pentru un elev. Am spus cercetare, pentru că altfel de cărţi, mai puţin specioase găseşti. Desigur, Buzăul se bucură de premiul meu, este al ţării, deci şi al oraşului, dar cu o bibliotecă mai înzestrată în acest domeniu, ar fi mai mulţi cîştigători.

– Ce vrei să faci după ce vei termina liceul cu o calificare de prelucrător prin aşchiere ?

– Matematica. Însă îmi place foarte mult să lucrez şi la strung.

RĂZVAN BARBULESCU ■

Ce este și ce ne poate oferi acupunctura

1. CE INDICAȚII ARE TRATAMENTUL PRIN ACUPUNCTURĂ?

2. ÎN CE DOMENIU AȚI FOLOSIT ACEASTĂ TERAPIE ?

3. CE PROCENT DE EFICIENȚĂ OBȚINEȚI ?

4. CUM VEDEȚI PREGĂTIREA MEDICULUI ÎN APLICAREA ACESTEI TERAPII ?

5. CUM DEFINIȚI TERAPIA ACUPUNCTICĂ ?

6. CARE CONSIDERAȚI CĂ ESTE VIITORUL ACUPUNCTURII ?

7. CUM VEDEȚI DEZVOLTAREA CADRULUI ORGANIZATORIC ÎN APLICAREA PE SCARĂ LARGĂ A ACUPUNCTURII ÎN ȚARA NOASTRĂ ?

8. CARE ESTE COTA VALORICĂ A ACUPUNCTURII ROMÂNEȘTI PE MERIDIANELE GLOBULUI ?

9. CA VECHI PRACTICIENI ȘI ANIMATORI AI ACUPUNCTURII, CE VĂ DORIȚI ÎN VIITOR ?

Doctor în neurologie DUMITRU CONSTANTIN MÎRGHIA

1. Progresele medicinei actuale au permis diferențierea leziunilor biochimice situate la nivel celular de cele morfologice care apar ulterior și sînt etichetate ca leziuni organice. Acupunctura nu poate corecta decît perturbări funcționale, aflate într-o fază inițială de evoluție a bolii. De aceea ea nu se poate substitui complet terapiei medicamentoase, care trebuie să o completeze și chiar să o continue cînd situația o impune. Cu toate acestea acupunctura este de multe ori eficientă în ulcerul gastric sau duodenal, în boala varicoasă, în arterite și chiar în insuficiența hepatică. În accepția sa tradițională, acupunctura avea o gamă de întrebuințări mult mai largă decît îi atribuim noi astăzi. Mai corect ar fi, cred, să stabilim o ierarhie.

2. Practic acupunctura de peste zece ani, iar în toată această perioadă am avut o cazuistică bogată, în mod special însă m-am ocupat de afecțiunile generate de perturbările neuropsihice. Am tratat cazuri de enurezie, de impotență sexuală, de astm, cazuri de pareze în urma accidentelor vasculare cerebrale și în mod deosebit m-a preocupat hipnopunctura sau, altfel spus, anestezia totală prin acupunctură.

3. Este dificil de dat un răspuns precis deoarece atît subiectivitatea pacientului cît și tehnica aplicată variază de la un caz la altul. În migrene, de exemplu, am obținut o eficiență de 68%, în tulburări de dinamică sexuală 70%, în artralgii, mialgii, sindroame vertebrogene și alte algii de origine nedeterminată cam 66%.

5. Acupunctura este în același timp o concepție medicală și o terapie avînd ca esență acționarea unor puncte de pe tegument prin înțepare, combustie sau masaj.

7. La noi acupunctura este încă privită ca o soră vitregă a medicinei, fără un drept de cetate pe deplin cîștigat. Personal, pledez pentru un for științific organizat în care cercetarea și învățămîntul să valorifice toate potențialitățile metodei. Cred că ar fi foarte necesar, poate mai necesar decît orice astăzi în domeniul medicinei cînd O.M.S.-ul atrage atenția că din miile de droguri farmaceutice cu care ne intoxicăm, doar 200 ne sînt strict utile. Susțin ideea creării unei instituții în care să se aplice și să se studieze nu numai acupunctura ci și o serie de alte practici terapeutice vechi, reconsiderate chiar de O.M.S. ca un remediu împotriva uzului excesiv și dăunător de medicamente.

6. Acupunctura, celor care ne-am ocupat de domeniu, ne-a relevat faptul că există și alte potențialități biologice în om în afara celor studiate de medicina clasică. Folosirea lor în scop terapeutic, mai exact, stimularea lor, pentru că asta face acupunctura, nu implică neapărat folosirea acelor. Prin acupunctură se vor putea realiza în viitor schimbări de bioritm cu aplicații nebănuite și sigur vindecări și ameliorări mult mai eficace, acestea netransformînd acupunctura într-un panaceu universal.

4. Acupunctura nu este o specialitate în sine, ca urmare, susțin ideea pregătirii medicilor de toate specialitățile în aplicarea acestei terapii.

8. Cota valorică a acupuncturii românești... mulți dintre noi sînt membrii de onoare a diverselor instituții de acupunctură din lume și ce este mai elocvent decît faptul că țara noastră a fost gazda unui Congres Internațional de Acupunctură.

9. Doresc să las copilului meu un exemplu de viață închinată medicinei.

Doctor în medicină, întemeietorul Electronografiei, FLORIN DUMITRESCU

1. Acupunctura este un tratament patogenetic sau simptomatic ce nu poate fi substituit în nici un caz tratamentului etiologic. De exemplu, acupunctura nu poate înlocui medicația antibiotică în cazul bolilor infecțioase, dar poate stimula puterea de apărare a organismului precum și fenomenele cu caracter simptomatic legate de aceste boli.

În acest fel privită, acupunctura are indicații precise așa cum are și contraindicații într-o serie de afecțiuni pe care medicul ce o aplică trebuie să le cunoască.

2. Am încercat mulți ani posibilitățile terapeutice ale acupuncturii obținînd rezultate foarte bune în afecțiuni în care medicamentația clasică dădea o eficiență modestă. Așa, de exemplu, acupunctura s-a dovedit eficace în tratamentul arteropatiilor spastice, în tratamentul nevralgiilor periferice, în artroze și artropatii reumatice, în cefalalgii și îndeosebi în migrene, în ulcerul duodenal și gastric, în tulburări dischinetice abdominale, în afecțiuni alergice.

3. În această fază este greu de precizat un procent de eficiență deoarece consider că acupunctura se găsește într-o fază experimentală care necesită îmbunătățiri precum și o adaptare la modul de înțelegere al medicinei moderne. În fond, eficiența actului terapeutic depinde în primul rînd de corectitudinea cu care se aplică. Cred însă că în multe stări patologice, acupunctura nu a fost pe deplin valorificată.

5. Acupunctura nu reprezintă numai o metodă terapeutică, ea reprezintă în primul rînd o metodă de orientare diagnostică care pentru medicul tradițional este realizată prin palparea punctelor cutanate iar pentru medicul modern prin investigarea electrofiziologică a învelișului cutanat. Acupunctura este în plus și o metodă de influențare funcțională.

4. Cred în primul rînd că un medic ce practică acupunctura trebuie să posede pe lîngă pregătirea generală și de specialitate (în concepția medicinei moderne) și cunoștințe precise de neurofiziologie și electrofiziologie necesare practicării acestei metode.

6. Cunoașterea rolului de **por** electric al punctelor de acupunctură va face cunoscute schimburile de natură electrică în condiții de boală ale organismului și se vor găsi căi noi de influențare terapeutică. Sînt convins că acul, deja anacronic, va face loc altor posibilități de stimulare mai eficace.

7. Personal, cred în necesitatea realizării unor cabinete de terapie acupunctică în diverse specialități, de asemenea cred în necesitatea organizării unui învățămînt al domeniului, eficient.

8. Cercetările românești prezentate în cadrul Congresului Internațional de Acupunctură-București, mai 1977, au deschis calea unor manifestări științifice de prestigiu, în care s-au remarcat cu pregnanță. Alegerea cercetătorilor români în diferite organisme internaționale atestă încă o dată valoarea de care se bucură acupunctura românească.

9. Doresc din partea forurilor superioare receptivitate și exigență științifică în promovarea acupuncturii.

Doctor în medicină, specialist în boli de nutriție, CONSTANTIN IONESCU TÎRGOVIȘTE

1. Spectrul terapiei acupunctice este foarte larg. Cu toate că nu este un panaceu universal, acupunctura își găsește utilizarea în medicina internă, neurologie, reumatologie, O.R.L., oftalmologie, endocrinologie și boli metabolice, obstretică și ginecologie, anestezie și reanimare și chiar în stomatologie.

2. Pe lîngă indicațiile clasice, colectivul Clinicii de nutriție a abordat aspecte noi legate în mod special de factorii de risc vascular. În această direcție am fost primii din lume care am aplicat acupunctura în dislipemii, în obezitate și în hipertensiunea arterială.

3. Rezultatele tratamentului prin acupunctură țin de cîțiva factori printre care aș aminti : încadrarea afecțiunii și a stadiului ei în registrul posibilităților acestui tratament, alegerea și utilizarea corectă a punctelor de acupunctură ; ținînd cont de acești factori procentul rezultatelor bune (ameliorarea substanțială a simptomatologiei) sau foarte bune (vindecări — dispariția tulburărilor) variază între 50% și 70%.

5. Acupunctura este o adevărată știință cuprinzînd o concepție proprie despre boală, o metodă particulară de diagnosticare a tulburărilor pe care le poate influența și o metodă cu totul deosebită de a acționa în diferite maladii ce se încadrează în registrul său de acțiune. În nici un caz acupunctura nu este o reflexoterapie empirică.

4. În etapa actuală de dezvoltare a acupuncturii în țara noastră modul în care consider că se poate asigura o însușire temeinică a acupuncturii de un număr cît mai mare de medici ar putea fi schițat în două etape :

— în cadrul învățămîntului medical universitar studenții ar fi familiarizați cu bazele fiziologice ale acupuncturii, cu punctele dermice, cu tehnica de lucru necesară acestei terapii. Acest scurt curs îi va permite viitorului medic generalist, practicarea acupuncturii pe o bază științifică.

— în cadrul învățămîntului postuniversitar, medicii specialiști vor fi instruiți în aplicarea acupuncturii în specialitatea lor, fiind puși la curent cu cele mai noi realizări în domeniu. În acest mod, acupunctura poate fi introdusă în arsenalul terapeutic curent.

6. Studiul sistematic al descifrării mecanismelor nervoase și endocrine a condus la descoperirea unui efect neașteptat al anesteziei acupunctice — eliberarea la nivelul terminațiilor nervoase a unei secreții neuroendocrine denumită în prezent **endorfină**, cu efect comparabil cu al opiaceelor. Dar acesta nu e singurul domeniu nou al acupuncturii.

7. Înființarea unui Centru de acupunctură ar putea reprezenta cadrul organizatoric care ar permite asigurarea unei baze solide nu numai pentru activitatea practică de asistență medicală calificată ci și pentru activitatea de cercetare și învățămînt. Ca for metodologic, Centrul de acupunctură ar putea satisface numeroasele solicitări ale unor medici din țările europene de a-și însuși din experiența medicilor acupuncturi români, recunoscuți ca avînd o pregătire științifică deosebită în acest domeniu.

8. Ce poate fi mai semnificativ decît apariția în diverse bibliografii străine a unor cercetări românești din care unele luate ca lucrări de referință.

9. Îmi doresc definirea cadrului organizatoric privind **asistența medicală, cercetarea și învățămîntul în acupunctură** și, dacă nu este prea mult, stabilirea unor relații permanente cu acupunctorii chinezi.

Profesor doctor docent, specialist în obstretică-ginecologie, N. N. GHEORGHIU

1. Indicația principală este reducerea durerii cum ar fi : durerea lombosciatică, nevralgii faciale, dureri articulare dar acupunctura are și o acțiune de stimulare a mijloacelor de apărare ale organismului. În cadrul clinicii, noi am obținut creșterea numărului de leucocite și în anemii creșterea numărului de globule roșii. Prin tratamentul acupunctic s-a evidențiat o acțiune antispastică în boli ale stomacului și vezicii biliare, o acțiune de tonifiere utilizată mai ales în obstretică, precum și o acțiune cicatrizantă în cazuri de eroziuni sau leziuni ulceroase.

2. În mod deosebit în obstretică-ginecologie dar și în diverse stări patologice concomitente sau chiar independente. Am folosit-o, de pildă, în dirijarea nașterii, tulburarea dinamicii uterine, din travaliu. Am folosit-o cu bune rezultate în scopuri analgezice în diverse intervenții de specialitate. Mai recent, dr. Ștefania Ciucă a dovedit eficiența acupuncturii în tratarea inflamațiilor genitale în care predomină durerea.

3. Eficiența tratamentului prin acupunctură variază în funcție de mulți factori clinici și factori subiectivi, așa de exemplu în cefaleea instalată după rahianestezie rezultatele au fost de 100%, iar în alte stări algice de 70%. Trebuie să specific importanța acestor procente știindu-se faptul că puține medicații dau rezultate 100%.

5. Multă vreme acupunctura a fost socotită o metodă reflexo-terapică, actualmente ea se explică prin modificarea cîmpului bioelectromagnetic al omului, deci dacă ar fi să încerc o definiție aș spune că acupunctura nu este o disciplină a medicinei, ci o metodă de tratament care se aplică în multe specialități medicale.

4. Pregătirea medicului în aplicarea acestei terapii ar trebui începută încă de pe băncile facultății și continuată prin cursuri postuniversitare de înaltă ținută științifică.

6. Viitorul acupuncturii se oglindește în chiar prezentul ei, adjunct al medicației clasice și în unele cazuri înlocuitor total al unor medicamente.

7. În cazul în care învățămîntul va asigura medici bine pregătiți în aplicarea acestei terapii și ea va intra în circuitul spitalicesc, deci bolnavii vor beneficia de încă o soluție pentru maladiile lor, scopul cadrului organizatoric este atins.

8. Acupunctura românească este apreciată în multe țări din lume, lucrări științifice ale medicilor români au văzut lumina tiparului în Occident, medici români au prezentat lucrări de acupunctură în străinătate și mulți medici de pe diverse meridiane se interesează de experiența românească de acupunctură.

9. Fiind conducătorul Cercului de acupunctură din cadrul Uniunii Societăților de Științe Medicale, doresc o mai intensă participare a tinerilor medici la ședințele cercului, de asemenea, doresc ca Ministerul Sănătății să ne ajute mai mult la difuzarea metodei și la practicarea ei în cele mai bune condiții.

Anchetă de **SORIN ENACHE**

Situația Kozak:

Plecat în lume în căutarea sănătății, Șerban C. o regăsește la București

Pare o femeie simplă și vorbește cum pare, într-o limbă română pe care o stăpînește încă bine, deși s-au scurs ceva ani de cînd a primit cetățenie canadiană. Vorbește și plînge. Ține tot timpul la îndemînă o batistă. „Fiul meu s-a născut cu boala asta care ne-a amărît viața. Mîinile și picioarele, labele, i s-au întărit, făcîndu-se ca de marmură. Călca greu, abia dacă ținea ceva în mînă, nu putea strînge. Parcă avea niște mănuși de ghips. Parcă încălțase niște opinci de piatră. Cînd a împlinit 3 ani, am intrat pentru prima dată cu el în spital. Am stat o lună și am ieșit cum am intrat. Nimic, nici o îmbunătățire a situației. Creștea, toți copiii de vîrsta lui se jucau, el privea și se închidea la suflet. Iar mie, ca mamă, mi se rupea inima. Am luat apoi, la rînd, clinicile și profesorii, cheltuind pe medicamente, care românești, care străine, care leacuri băbești, care abia apărute, de ne spunea cîte unul că ar putea ajuta. Profesorii, cei mai mari, îl examinau, îi dădeau cu fel de fel de alifii, îi făceau injecții peste injecții, apoi clătinau din cap și ziceau că nu e nimic de sperat. Femeie, îmi spuneau, de boala asta nu s-a făcut nimeni bine pe lume, n-o să se facă nici băiatul dumitale ! Cu ea s-a născut, cu ea o să moară ! Dar noi am vrut să încercăm totul, era de datoria noastră de părinți și, în 1969, am cerut să plecăm în Canada, unde soțul meu avea un frate".

Face o pauză, de parcă și-ar aduna gîndurile de cine știe unde, apoi continuă. „N-aveam nici un motiv să lăsăm țara. Am fost, sîntem și vom rămîne români, dar auzisem că pe acolo, prin străinătăți, ar fi doctori mai buni și că ar exista șanse ca Șerban să se însănătoșească. Am explicat de ce vrem să plecăm și am găsit înțelegere peste tot. Pe drum, în Elveția, doctorii l-au întors pe băiat pe toate părțile, dar mai mult n-au reușit. Am ajuns în Canada. La Vancouver, boala lui Șerban s-a agravat și mai tare. Nu prea aveam bani, soțul lucra ca mecanic, eu m-am angajat cameristă la un hotel, ca să cîștigăm ceva, să plătim doctorii. Ne-am adresat în stînga, ne-am adresat în dreapta, am dat prin spitale și pe la doctori ultimul dolar, dar nimeni n-a putut să ne ajute. Mîinile și picioarele băiatului parcă erau sculptate în piatră. S-au întrunit comisii peste comisii, i-au făcut un milion de injecții, i-au adunat pentru analize aproape tot sîngele ! Nimic. Boală incurabilă, ziceau, nu se poate lecui. Am umblat prin toată Canada. Degeaba. Am trimis analizele la Chicago, în America, la nu știu ce mare specialist, de susțineau canadienii că e cel mai bun dintre toți.

Am auzit, fie și pentru o clipă doar, foșnetul grîului din vara lui 1990

În aceste zile de mijloc de iulie, cînd din înaltul cerului soarele prăvălește peste toată întinderea cîmpiilor patriei uriașe roți de flăcări și dogoare, încît țara întreagă freamătă și se scaldă fericită în mireasma de aur a grîului copt, în aceste zile, deci, la Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea, un adevărat stat major al cercetării agricole din România, bătălia pentru grîu este în toi. Numai că, așa cum ne și așteptam, datele acestei bătălii, aici, la Fundulea, sînt cu totul și cu totul altele decît cele ale unei obișnuite bătălii de pe ogoarele unui C.A.P. sau ale unui I.A.S. Sigur că da, tot sub obșluduirea soarelui, aproape nemiloasă în aceste zile, și tot sub libera bătaie, abia simțită, a vîntului, adică tot pe cîmp, pe ogor, se desfășoară această bătălie, dar, cu adevărat și cu adevărat, frontul ei se află în inima bobului de grîu, unde ochiul nu are puterea să pătrundă și totuși pătrunde și alcătuiește altfel, mai bine, mai în folosul omului, acea lume care atît de greu se lasă cucerită și-apoi modificată de către om. Altfel spus, reportajul de față consemnează cîteva dintre cele mai importante și mai recente rezultate pe care cercetătorii de la Fundulea le-au obținut în genetica grîului, acest vechi împărat al pămîntului românesc.

Sosit direct de la cîmp, pentru masa de prînz, obosit și ars de soare, dar mai cu seamă ars de propriile sale gînduri de îndoială și speranță, starea firească a unui cercetător, jinduind după o gură de apă rece și-o clipă de liniște și răcoare, doctorul inginer Nicolae Săulescu, responsabilul colectivului de ameliorare a grîului, dacă ar fi fost să se exprime după ceea ce simțea sau după ceea ce dorea, ne-ar fi spus cam așa: „Lumea unui bob de grîu e-atît de complicată, iar noi, mai ales în această perioadă, sîntem atît de ocupați, încît tare mult aș vrea să nu-mi tulburi clipa de răgaz." Dar, amabil și sperînd să încheie cît mai repede dialogul cu noi, inginerul Săulescu a atacat ideea cea mare de la bun început: „Vin, după cum se vede, direct de la cîmp, unde, pe o suprafață de 3 hectare de grîu, căutăm acul, mai bine zis acele, într-un car de fîn. Cuvîntul fîn vrea să fie grîul, iar acele vor să fie, adică, spicele. Cum s-ar spune, din cîteva milioane de spice, într-o viteză debordantă, pentru că timpul este foarte scurt, trebuie neapărat să găsim acele cîteva spice, cîteva mii la număr, reprezentative din mai multe puncte de vedere, în vederea continuării, în anul viitor, apoi la anul și la anul și la anul și tot așa, timp de zece ani, ba chiar și mai mult, a cercetării începute acum un an. Ce vom obține în final? Unul dintre soiurile de grîu necesare agriculturii anului 1990".

Drept exemplificare, interlocutorul nostru a rostit numele cîtorva soiuri și hibrizi de grîu: Iulia, Ceres, Ileana, Diana, Doina, Carmen, Topaz, Lovrin-24. Dintre acestea, consideră inginerul Săulescu, cel mai spectaculos, în sensul unei mutații genetice importante, este soiul Topaz, omologat anul trecut, după o cercetare de aproape 15 ani. Autor: doctor inginer Zoe Țapu. Soiul Topaz este un grîu de toamnă cu o productivitate de 5 000—6 000 kg la hectar și excelent, prin caracteristicile sale, pentru obținerea pastelor făinoase. Este primul soi de grîu românesc apt pentru industria pastelor făinoase. El s-a născut, de altfel, tocmai datorită acestui acut comandament economic. Provine din hibridarea unui vechi soi românesc, grîul arnăut, cu bob mare și sticlos, dar care avea o arie restrînsă de cultură, sudul Olteniei, întrucît este un grîu care are nevoie de temperaturi mai ridicate. Neajunsul grîului arnăut era acela, destul de important, că avea o productivitate extrem de scăzută. S-a luptat, deci, pentru menținerea calităților sale, dar și pentru a-i mări productivitatea. Un alt soi de grîu, Carmen, omologat tot anul trecut, conține un ridicat procent de proteine, 18 la sută, competitiv cu cele mai bune grîuri americane și cu o productivitate de 4 000—5 000 kg la hectar. Autorii acestui soi: profesor doctor docent Nicolae Ceapoiu, directorul Institutului de la Fundulea, Nicolae Eustațiu, Zoe Țapu, Constantin Țapu, Gheorghe Itu și cei doi fitopatologi ai acestui colectiv, doctor Floare Negulescu și Marius Cojocaru-Ionescu. Cercetarea a stabilit, amănunt extrem de interesant și important, că soiul Carmen a ajuns la un ridicat conținut de proteine nu datorită cromozomului detectat și stimulat de către specialiștii din străinătate, de unde a fost preluat hibridul ce s-a combinat cu un vechi soi românesc, ci datorită unui alt cromozom, încă neidentificat sută la sută, adică în mod cert. Biologul Aurel Giura și inginerul Gheorghe Itu studiază în prezent exact această problemă, a depistării acelui cromozom, în vederea stimulării lui, astfel încît, în colaborare cu cromozomul cunoscut, să se obțină o nouă creștere a conținutului de proteine. Între prestigioasele omologări de anul trecut, la loc de cinste se cuvine a fi consemnat și soiul Lovrin-24 obținut, după cum îl arată și numele, în stațiunea Lovrin. Autori: Nicolae Săulescu, Ioan Hoffmann și Romulus Paraschivoiu. Este un grîu de toamnă cu o productivitate de 4 500—7 000 kg la hectar, rezistent la cele trei tipuri de rugină, brună, galbenă și neagră, foarte rezistent la secetă, deci apt pentru zonele încă neirigate sau cu un regim pluvial mai sărac.

Dincolo de cele doar cîteva nume ale cercetătorilor, dincolo de denumirea noilor soiuri de grîu, precum și a cîtorva date tehnice, să reluăm ideea formulată de doctorul inginer Nicolae Săulescu, aceea potrivit căreia acum, la Fundulea, se dă bătălia pentru recoltele anului 1990, de unde se subînțelege că pentru următorii ani, pînă în 1990, grîul românesc are o configurație genetică bine determinată.

VICTOR NIȚĂ ■

„Nu a inventa este lucrul cel mai dificil, ci a trage foloase maxime de pe urma unei idei bune"

● Aceasta este părerea cercetătorului Mario Checiulescu ●

Șeful laboratorului de echipamente electrice de la Institutul de cercetări pentru industria electrotehnică, inginerul Mario Checiulescu, despre a cărui invenție (dintre cele 5 pe care le deține, 3 dintre ele brevetate și în țări cu un înalt grad de industrializare) vreau să scriu, îmi spune că aceasta se și aplică în țară și în străinătate. Se aplică, dar nu s-a generalizat încă. În cazul meu, etapele experimentării, brevetării, aplicării și introducerii în producție au fost depășite, adică fabricăm în acest moment ceea ce am numit, pe scurt, sistemul și echipamentul pentru reglarea automată a puterii reactive, industria românească l-a livrat și în țară și peste hotare. Dar este necesar ca ea să fie generalizată, pentru a-și putea da pe de-a întregul roadele.

— Ce lipsește pentru asta?

— O anumită capacitate ori bunăvoință de a înțelege complet noile posibilități create de automatizarea unor procese ca și de tipizarea unei aparaturi incluse în brevetul pe care-l dețin. Ideea esențială a invenției cred că este aceea a dispozitivului de automatizare, realizarea acestui „creier" ca și soluțiile constructive puse la punct. În locul sistemelor tradiționale, bazate pe mișcare, eu am apelat la un sistem static, printre primii în lume, iar industria noastră a realizat înaintea multora aparatajul necesar, dar în loc să le generalizăm continuăm să proiectăm în alte institute și să fabricăm în alte întreprinderi sisteme învechite, greoaie și costisitoare, apelînd și la import. Din aceste motive nu pot fi deplin mulțumit de ceea ce am gîndit și realizat. Sînt perfect de acord că, în cercetare, pentru a se obține rezultate, trebuie să concureze mai multe opinii, să se manifeste diverse tendințe, dar în momentul în care una dintre ele își dovedește eficiența, limitarea ei devine o frînă, o eroare. În cazul nostru s-a demonstrat că pista corectă este aceea a recurgerii la automatizare, pentru adaptarea compensării în vederea obținerii unui optim economic în rețeaua energetică respectivă. Cheltuielile necesitate pentru automatizare s-au dovedit cu mult inferioare cuantumului economiilor realizate în consumul de energie, amortizările apărînd destul de repede.

— Cu ce argumente statistice vă puteți sprijini afirmația?

— Cu cele oficiale, comunicate în diverse situații. Prin intermediul echipamentelor instalate pînă acum, bazate pe invenția mea, și care sînt în număr de peste 1 500, cu o putere globală de circa 500 MVAr (megavari), însumînd o producție industrială de 200 milioane lei, s-a obținut o economie de energie electrică estimată la 100 mii MWh (megawați-oră), pe timp de un an, a căror contravaloare este de 30 milioane lei. Nu intră în aceste calcule economiile de timp ce se obțin în fabricație și în instalarea echipamentelor, care sînt și ele mai scurte. Am folosit modulizarea, astfel încît, în momentul de față, Întreprinderea „Electrotehnica" dispune de 10 module pe baza cărora poate livra peste 100 de tipovariante. Se mai scade și cheltuiala reprezentată de proiectare, fiind vorba despre tipizare. În fine, un economist ar putea să precizeze toate avantajele, dintre care eu am punctat doar cîteva. Să nu uit: sistemul nostru este cel dintîi și singurul tipizat, integrat cu elemente de provenienței românească. Poate că și întreprinderile de comerț exterior ar putea fi sensibilizate în vederea obținerii unor comenzi noi, ținînd seama nu numai de conjunctura mondială actuală și de evoluția crizei de energie, dar și de faptul că echipamentele produse de noi se înscriu la nivelul tehnicii internaționale celei mai moderne. În prezent sîntem angrenați în cercetarea și aflarea de noi soluții izvorîte din studiul și practica aplicării noului sistem.

— Este, poate, momentul să precizați, succint, în ce constă invenția?

— Este un sistem și un echipament destinate reglării automate a puterii reactive care funcționează pe baza preluării unui semnal din rețeaua electroenergetică și care, după prelucrarea acestuia, comandă întrerupătoarele de anclanșare și declanșare a condensatoarelor de putere, în raport cu necesitățile rețelei. Astfel se generează o putere reactivă care elimină transportul de la centralele din sistemul național, evitînd în mare măsură pierderile provocate prin transport ca și căderile de tensiune, aspect major care influențează funcționarea unor mari întreprinderi, calitatea produselor acestora cît și consumul obișnuit, al populației. În plus, sistemul permite o anumită combinare a anclanșării și declanșării treptelor, astfel încît să se realizeze, cu un număr mic de trepte inegale, o precizie de lucru ridicată, echivalentă cu precizia unui sistem cu trepte egale, fenomen mai greu de explicat în cîteva fraze pentru neinițiați, dar care se traduce printr-o nouă sursă de economie, de data aceasta la nivel de investiție. Poate că apelul Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini, care solicită, de mai de mult, generalizarea folosirii noului sistem se va face de data asta auzit prin intermediul revistei „Flacăra". Totodată așteptăm cu nerăbdare dezvoltarea unei fabricații de condensatoare de putere pentru a crește la rîndul nostru producția echipamentelor complexe, livrate în țară și străinătate. Cercetările noastre continuă în ideea reducerii gabaritului actualelor echipamente, în vederea unui consum mai mic de materiale, a scăderii prețului de fabricație și ridicarea performanțelor de pînă acum.

MANOLE CĂRȚAN ■

Ne-a răspuns că nu se bagă. Eram disperati, pierdusem orice nădejde, ba încă unii vroiau să-l interneze pe băiat într-un fel de scoală, departe de noi! Am tipat, m-am zbătut, copilul meu, eu l-am născut, eu îl cresc".

Plîngea de-a binelea. „Ar fi vrut să joace tenis, dar nu putea".

Se liniștește într-un tîrziu și reia. „Într-o bună zi, am primit din țară revista „Flacăra", în care scria despre tratamentele lui Pavel Kozak. Mi-a trimis-o o fostă colegă de serviciu, eu am lucrat la „Electroaparataj". Eva Ionită mi-a trimis-o. În scrisoare zicea că o nepoată de-a ei s-a făcut bine cu Pavel Kozak de aceeași boală ca a lui Șerban. Ne-am hotărît imediat să ne întoarcem în țară, dar nu prea știam cum să procedăm. Am trimis 4 scrisori la București, la Ministerul Sănătății, dar nu ne-a răspuns nimeni. Adresa lui Pavel Kozak n-o aveam. Atunci ne-am adresat ambasadei noastre din Ottawa cu un memoriu, apoi cu încă unul, ne-au răspuns și ne-au sfătuit să venim la București, să încercăm. Pe 3 iulie am ajuns. Pe 4, l-am găsit pe Pavel Kozak. Mai întîi ne-a refuzat, apoi n-a rezistat durerii mele de mamă și l-a primit pe Șerban în tratament. În 12 zile cîte s-au scurs de atunci parcă s-a petrecut minunea de pe lume. Mănușa a crăpat și a căzut. Mîinile, le vedeți și dumneavoastră, încep să se curețe. Mișcă degetele. Poate să apuce. Duce lingura la gură. Opinca stă și ea gata să se desprindă. De 19 ani de cînd îl am, băiatul meu n-a fost niciodată așa de bine".

„Mîinile, le vedeți și dumneavoastră, încep să se curețe"

Ulterior, Pavel Kozak ne informează că primindu-l pe tînărul din Vancouver și oferindu-i rețetele sale, a făcut-o impresionat fiind de nefericirea copilului și de disperarea mamei. Șerban C., ni se explică, suferă — sau mai bine zis a suferit — de keratoză palmoplantară congenitală, maladie socotită incurabilă de toate tratatele de dermatologie cunoscute. Ea se află, prin administrarea tratamentului Kozak, într-un evident proces de vindecare, pentru ale cărei etape stau mărturie, inatacabilă, diapozitivele color datorate artistului fotograf Petre Năstase, devenite astfel documente științifice plasate dincolo de orice putință de tăgadă. Diapozitivele redau starea inițială a bolii, momentul în care tînărul s-a prezentat la Pavel Kozak, cu palmele și tălpile blocate într-o crustă calcifiată, groasă de 3—4 milimetri. Apoi, realizate după 4 zile de tratament, ele dezvăluie progresele înregistrate, înfățișînd apariția primelor crăpături în mănușa de ghips și desprinderea primelor fragmente de pe palme, fenomene pe care Șerban C. nu le-a mai trăit niciodată! Cîteva diapozitive surprind, pentru prima dată, pielea sănătoasă de pe degetele tînărului. Altele redau procesul de eliminare a crustei de pe talpa picioarelor. Ulterior realizării diapozitivelor, opinca s-a desprins, eliberînd laba piciorului din menghina congenitală.

În încheiere, se cade să spunem că tratamentul administrat de Pavel Kozak lui Șerban C. n-a lezat sub nici o formă pielea sănătoasă, pe care a hrănit-o și fortificat-o, exercitînd în același timp un efect curativ în zonele bolnave.

TRAIAN IORDĂCHESCU ■

Ciineni, un sat căpitan de plai

În fața unui pod rupt de ape (apele năvalnice ale munților mai rup și poduri), primărița Elena Anton, sosită prompt, împreună cu alți factori de răspundere ai comunei, decide măsurile reconstrucției

(Urmare din pagina 1)

se pierd în timp. În Ciineni, pare-se chiar pe vatra „Punții Vechi", a construit Fr. Schwanz, cu două veacuri și jumătate în urmă, acea „cetate de la drum" (de la celebra „Via Carolina", operă a aceluiași Schwanz, peste care s-a așternut actuala șosea a defileului) denumită Arxavia, cetate ale cărei vestigii ascunse sub brazde de iarbă, se află la punctul „Malul Podului". Sat străbun de păstori, așa cum și numele i-o arată, dar sat „de la drum", de la drumul „cel mare", „cel bătrînesc" al Loviștei, și de la drumul strategic al Oltului, timp îndelungat punct de vamă, deci vînturînd pe cărările lui nu doar păstori cu oile și cu ciinii, ci o lume clocotitoare de negustori și de traficanți, de meseriași misiți, sat care, prin poziția sa, prin istoria și prin lumea sa, a ținut asupră-i mulțimi de ochi treji din Valahia și de peste munți, sat-căpitan de plai, sat în care, spun documentele, Tudor Vladimirescu (cu doi ani înainte de revoluția sa) a fost căpitan sau vătaf de plai, făcînd, printre altele, reparația vechii șosele, înlesnind legăturile între frații de pe cele două versante ale Carpaților. Sat în care istoricul, arheologul, folcloristul, filologul, epigrafistul au un teren de investigație dintre cele mai generoase, încercuind o fascinantă rezervație de istorie și de duh românesc. Analizo unor toponimice, de pildă, poate oferi (și a și oferit unor cercetători) clarificări revelante în chestiuni de istorie a limbii, precum și prețioase izvoare de informație asupra unor momente nodale ale istoriei propriu-zise. Interesant, de pildă, este toponimicul – pur românesc – „Valea lu' Frate", care botează, în vatra Ciinenilor, un pîriu montan. Împreună cu o altă apă, Rîul Vadului, el desena, pînă-n 1918, granița dintre România și Austro-Ungaria. Un distins fiu al Ciinenilor, profesorul cercetător Dumitru Moțoc, demonstrează că acest toponimic, compus din două cuvinte latine (și atestat încă din 1520, într-un document ce se află în original la Muzeul Brukenthal din Sibiu), dat rîului de locuitorii de pe ambele maluri, adică atît de cei din Ciinenii Vîlcei cît și de cei din Porcești Sibiului, probează „existența în masele populare a conștiinței «frăției» celor de dincoace cu cei de dincolo de munți", conștiință care, scrie cercetătorul, „trebuie să fi înmugurit foarte de timpuriu în inimile lor, din moment ce avem dovada scrisă că acum aproape cinci secole mica apă care îi despărțea era numită și de unii și de ceilalți cu numele simbolic «Valea lu' Frate»".

Ciineni, sat-căpitan de plai, veghetor de istorie, de duh și de limbă, sat-punte între români, sat-matcă al străvechimii și neclintirii noastre, dar sat care – ca toate așezările noastre – nu e un sat-muzeu, ci o lume vie, sat care – ca toate așezările românești – pășind azi într-un nou destin, într-un nou ciclu al milenarei lui existențe, într-un nou desen al priveliștii și al vieții oamenilor, are încă multe a ne spune.

O luăm spre satul de azi pe „drumul cel mare", „cel bătrînesc", cel pastoral, cel voievodal, cel prin a cărui fereastră își aruncau privirea de vultur domnii Valahiei, cuprinzînd Almașul și Făgărașul, „țările" lor de peste munți, cel prin strunga căruia, de veacuri și de milenii, coboară și urcă păstorii cu turmele, țesînd limba și duhul, țesînd unitatea și ființa neamului.

Undeva, înainte de a intra în Ciineni, singură între munți pe „drumul mare", sub cerul mare, uruie o moară pe apă. I se zice „Moara lui Pancioi". Moară pe apă, moară pentru porumb. Micuță, cocîrjată, veche, încheiată din cîteva bîrne și costoroabe, blindă și parcă temătoare de propria-i solitudine, de pustiul din jur care-i soarbe și-i macină ființa puțină, ea încă trăiește, încă respiră, încă mai toarce apă, încă mai face o treabă pentru oameni. Vin oameni de pretutindeni, cu saci de porumb încărcați pe cai. Mălaiul ieșit dintr-o moară de lemn e mai bun, spun bătrînii, decît cel scos de valțuri mecanice. Pe lîngă ei și pe lîngă moară zboară, pe „drumul cel mare", automobile, autobuze, prin apropiere, la cîțiva pași, fluieră trenurile în defileul Oltului, lumea și timpul se grăbesc, dar roata morii își vede de mersul ei, calmă, egală cu sine, învîrtită de presiunea sutelor de ani care se cheamă tradiție, lîngă clienții mălaiului care au ațipit lîngă urdiniș. Cît va mai merge, cît va mai măcina ?

Nu e departe vremea, ni se spune, cînd morile locului (ca atîtea altele, din alte locuri) vor deveni muzee. Nu e departe vremea, ni se spune, cînd Ciinenii, satul păstorilor, va deveni oraș. Vremea asta, de fapt, a și început, Ciinenii, înainte de a fi decretat oraș, va fi (a și început să fie !) un sat-stațiune turistică, un sat al arhitecturilor noi și al confortului estival legat de ele, oglindindu-se într-un Olt transformat în lac alpin. Hidrocentrala Turnu, care se zidește prin apropiere, pe lîngă Cozia, împingîndu-și uriașul lac de acumulare (200 000 de metri cubi de apă) spre satul de la granița Vîlcei și a Sibiului, va închega un inedit echilibru al geografiei, o altfel de intimitate a ei, o altă așezare a oamenilor. De pe acum, conform unei decizii pe care obștea însăși a dezbătut-o și aprobat-o, în centrul civic al Ciinenilor nu se mai construiesc decît case cu două etaje. De pe acum, întemeieri de ținută urbană, numărîndu-și anii cu anii din urmă (asfalt, electrificare, școli cu etaj, supermagazine, restaurant, sedii de nouă economie, de nouă cultură, de sănătate, lucrări pentru primele blocuri de locuințe, pentru aducțiune de apă potabilă etc., etc.), emancipează satul, aliniindu-l orașului. Noua întemeiere, ctitorită pe țărmul Oltului-lac alpin, va aduna, împletindu-le în cununa noilor rosturi, toate undele vii, toate energiile locului, secînd izvoarele vechi, depărtate, excentrice, lăsînd să se zbată pe uscat îndeletnicirile de demult, devenite obiect de muzeu. Deviindu-și apele din scoc, lăsîndu-și roata arhaică țîrbă și goală, încremenită sub cerul gol, viața locului va așeza în pămîntul eternității veacul morilor torcătoare de apă, înlocuit cu veacul hidrocentralelor, torcătoare de energii. Adică o întreagă istorie se va încheia, se va da la o parte, făcînd loc alteia.

Cine, însă, o va purta pe umeri, cine va face această nouă istorie ?

Ciinenii sînt la cîțiva pași de Sibiu. Din Ciineni, toată suflarea bărbătească pleacă, în zori, spre fabricile Sibiului, mulți bărbați și feciori se duc spre șantierele Oltului, ale hidrocentralelor de pe Olt, alții spre întreprinderile din zonă, spre sectorul de exploatare a lemnului de la Rîul Vadului, alții... În Ciineni, cele ce fac muncile satului – cele ce țin viața lui, cele ce-i poartă, de fapt, istoria, revitalizîndu-i mereu motivele, ștergînd de pe ele colbul, torcînd-o prin timp, așa cum vechile mori torc încă izvoare primordiale, astfel încît caierul vremii să nu se rupă, să nu bată în gol, astfel încît satul să treacă din ieri în mîine pe un fir șuvoind continuu, născînd, renăscînd continuu, asemenea unui flux vital – sînt femeile.

Primarul Ciinenilor e o femeie, Elena Anton. Are 48 de ani, a fost, și e încă, o femeie frumoasă, are frumusețea aceea sobră, plină de distincție, a femeilor de la munte, care, cînd își pun maramele albe, lungi, lăsîndu-le să le înfășoare trupul, par niște prințese. Elena Anton, în primărie, nu poartă, firește, maramă, deși are mai multe, și moștenite de la bătrînele neamului, și lucrate de mîna ei. Ca toate femeile locului, știe să țesă la război, mai țese și astăzi, cînd are timp. Nu prea are, fiindcă e primăriță. De patru ani, de cînd a ales-o obștea, timpul i s-a cam dus. A fost poștăriță, ca și bărbatu-său, bărbatu-său e și astăzi „în branșă", e dirigintele oficiului poștal comunal. Timp, de fapt, nici înainte n-a prea avut, s-a măritat de tînără, la 16 ani, a făcut patru copii, două fete și doi băieți, și, ca poștăriță, a tot umblat, a tot alergat de colo-colo, adică de pe un deal pe altul, de pe o vale pe alta, Ciinenii înglobînd șase sate, înglobînd și Ciinenii de Vîlcea, ziși și Ciinenii Mari, de pe dreapta Oltului, și Ciinenii de Argeș, ziși și Ciinenii Mici, de pe stînga rîului (între ele, arcuit peste rîul-rege al Transilvaniei și al Munteniei, un mare, monumental pod de piatră, o capodoperă a artei construcției la români), înglobînd și Grebleștii, și Robeștii, și Rîul Vadului, și Priloagele. Ca să ajungi în cătunul Priloagelor, care-i la șase kilometri de satul-reședință, n-ai alt drum decît prin cîmpul Grebleștilor, peste arătură, sau ținînd o vreme șoseaua Oltului, apoi părăsind-o, trecînd Oltul cu barca. Ca să ajungi la Rîul Vadului, trebuie, la fel, să bați drum greu. Rîul Vadului are numai 11 familii. Un pumn de case, nimic altceva. Nici școală, copiii acestui cătun, ca și cei ai Priloagelor, trebuind să facă, dimineațele, lungi expediții pînă la școlile din Ciineni sau Greblești. Rîul Vadului, ca și Priloagele, vor fi, ne spune Elena Anton, „dezafectate", oamenii lor se vor strămuta în „vatra organizată" a satului-stațiune turistică.

De pe acum, mulți au început să se mute. În Ciineni se construiesc cîte 30–40 de case pe an, toate cu etaj (chiar cu două etaje !), case frumoase, moderne, case a căror arhitectură, de regulă, ia ca bază casa de munte a locului, pe care o supradimensionează, răpindu-i astfel din eleganța și din zveltețea primă, dar nu mult, nu cît să supere, sporul de confort, de funcționalitate, de lumină, răscumpărînd ceva din niște pierderi ale frumosului.

Satul, la ora de față, își caută, se pare, punctul în care binele și frumosul să se confunde, pe o schemă sau o matrice desenate totuși de timp, de strămoși. Fiindcă bărbații satului, chiar plecînd spre fabrici și șantiere, rămîn ai locului, se simt ai lui. Și fiindcă mai sînt, pe lîngă bărbați, și femeile, cele ce nu se duc nicăieri, stîlpii vetrei și stîlpii satului.

În fruntea comunei e o femeie. În fruntea C.A.P.-ului din Ciinenii Mari e tot o femeie, inginera Victoria Iodl. În jurul acestei femei, mai tînără cu cîțiva ani decît primărița, sînt numai femei. C.A.P.-ul Ciinenilor e un C.A.P. al femeilor. Ele muncesc și la cîmp, la cartofi, ele mai primesc, în epocile de vîrf ale muncilor, și ajutorul bărbaților-navetiști, dar ele, femeile, sînt brațele stabile ale muncii, ele, cu brațele lor, țin C.A.P.-ul, și-l țin, s-ar părea, destul de bine, odată ce această cooperativă micuță n-are, la ora de față, nici un leu datorie în bancă, așa cum au destule unități mai mari. Iată un fapt notabil, binemeritînd chiar atenția, spre meditație și învățătură, a C.A.P.-urilor cu bărbați ! Nu, zice Victoria Iodl, nu-i chiar așa, C.A.P.-ul Ciinenilor nu poate fi un furnizor de experiență, el rămîne un caz, și nu o școală. Niște bărbați n-ar putea face ce fac aceste femei. Ele au constituit în C.A.P. o secție, o anexă industrială, în care se fac „palmari". „Palmarii" sînt niște mănuși fabricate din de-

Un landou nou-nouț (cu un copil nou-n finul, ca și în veac, se retează cu

uri de piele, deseuri importate de la biu, retransmise Sibiului, cum și altor enți, cu degete și cu căptușeală, con-cționate trainic, chiar și frumos, cu artă cu îngerească răbdare, cum numai niște mei sînt în stare să lucreze. Să mai no-m că ele, mai toate, sînt în vîrstă, din Cii-ni plecînd spre industrie nu numai băr-ți și flăcăi, ci și fete, chiar și neveste ere. Maria Darie, care e mamă eroină, ind 11 copii, toți muncitori calificați, ecați din sat, face „palmari", muncește la cîmp, la o vîrstă și la o osteneală a ții cînd ar putea și ar trebui să stea asă. Copiii chiar o roagă să stea acasă, i-ar da tot ce-i trebuie, dar ea nu vrea. ena Porumbete, Maria Daneș, Maria atei, Ioana Panu, profesoara Elena Tă-icuțu (da, profesoară, profesoară pen-onară, cu pensie bună, cu casă fru-oasă, scutită de grija agoniselii traiului ar nescutită de grija muncilor pentru t, pentru obște), toate acestea și multe tele, fabricante de „palmari" și fabri-nte de cartofi în piatra muntelui, ar tea să stea acasă, au și copii care să țină, au și soți, foști muncitori, cu pen-bune, dar ele vor să muncească, ele trag la muncă, în campanii, și pe soți, cheamă și pe copii. Deci Ciinenii, sat-pitan de plai, e un sat al căpitănese-r, deci Ciinenii, sat-cuib de vulturi o-ăslind cîndva bărbăția și voinicia, azi torează mult, mai mult ca oricînd, a-stor femei, acestor mame, acestor ne-ste.

Dar mai sînt și ei, bărbații. Mai sînt muncitorii industriali, mai sînt cei care, cînd se întorc în amurg de la lucru, iau sapa din mîna femeilor și continuă ei, mai nt și ciobanii (satul are acum vreo 6 000 oi, număr în continuă creștere, care 1980 va depăși 10 000), mai sînt co-ii trimiși la școli (unul din fiii Elenei nton e inginer, altul student, dar amin-i, în concedii, precum toți fiii satului, uncesc pentru sat, ajută obștea), mai nt cei plecați de demult, cei stabiliți de emult prin alte părți, precum Dumitru oțoc, profesorul-cercetător citat la în-putul acestor rînduri, locuitor de dece-al Rîmnicului, dar cu inima și cu pa-nile de istoric și filolog rămase aici, florind aici. Sînt toți acești oameni, băr-ți și femei, vîrstnici și tineri, care se nt ai acestui loc, care, trăind și mun-d aici ori aiurea, își aduc, direct sau direct, pe căi nemijlocite sau ocolite, dar te eficiente, obolul lor la noua istorie unui sat pe care-l iubesc, a cărui viață devenire le sînt la inimă. Ciinenii, vi-area stațiune turistică, așezare a ului, legată cu rosturile-i de muncă și istență de rosturile marilor cetăți ener-tice ale Oltului, se află astfel — sub area acestei epoci și sub lucrarea tu-fiilor locului — în zorii febrili ai unei orii ce se deschide amplu spre viitor.

urcat pînă aici, în vîrf de munte, unde se stringe cu furca de lemn

Fotografii de A. MIHAILOPOL

„Cîmpul înseamnă mult, dar de ridicat, zootehnia ne-a ridicat"

— Tovarășe Berbecel, vă mai amintiți la ce dată ați devenit președinte al Cooperativei agricole de producție din Smirna ? Cîți ani aveați pe atunci ?

— Aveam 27 de ani. Alegerea mea ca președinte s-a petrecut la 10 ianuarie 1970.

— Vorbiți-ne de ziua aceea, de cele imediat următoare. Cum au fost ele ?

— Geroase.

— Minunat. Și mai cum ?

— Complicate.

— De ce complicate ?

— Pentru că eu. Sile al lui Berbecel, pe care mulți smirneni îl văzuseră născîndu-se și crescînd, ajunsesem în fruntea cooperativei fiind, din punctul lor de vedere, nepermis de tînăr. Mă credeau, aveau dreptul să mă creadă, încă necopt. Apoi, poate că și eu am început să schimb lucrurile prea dintr-o dată, pe unii îndîrjindu-i, pe alții făcîndu-i temători.

— Ce-ați schimbat ? De ce era nevoie să schimbați ?

— Cooperativa mergea foarte prost, iar oamenii se învățaseră să dea vina pe pămînt. Din toamna lui '66, cînd m-am întors la Smirna, pe post de zootehnist, pînă în toamna lui '71, un an după ce devenisem președinte, nu-mi aduc aminte să fi participat la vreo ședință, la județ sau la minister, altfel decît cu privirea plecată.

— Un moment. Ce căuta un agronom pe post de zootehnist ?

— La terminarea facultății am ținut morțiș să revin în satul natal, dar singurul post de agronom din cooperativă era ocupat. De un bucureștean, pe deasupra și navetist. Era un loc liber la zootehnie, mi l-au oferit, l-am luat și m-am ocupat de animale 3 ani și ceva. Perioada aceea mi-a prins, mai tîrziu, foarte bine. Părerea mea e că o cooperativă, oricît de zdravănă ar fi ea, nu trebuie să se limiteze numai la culturi. La cîmp, cu alte cuvinte. Aici, la Smirna, noi am ajuns unde am ajuns, între primii pe țară, dezvoltînd zootehnia, acordîndu-i importanță deosebită. De pildă, știți la cît se ridică producția globală pe cap de îngrijitoare în cadrul complexului nostru avicol ?

— Firește că nu. Mi-e teamă că nu mi-ați răspuns la întrebările de mai devreme, dar vă rog să continuați. O să ne întoarcem, nu-i așa ?

— La vreo 700 000 de lei pe an, la Smirna zootehnia fiind industrie curată. Complexul are peste o sută de mii de găini ouătoare, de care se ocupă numai 6 femei. Ele supraveghează stînd la pupitrul de comandă !

— Mă întorc și zic : de ce era nevoie să schimbați ?

— Pentru că oamenii își pierduseră curajul, considerînd că nu pot obține mai mult. Toată lumea acuza pămîntul, de calitate inferioară, e adevărat, aceluia din împrejurimi, de la Grivița sau Dor Mărunt, de exemplu, dar suficient de bun pentru a da producțiile record din anii de după 1970. Numai că pămîntul era prost lucrat. Neglijent și superficial, fără lucrări de calitate, cu îngrășăminte repartizate în mod irațional, după ureche. În asemenea condiții, firește, nu se trecea de 3 000 de kilograme de grîu la hectar, dar treaba asta nu încrîncena pe nimeni. Atîta putem, ziceau, atîta facem, criticați-ne cît vreți, dar veniți în locul nostru și-o să vedeți că mai mult nu se poate !

— Și s-a putut ! Cum ?

— Aș minți dacă aș zice că toți au primit alegerea mea cu flori și cu aplauze. Au clătinat din cap și, cu îngăduință, ne-au lăsat să lucrăm, unii dintre cooperatori fiind convinși că ne vom rupe gîtul după numai un an ! Ei, îi auzeam pe la colțuri, niște copii, o să vadă ei că una e în cărți și alta e în cîmp ! Ce-am făcut ? Mai întîi, am ales un colectiv de conducere din oameni inimoși, entuziaști și gata de orice sacrificiu. Cel mai vîrstnic dintre noi era, pe atunci, contabilul șef, care nu împlinise încă 29 de ani ! Tineri fiind, ne-am pus pe treabă și rezultatele n-au întîrziat. În '71, am făcut 5 200 la porumb, cea mai bogată recoltă din istoria cooperativei. În '72, am îndeplinit baremurile pentru Ordinul Muncii clasa I.

— Stați nițel, stați nițel ! A fost totul chiar așa simplu ? ! Ce anume ați făcut ? Cînd ? Cum ?

— Mai întîi am renunțat la prostul obicei de a semăna la Smirna tot ce găsea Agrosemul de cuviință să ne trimită. Observînd că nu toți hibrizii de porumb, de pildă, se potriveau la cernoziomul nostru ciocolatiu, care predomină cele 2 600 de hectare de arabil ale cooperativei, ne-am deplasat la institutul de la Fundulea, cerînd alții, testîndu-i și oprindu-ne la cei, ca să zic așa, specifici. Mai tîrziu, cînd a început să ne dea și nouă mîna, ne-am întocmit loturi experimentale, cu cercetare proprie. Am pornit pe la vecini să învățăm, fără să ne fie rușine de neștiința noastră. Ne-am dus la Grivița, la Dor Mărunt, la Mărculești, luînd de la fiecare cîte ceva. Am sporit răspunderea și, implicit, autoritatea în fața oamenilor, a șefilor de formațiuni, pe care vechea conducere îi chema, toată ziua-bună ziua, la sediu și-i dirija ca pe niște copii. Sistemul „tu trimiți o căruță la moară" sau „tu dai un telefon la siloz" a dispărut la Smirna. Apoi, am instituit o disciplină de fier, cu răspunderi personale, pe fiecare cooperator în parte.

— Se zice, sau numai e o legendă, că între primii sancționați a fost și fratele președintelui ! E adevărat ?

— Doi dintre frații mei, Ovidiu și Dumitru, lucrează la C.A.P. Primul dintre ei era, în '70, brigadier. Planificase lucrările, dar nu le executase în grafic. L-am con-

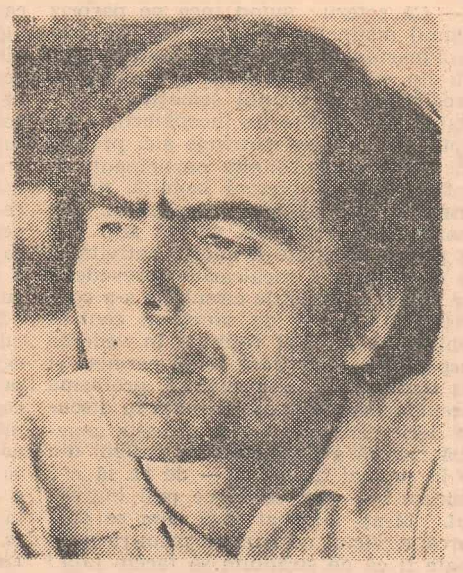

Vasile Berbecel : născut la 23 August 1942 în satul Smirna, comuna Grivița, județul Ialomița ; absolvent, din 1966, al Institutului agronomic „Nicolae Bălcescu" din București ; președinte, din 1970, al Cooperativei agricole de producție Smirna, care a primit, recent, Ordinul Meritul Agricol clasa I pentru locul I pe țară ; alte distincții obținute de C.A.P. Smirna : Medalia de Aur Secera și Ciocanul (în două rînduri), Ordinul Muncii clasa I (în trei rînduri), titlul de Erou al Muncii Socialiste ; membru în Colegiul de redacție al revistei „Probleme agricole" ; autor al numeroase lucrări științifice ; membru în Biroul Comitetului județean Ialomița al P.C.R. ; distins cu Ordinul Meritul Agricol clasa I.

trolat și l-am prins în greșeală, sancționîndu-l ca pe oricare altul. Numai că s-a făcut cam mult caz pe tema asta, s-a scris și în ziarul județean, așa că aș avea o rugăminte.

— Cu plăcere, dar mai tîrziu. Ce-a urmat ?

— Anul 1972.

— Poate să fie, recunosc, o părere personală, dar mi se pare aproape normal ca după 1971 să urmeze 1972. Ce s-a întîmplat în 1972 ?

— Am hotărît să mergem mai departe.

— În ce sens ? Cît de departe ?

— Primisem Ordinul Muncii clasa I. Întrecusem, pentru prima dată, cooperativele din comună, cele din Grivița și Traianu, la ale căror recolte părinții noștri priviseră cu respect și cu invidie. Dublasem valoarea normei convenționale a acordului global. Cîștigasem tot satul de partea noastră, a copiilor, demonstrînd prin fapte că nu pămîntul fusese vinovat de poticnelile dinainte. Eram, ca să zic așa, cineva. Ne puteam opri și au fost chiar voci care au propus așa ceva. Dar obștea a hotărît să mergem mai departe. Să continuăm să fim competitivi la nivel de județ și la nivel de țară.

— Drept pentru care, ca să vă preiau o expresie, v-ați pus pe treabă !

— Firește, dar mai întîi i-am strins pe cei mai buni cooperatori și am pornit într-o excursie prin țară. N-aș aminti de călătoria aceea dacă nu mi s-ar părea că deține adînci semnificații pentru schimbările care s-au produs la Smirna în acești ultimi ani. Smirnenii fiind, la origine, păstori veniți cine știe cînd de prin părțile Ardealului, am făcut un prim popas la Sibiu. Turismul ne asigurase masa de prînz la unul din cele mai luxoase restaurante, la „Împăratul romanilor". Ei bine, știți ce s-a întîmplat ? Jumătate din consătenii mei n-au îndrăznit să intre, susținînd că nu le e foame ! De-atunci, lucrurile s-au schimbat radical și, în fiecare an, cam 150 de smirneni se odihnesc sau își caută sănătatea prin stațiunile cele mai renumite ale țării. Mulți umblă prin străinătate. Cooperativa a organizat excursii în Bulgaria, în U.R.S.S. și Ungaria, iar pentru toamnă avem una proiectată pentru Iugoslavia. Nivelul de trai a crescut extraordinar în ultima perioadă. Cam la fiecare a zecea casă e o mașină mică. În ridicarea nivelului de civilizație al satului cooperativa a jucat și joacă un rol imens. Oamenii din Smirna trăiesc mai bine decît oricînd, iar asta se întîmplă dintr-un motiv foarte simplu. Pentru că muncesc mai bine ca oricînd. Știți, de pildă, cît încasează lunar un îngrijitor de animale la Smirna ? Sever Brăcaci, să zicem ? Sau Gheorghe Grecu ? Aveți idee ?

— N-am idee.

— În jur de 4 000 de lei. Dar, ziua, noaptea, îi găsești la datorie.

— Tovarășe președinte, parcă nu mi-e foarte clar un lucru. Cum se face că, la Smirna, an de an, recoltele sînt tot mai bogate, rezultatele tot mai bune, cooperativa tot mai în frunte ? Ce faceți dumneavoastră în plus față de alții ?

— Noi aplicăm, cu pasiune și cu răspundere, indicațiile secretarului general al partidului, de a face industrie în agricultură. Sigur că grîul și porumbul dau, ca să zic așa, pîinea țării, dar noi nu ne-am limitat numai la culturi. Pentru cooperativa din Smirna cîmpul a însemnat și înseamnă foarte mult, dar nu totul. A rămîne numai la grîu și la porumb înseamnă, în condițiile noastre, fără irigații și fără aport freatic, a rămîne la mîna ploii ! Fără să neglijăm cîmpul, am pus și punem un accent deosebit pe zootehnie și aș fi gata să zic, dacă nu m-aș teme de vorbe mari, că zootehnia ne-a ridicat. Avem în prezent o producție globală în zootehnie de peste 15 milioane. Pe cap de îngrijitor, la ferma de vaci Hollstein sau la cea de oi merinos de Stavropol, media productivității depășește 200 000 de lei. Înainte, ca să dau un exemplu, în staule împărțeala era vaca și mulgătorul. Acum avem în construcție un complex zootehnic în incinta căruia nu vor lucra decît 4 oameni la 450 de animale !

— Mai aveți și alte investiții ?

— Avem. Investim mereu. Modernizăm. Mecanizăm. Construim. Norma convențională a ajuns la 80 de lei, am putea da și mai mult dar ne gîndim la viitor, la copiii noștri. Tot ceea ce întreprindem e, după firea societății noastre, în folosul oamenilor. Am făcut o grădiniță în care mai mult de jumătate din copii nu plătesc nimic. Plătește cooperativa. Am spus lucrul ăsta la o ședință și cîțiva și-au dat coate pentru că n-au înțeles că, primind băieții și fetele gratuit în grădiniță, am cîștigat o importantă forță de muncă pentru ferme. Am construit un stadion, o bază sportivă, cu tribune și drenaj, firește din banii noștri căci Smirna deține peste 16 milioane în cont și nu ia un ban de la stat de mai bine de un deceniu. A trebuit să explic și chestiunea asta.

— Cum ați explicat ?

— Simplu. O cooperativă care posedă o avere obștească de 60 de milioane își poate permite să construiască un stadion pentru sănătatea tinerilor.

— Cred că am înțeles. Mi se pare mie sau tot priviți spre cer ? Sînt semne de ploaie ?

— Așteptăm sosirea unui avion utilitar, pe care l-am solicitat Centrului pentru protecția plantelor de la Țăndărei în urmă cu vreo săptămînă. Ultima promisiune a fost că va veni astăzi ! Înserîndu-se, ne-am cam pierdut nădejdea.

— Pentru că tot veni vorba, ce vă necăjește cel mai mult în activitatea dumneavoastră, tovarășe președinte ?

— Faptul că mai sînt unii care consideră cooperativele agricole de producție ca pe niște unități particulare, silindu-te să stai cu căciula în mînă la ușa lor. Asta spre a obține ceea ce, de fapt, ți se cuvine în mod legal.

— E adevărat că Vasile Berbecel este primul din istoria Bărăganului care a dat 50 de tone de sfeclă-de-zahăr la hectar ?

— Fals. Harnicii cooperatori din Smirna au făcut isprava despre care vorbiți. Nu uitați, vă rog, de rugămintea mea.

— Care ?

— Evitați povestea cu sancțiunea dată fratelui meu. Să nu rămînă cititorii cu impresia că sînt un tip dur din cale-afară !

— Se poate, tovarășe președinte ? Contați pe mine.

OVIDIU IOANIȚOAIA

CUM CIRCULĂM ?

Apar în București,

în fiecare zi,

mai bine de 60 de mașini noi!

Ce-i de făcut?

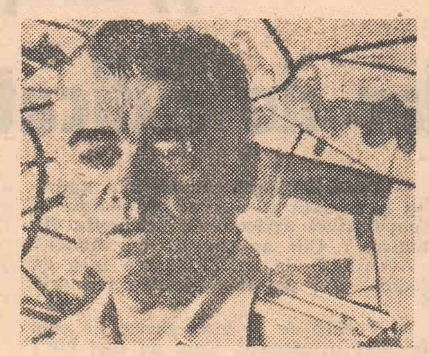

● **Interviu cu tovarășul colonel Constantin Grădinaru, șeful serviciului circulație al Miliției Capitalei**

— Tovarășe colonel, după cunoștința noastră încă de acum aproape trei ani de zile, deci la sfîrșitul anului 1975, în București existau tot atîtea mașini cît în întreaga țară, la nivelul anului 1962! Am dori să vă întrebăm în primul rînd dacă în intervalul de timp scurs de atunci încoace s-a putut semnala o creștere la fel de spectaculoasă.

— Chiar mai spectaculoasă ! Vreau să vă spun mai întîi că, înscriindu-se pe coordonatele planurilor de dezvoltare economico-socială ale țării, ca și a creșterii nivelului de trai a poporului, circulația rutieră cunoaște în ultimii ani o dezvoltare continuă, pe care aș numi-o chiar impresionantă, ea aflîndu-se printre fenomenele cele mai dinamice ale vieții economice și sociale din Capitala țării noastre. Practic, în ultimii opt ani parcul auto bucureștean s-a dublat. Pentru anul trecut, în raport cu 1976, creșterea a fost de 10,9 la sută, iar anul acesta, numai pe primul semestru al său, parcul auto a sporit cu încă 11 393 de autovehicule. Într-una din zilele lunii trecute, în numai două ore s-au înregistrat nu mai puțin de 250 de mașini. La numărul total de autovehicule care circulă prin București trebuie adăugat și cel al mașinilor aflate în tranzit, spre mare sau spre munte în timpul concediilor, altele avînd diferite sarcini de serviciu, număr care se apropie de 35 000 de autovehicule pe zi. Fără îndoială că impresionanta creștere a numărului de mașini de stat și personale implică valori permanent ridicate ale fluxurilor de autovehicule și necesitatea adoptării unor măsuri cît se poate de ferme pentru asigurarea fluenței și siguranței traficului rutier.

— Cine conduce acest impresionant furnicar de mașini, tovarășe colonel Grădinaru ? Ne referim, în special, la noii posesori ai permisului de conducere.

— Ar fi poate interesant să se știe că la cam două zile apar în București între 150 și 200 de șoferi noi — amatori și profesioniști în egală măsură. Numai pe primul semestru al anului în curs, noi am efectuat aproape 20 000 de examinări în vederea obținerii permisului de conducere. Au fost admiși 6 732 de candidați, iar peste 4 300 au fost respinși, eliberîndu-se în această perioadă 9 398 de noi permise de conducere. În momentul de față efectivul posesorilor de permis a atins cifra de 228 816, deci cam fiecare al șaptelea cetățean al Capitalei, avînd vîrsta de peste 18 ani, posedă la ora actuală dreptul de a conduce un autovehicul pe drumurile publice !

— V-aș întreba cum reușește să se descurce serviciul pe care-l conduceți dumneavoastră în fața acestei adevărate avalanșe de mașini noi și de conducători noi, care inundă străzile Capitalei ?

— Că șoferii avînd încă pe parbriz semnul distinctiv de începători ne creează foarte multe probleme (spre exemplu din cele aproape 8 000 de tamponări înregistrate pe primul semestru majoritatea sînt comise de începători), e un fapt. Dar eu n-aș restrînge aici problema. Nici între ceilalți participanți la trafic, șoferi și pietoni laolaltă, nu se găsesc numai oameni ireproșabili. Revenind iarăși la cifre, am să arăt că pe prima jumătate a anului activitatea de combatere a încălcărilor prevederilor legale pe linie de circulație s-a concretizat în 78 427 de sancțiuni contravenționale, au fost reținute în vederea suspendării temporare 2 727 permise și 281 anulate. Cu alte cuvinte, problema începătorilor nu poate fi luată în discuție decît coroborînd-o cu situația generală rutieră a Capitalei, cu traficul din ce în ce mai intens și — de ce să n-o spunem ? — din ce în ce mai îngreunat. M-ați întrebat însă cum se descurcă serviciul nostru. Un prim răspuns poate fi că ne străduim să facem față ! Avem în permanență 20—22 de echipaje care patrulează pe toată întinderea orașului pentru control și prevenirea accidentelor și alte 12 echipaje pentru cercetări operative la accidente, pentru ca fluența traficului să aibă cît mai puțin de suferit. Este o activitate care nu ne lasă practic nici măcar un minut liber pe parcursul unei zile, mai cu seamă acum, pe timpul verii.

— Ați vorbit mai devreme despre necesitatea unor măsuri foarte ferme pentru asigurarea fluenței și siguranței circulației rutiere bucureștene, în concordanță cu masiva creștere a traficului. Ați putea să ne precizați mai exact despre ce este vorba ?

— În fapt, noi ne confruntăm mereu cam cu aceleași probleme, referindu-ne aici la încălcarea prevederilor legale : viteza excesivă, consumul de alcool, neacordarea priorităților, inclusiv aceea de trecere pentru pietoni, neatenție în conducere și așa mai departe. Cu sublinierea importantă că ele sînt încă frecvente. Nivelul constant ridicat al traficului face ca pe majoritatea arterelor principale de circulație valorile acestuia să depășească, în orele de vîrf, capacitatea să zicem așa „de absorție" a părții carosabile a drumului. Sînt căi rutiere la care s-a ajuns pînă la 2 700—3 200 de autovehicule pe oră și pe sens, adică, dacă vreți, un autovehicul la fiecare secundă aproape ! Este limpede pentru oricine, cred, că în asemenea condiții cea mai mică greșeală poate produce un accident. Nu-i mai puțin adevărat, datele statistice o dovedesc, că relativ la perioada corespunzătoare a anului trecut, noi prezentăm scăderi la majoritatea indicatorilor de accidente. Ele rămîn însă destul de multe : 126 de persoane decedate, 159 de răniți grav, 371 ușor, 40 de avarii grave și 7 793 de tamponări — numai pe primul semestru al anului. Acest bilanț, cum spuneam, este ușor în scădere față de anul trecut. Numai acest lucru nu ne poate mulțumi, fără îndoială. Vreau însă să rețineți că aproape 60 la sută dintre accidente sînt datorate pietonilor, în special la traversarea prin locuri nepermise ! Dar faptul că zilnic, în medie, au loc 3 accidente grave și 40 de tamponări este un lucru care trebuie să pună pe gînduri nu numai organele miliției. Am vorbit mai devreme despre încărcătura impresionantă a traficului bucureștean. Consider că pe lîngă efortul de modernizare și sistematizare a căilor rutiere, trebuie făcut și mai mult pentru o mai bună educație a tuturor participanților la trafic, conducători auto și pietoni. Aici poate că ar trebui spuse mai multe și despre școala de șoferi amatori, dar lucrurile se cunosc, n-am să mai insist acum. În ceea ce ne privește, facem eforturi pentru o serie de reglementări eficiente, cum ar fi introducerea de sensuri unice pe tot mai multe străzi, în special în zona centrală. Concomitent, se efectuează lucrări ample pentru modernizarea unor artere importante, pentru realizarea a două linii de centură, una intermediară, cealaltă periferică, în jurul orașului, pentru construirea unor treceri denivelate peste căile ferate de centură — desigur cu sprijinul nemijlocit al Consiliului popular municipal. În ultima vreme s-a verificat întreaga semnalizare rutieră, fiind completată și înlocuită cea necorespunzătoare (aproape șapte mii de indicatoare rutiere noi !) și s-au refăcut marcajele pe arterele modernizate pe o suprafață de 62 000 de metri pătrați. Cum s-ar spune, căutăm să fim în pas cu vremea...

— În încheiere am dori să ne spuneți cîteva cuvinte despre activitatea compartimentului de furturi auto-moto, nou creat în serviciul pe care îl conduceți.

— Odată cu creșterea parcului auto s-a semnalat din păcate și o considerabilă sporire a infracțiunilor de furturi de autovehicule și din autovehicule. A doua infracțiune ține mai puțin de serviciul circulație. Totuși, în perioada la care ne-am referit și mai înainte au fost descoperiți 54 de infractori, care au comis un număr de 143 de infracțiuni, din ambele categorii. Bineînțeles că au fost imediat trimiși în judecată. Vreau să subliniez însă că foarte mulți conducători auto, în special dintre cei neprofesioniști, pur și simplu favorizează aceste infracțiuni, uitînd o ușă deschisă, parcînd mașina la locuri întunecoase, sau lăsînd în ea o serie de lucruri tentante, chiar la vedere. În ceea ce ne privește, noi am „recuperat" 133 de mașini din cele 135 furate pînă acum în acest an — dar, cum spuneam, atenția și mai cu seamă simțul de prevedere trebuie să fie mai ales ale proprietarilor de autovehicule !

— Tovarășe colonel, se pare că mai aveți încă multe de spus. Permiteți-ne însă, ca să rămînem în limbajul discuției, să spunem aici STOP interviului.

— Mă rog...

DUMITRU GRAUR ■

Un caz de gravă iresponsabilitate

Un eveniment rutier în care 6 persoane au murit pe loc, două au rămas infirme, iar 3 s-au ales cu leziuni mai mult sau mai puțin grave, constituie desigur un accident cu totul deosebit. El demonstrează încă o dată cum pe fondul rutinei, a subaprecierii unor factori de risc de mare importanță și a încălcării nu numai a unor norme de circulație, ci și de exploatare a mașinilor, de disciplină a muncii, se poate ajunge la tragedii de proporția celei de față.

Microbuzul aparținînd Aeroclubului Sînpetru era folosit de regulă pentru transportul elevilor piloți-planoriști și al instructorilor de zbor fără motor de la Brașov la aeroportul respectiv.

Cu o zi înaintea accidentului două planoare au aterizat în apropierea localității Tușnat-sat la circa 65 km de aeroport, fapt care nu conținea nimic neobișnuit în cadrul activităților cotidiene de antrenament cu planorul. În seara zilei respective pentru readucerea la bază a planoarelor au fost trimise două autoturisme ARO cu remorci speciale conduse de instructori de zbor — dar, o remorcă defectîndu-se, un aparat a trebuit să fie lăsat în curtea unui cetățean.

A doua zi, pe la 11, s-a dispus trimiterea unui ARO cu remorcă în bună stare pentru readucerea planorului rămas în „custodie".

Aci intervine prima secvență premergătoare a accidentului. Nu trec nici 15 minute de la plecarea lui N.B. la volanul ARO-ului și instructorul C.A. (care lucrase toată noaptea la recuperarea planorului și condusese un autoturism ARO), în pofida dispoziției exprese de a duce la Brașov cu microbuzul o parte din elevii planoriști care își terminaseră activitățile, pornește cu autovehiculul respectiv nu spre Brașov, ci pe urma ARO-ului în direcția Tușnad-sat.

După 10 minute de mers are loc o a doua secvență. Șoferul, alias pilotul C.A., apăsînd cu putere pe accelerator, imprimă mașinii o viteză de 80—90 km/h, mult prea mare pentru un asemenea tip de autovehicul condus de un pilot obosit și nervos după peripețiile întîmplate (ca să nu vorbim de aspectul pur legal al problemei, microbuzelor nefiindu-le permis să circule cu mai mult de 60 km/h în afara localității).

A treia secvență : pilotul întoarce capul spre pasageri pentru a solicita sau primi o țigară (martorii, pasageri ai microbuzului audiați la spital nu au putut preciza exact acest episod), împrejurare în care pierde pentru cîteva fracțiuni de secundă controlul mașinii care intră în plin în pomul cu pricina. Consecințele le cunoaștem : pilotul în vîrstă de 48 de ani decedează pe loc și odată cu el mor încă 5 persoane, dintre care 4 elevi planoriști toți sub 22 de ani. Restul pasagerilor răniți îl reprezintă de asemenea tineri între 18 și 28 de ani.

Dacă asemenea fapte de o gravitate deosebită mai au loc, mai ales într-o unitate unde prin excelență disciplina trebuie să caracterizeze întreaga ei activitate atît la sol cît și în aer, de vină sînt în primul rînd cei care conduc și organizează munca aeroclubului respectiv. Este inadmisibil ca tineri care în afara profesiei lor, din pasiune, din dragoste pentru zbor vin să practice un sport atît de nobil, să-și piardă viața din pricina unor acte grave de iresponsabilitate comise de cei chemați să-i învețe și să-i îndrume.

Măsurile luate în acest caz de forurile competente trebuie necondiționat aduse la cunoștința opiniei publice.

Colonel VICTOR BEDA ■

Mulți observă... dar cîți acționează?

„Vă scriu în legătură cu cele două accidente tragice petrecute în comunele Gruiu și Snagov — se adresează Ion Popescu din comuna Nuci, județul Ilfov, Inspectoratului general al miliției.

Eu am mai scris la miliția județeană despre faptul că mulți șoferi de la coloana Periș a Centralei de exploatare a lemnului București, unitatea de mecanizare, transport și construcții forestiere, pleacă noaptea și, mai ales, la sfîrșit de săptămînă, cu autocamioanele la domiciliile personale, distanță de zeci de kilometri, că le folosesc în interesul lor, făcînd diverse transporturi clandestine, uneori se urcă la volan în stare de ebrietate etc.

De fiecare dată s-au făcut controale, s-au luat măsuri, dar șoferii în cauză și șefii lor n-au înțeles să respecte legea.

Știu că nu este posibil ca organele de miliție să constate singure toate cazurile de acest fel și, de aceea, consider că este necesar și în interesul nostru, al tuturor, să intervenim chiar din proprie inițiativă și cît mai urgent posibil, pentru a nu lăsa să se producă ireparabilul, așa cum s-a întîmplat în cele două accidente soldate cu 6 (șase) victime omenești..."

Într-adevăr, iată o problemă de o covîrșitoare însemnătate civică : **atitudinea** celui care **observă** situații, nereguli ce prezintă pericol public. Așa cum subliniază autorul scrisorii, organele de ordine nu pot fi în orice clipă oriunde apar asemenea **cazuri**, unde lipsa de conștiință, iresponsabilitatea, incorectitudinea sînt pe punctul de a provoca consecințe iremediabile.

Spre exemplu, în primul caz la care se referă autorul scrisorii, accidentul de circulație cu urmări mortale a avut loc în următoarele împrejurări : în noaptea de 28/29 aprilie a.c., șoferul Constantin Constantin de pe autobasculanta 33-B-4869 aparținînd unității menționate mai sus, după ce a executat unele transporturi la „Viscofil" din comuna Popești-Leordeni, **unde era obligat să parcheze autovehiculul**, ignorînd însă această obligație, a plecat cu autobasculanta în comuna Gruiu.

Pericolul ar fi fost evitat, totuși, dacă la bufetul din comună, unde șoferul s-a oprit cu autobasculanta să consume băuturi alcoolice, s-ar fi găsit cineva, începînd cu gestionarul, care să fi acționat în spiritul responsabilității civice, împiedicîndu-l pe șofer să bea cel puțin pînă ducea autobasculanta acasă.

Ca și colegul său Constantin C., Ion Dumitrache din satul Ciofliceni, în loc să parcheze autocamionul 23-B-6455 la coloana Periș, pleacă cu el acasă, ca de obicei. După ce trage pe dreapta, pe o stradă laterală în apropierea locuinței, ca nu cumva să fie observat de vreo patrulă, se duce direct la bufet unde începe să consume băuturi alcoolice cu alți tineri. După ce golesc cîteva sticle și capetele sînt deja înfierbîntate, unul face propunerea, ceilalți o susțin, iar Ion Dumitrache acceptă **să meargă toți cu autocamionul** la balul care are loc în sala Căminului cultural din comuna Snagov.

Și de această dată trebuie spus cu regret că nici gestionarul, nici alți consumatori care i-au auzit pe cei 5 tineri — inclusiv șoferul I.D. — cînd au hotărît să meargă la bal cu autocamionul, și aceasta după ce consumaseră toți cinci cantități apreciabile de băuturi alcoolice, nu și-au pus întrebarea firească în astfel de împrejurări : **oare ce se poate întîmpla ?**

Ba mai mult, după terminarea programului, un mare număr de tineri îl roagă pe șofer să-i transporte cu autocamionul pînă în satul Ciofliceni. Cincisprezece se urcă în caroserie, iar patru în cabină, alături de Ion Dumitrache.

Tinerețe, veselie, entuziasm și totuși să privești cu atîta seninătate faptul că omul care se oferă să te transporte prezintă un real pericol pentru tine și pentru cei din jur ? ! O gravă iresponsabilitate ! Din cei 19 tineri urcați în noaptea aceea în autocamionul condus de Ion Dumitrache, 5 au plătit-o cu propria viață.

MIHAI GROZAVU ■

Legea ne apără: s-o cunoaştem, s-o respectăm

Mă numesc Iorgu Miclescu, zis şi Fulgeran, şi sînt de profesie cuceritor...

Dosarul unui ilicit

1

În biroul procurorului şef din Craiova

.....din faşă am os de cuceritor. Mă ştie o lume întreagă. Cine n-a auzit de FULGERAN ? Am cucerit lumea : eu, un nestiutor de carte. Fără antecedente penale pînă la 62 de ani. Am muncit o viaţă şi sînt mai marele celor din „Faţa Luncii" ; nimeni nu mă uită, nimeni n-are voie să mă uite după ce-a intrat în legături cu mine, i-am ajutat pe toţi şi aurul meu e muncit, e aurul copiilor mei...".

— Aţi lucrat undeva pînă la 62 de ani ?

— Îmi permiţi să vorbesc ?... M-au jupuit de viu, mă rog respectuos, şi s-au purtat cu mine ca fată de un hot, fată de FULGERAN, mă rog respectuos, care am făcut atîtea pentru ţară şi miliţie, că eu eram în fruntea oamenilor din „Faţa Luncii" şi ei de mine ascultau şi cum ziceam eu nu îndrăznea unul să zică altfel şi acum aurul copilaşilor mei, să mă lase pe drumuri, ca pe un borfaş... Ce-am făcut, mă rog respectuos ?

— Repet : ai lucrat undeva pînă acum ?

— Îmi permiţi să vorbesc ?... La urmă întrebi... Ai dosarul în faţă şi mă întrebi dacă am lucrat ? Unde ne trezim ? Eu îţi sărut mîna pentru dreptate şi mă întrebi dacă am lucrat ?... Mă pomenesc cu o dubă mică în faţa casei. Păi Fulgeran e de dubă mică ? Să mă jupoaie în văzul lumii ? Nu mi-e de „Dacia", le dau dracului şi de case şi de carnete C.E.C., dar cum să ia aurul de la gura copiilor mei ? Aurul mostenit de la soacră-mea ?

— De ce l-ai îngropat ?

— Îmi dai voie să vorbesc ? Ştii totul şi mă-ntrebi ? Ajută-mă. Nimeni care a ajutat n-a fost pedepsit, ci numai răsplătit. Dă-mi aurul şi ai restul şi în primul rînd pe FULGERAN. Sînt om bătrîn, rămîn copiii pe drumuri...

Şi aşa mai departe în maniera unui desăvîrşit artist profesionist.

2

Procurorul şef adjunct Lazăr Marin

Familia Miclescu Iorgu, zis Fulgeran, şi Miclescu Maria, zis Angela, şi o droaie de alte neamuri, în decursul anilor s-au confruntat cu o serie de aspecte din viaţa lor socială. Fulgeran n-are antecedente penale, dar a fost amestecat în multe din problemele cartierului „Faţa Luncii". El a fost un fel de reprezentant, fiindcă cunostea situaţia fiecărui membru din cartier. Îi ajuta cînd se găseau în nevoie şi apoi îi obliga să muncească pentru el. Îşi făurise o puternică personalitate şi beneficia de drepturile pe care aceasta i le conferea. Împrumuta bani cu dobîndă, înlesnea tranzacţii dubioase, întotdeauna bine adăpostit. Şi-i îndatorase pe toţi cei din jur şi nimeni nu îndrăznea să sufle o vorbă împotriva lui. Cunostea situaţia juridică a tuturor celor ce-l înconjurau şi conducea din umbră reacţiile lor. Firele existenţelor juridice din cartier se aflau toate în mîna lui şi prin ele manevra oamenii.

Abia în 1976 am reuşit să creăm o breşă în sistemul lui de apărare, să-l condamnăm pentru specule, exercitarea comerţului fără autorizaţie, fals în acte publice. Încheia tranzacţii cu unele unităţi socialiste pentru executare de cărămizi şi în realitate el trimitea la muncă alte persoane, cărora le plătea un preţ derizoriu sau în schimbul unor servicii. Adunase o avere considerabilă. El împreună cu familia nu sînt în măsură a justifica suma de 670 000 lei. Printre bunuri citez :

- Un autoturism Dacia 1 300.
- Un cavou monumental, somptuos.
- Un imobil în strada Strungari.
- Un alt imobil în strada Faţa Luncii.
- Monezi şi bijuterii de aur în valoare de 120 000 lei.
- Carnete C.E.C. cu peste 60 000 lei.

Pedeapsa penală n-a executat-o fiind în vîrstă de 62 de ani.

3

Unul dintre avocaţii apărării, Octavian Ianovici

— Tovarăşe avocat, dumneavoastră aveţi un cavou somptuos, elegant, monumental?

— Nu.

— Dar o maşină Dacia 1 300, sau altă maşină ?

— Nu.

— Dar bijuterii şi monezi de aur ?

— Nu.

— Dar imobile cu gard forjat ? Ca şi Fulgeran, şi dumneavoastră aţi muncit o viaţă.

— NU... Dar dacă vom continua cu întrebări de acest fel vom ajunge inevitabil la întrebarea dacă e etic şi echitabil ca Fulgeran etc. Iar eu voi spune că nu e etic şi cu asta am încheiat, cu toate că lucrurile nu stau chiar aşa...

— Cum stau ?

— Putin diferit. Mai înainte aş vrea să vă spun că eu îmi aleg dosarele. De pildă n-am să apar niciodată într-un dosar de viol, e odios... În sfîrşit, n-am refuzat să-l apăr pe Fulgeran din mai multe motive. Fulgeran şi-a strîns averea din propria lui mizerie. Unii fumează Kent, alţii Mărăşeşti. Unii se spală cu Rexona, alţii deloc, sau cu săpun Cămila. Mă înţelegeţi ce vreau să spun ?... În aceste condiţii, Fulgeran face dovadă cu acte că a cîştigat, el împreună cu familia, 300 000 lei numai din confectionarea cărămizilor. O muncă socială utilă. Apoi trebuie să ştiţi că legea permite detinerea unor monezi de aur ca podoabă. De acest lucru nu s-a ţinut cont. I s-a fixat arbitrar la capitolul diverse cheltuieli lunare de 300 lei, în condiţii despre care am vorbit, cheltuieli pe care Fulgeran nu le-a făcut, în mod evident. Din cei 300 000 lei cîştigaţi de pe cărămizi i s-au admis arbitrar numai o sesime. Nu i s-a admis posibilitatea de a face dovezi în legătură cu provenienta aurului. Nu s-a ţinut cont de faptul că Fulgeran avea căruţă şi cal şi făcea cărăuşie. A cerut o expertiză tehnică a stării imobilelor pentru a fi stabilit un preţ apropiat de cel real. I s-a refuzat această expertiză. Cavoul a fost admis cu o valoare de 30 000 lei, cînd în realitate el n-a costat decît 9—10 000 lei.

— Nu sînteţi de acord cu sentinţa dată?

— Nu. O găsesc neconvingătoare. Nu afirm că în cazul în care s-ar fi admis strîngerea probelor pe care le-am solicitat ea ar fi fost alta. Ar fi fost convingătoare. Deci dreaptă şi educativă. Faptele lui Fulgeran nu frizează ilicitul, ci numai imoralul, dacă ţinem cont că dădea bani cu dobîndă şi apoi îi obliga pe cei împrumutaţi să muncească pentru el în contul dobînzii. Acestia n-au fost mulţi şi familia a muncit împreună cu ei. Cunoaşteţi povestea cu acel complet de judecată ce solicita tot mai multe probe pentru a putea preciza dacă învinuitul va fi omorît prin spînzurătoare sau decapitare, iar cînd au fost întrebaţi ce importanţă are au răspuns : pentru a putea determina exact titlul juridic cu care moare. Despre asta e vorba. Trebuie demonstrat totul pînă la ultima resursă.

4

Îmi permiteţi să vă adresez cîteva întrebări ?

— Vă rog.

— Susţineţi că nu a fost luată în considerare legea care permite deţinerea de monezi de aur sub forme de podoabe. Podoabele, după cîte ştiu, se poartă nu se îngroapă. De ce au fost îngropate ?

— Poţi condamna pisica sau cîinele care-şi îngroapă hrana ? Fiecare îşi ţine averea cum vrea şi cum a fost învăţat.

— Vorbeaţi de mizerie. Nu credeţi că bijuterii în valoare de 120 000 lei poartă un alt nume ?

— Sigur există un excedent. Dar numai acesta trebuia confiscat, nu totul.

— Susţineţi că Fulgeran a muncit. Faceţi această afirmaţie cu toată convingerea ?

— Nu. Dealtfel nici nu susţin că toţi cei 300 000 lei au fost munciţi de el şi familia lui. Susţin numai că ceea ce i s-a reţinut, adică o sesime, este foarte puţin.

— Credeţi că un om care susţine că s-a născut ca să cucerească lumea se aşează în acest scop cu picioarele în chirpici ?

— Mă rog, în calitatea lui de şef o mai fi tras chiulul. A mai exploatat munca femeilor... Dar nu toată lumea munceşte cu picioarele şi mîinile. Dumneavoastră, de pildă... Fulgeran făcea o muncă socială utilă. Ca organizator de şantier...

— Poate fi o muncă utilă din punct de vedere social, cînd are la bază, aşa cum aţi afirmat, fapte imorale de felul împrumuturilor condiţionate şi exploatarea muncii femeilor ?

— Gîndiţi-vă că pînă la 62 de ani Fulgeran n-a suferit nici o condamnare. E un om onest.

— Cunosc mulţi oameni neonesti care n-au suferit condamnări încă... Dar asta nu înseamnă nimic în cazul nostru. Vorbeaţi de viol şi spuneaţi că n-aţi apărea într-un astfel de dosar. Nu credeţi că prin ceea ce reprezenta, prin ceea ce făcea fără să poată fi prins, Fulgeran reprezenta un pericol social ?

— Nu el era pericolul social numărul unu. Există alte pericole mai mari.

— Un pericol social este un pericol social chiar dacă sînt alte pericole şi mai mari. Mergem mai departe : nu i s-a aprobat expertiza tehnică a caselor. Vi se pare că valoarea înscrisă în documentele administraţiei financiare este mai mare decît valoarea reală.

— Exact.

— Aţi văzut casele ?

— Nu.

— Noi le-am văzut. Valorează atît cît s-a apreciat, dacă nu chiar şi mai mult. Dar cavoul ? Cavoul l-aţi văzut ?

— Nu.

— Atunci care sînt argumentele care vă fac să afirmaţi că n-ar valora 30 000 lei, ci numai 10 000 lei ?

— Eu nu susţin. Nu fac afirmaţii. Pretind ca totul să fie demonstrat cu probe. Să ştiţi că nu cer altceva.

— Îmi permit să afirm că ăsta este un şiretlic.

— Poate.

— Vă întreb altceva. Promiscuitatea, de pildă, este un pericol social ?

— Este mai mult : un mod de viaţă la periferia societăţii.

— Dumneavoastră susţineţi în apărare că Fulgeran şi-a strîns averea trăind în promiscuitate. Nu vi se pare că aduceţi în apărare un argument care acuză ?

— Acuză, dar explică. Explică provenienta averii, care este alta decît cea pentru care este condamnat.

— Haideţi să formulăm direct şi limpede : promiscuitatea generează bogăţie.

— Acesta nu-i un şiretlic ?

— De ce ?

— Eu n-am afirmat că promiscuitatea creează bogăţie, ci că la bogăţie s-a ajuns trăind în promiscuitate.

— Dacă promiscuitatea nu creează bogăţie, nu înseamnă că trăind în promiscuitate bogăţia poate proveni din oricare altă sursă, inclusiv cea ilicită ?

— Tocmai asta cer să fie dovedit, nu presupus.

— Faptul că dumneavoastră susţineţi că nu e dovedită provenienta ilicită, nu înseamnă chiar că nu e dovedită. Mie, de pildă, mi se pare că este... Dar vă propun să lăsăm la o parte calităţile noastre şi să vorbim omeneşte. Să vă pun adică întrebarea pe care aţi vrut s-o evitaţi la început : este echitabil ca un analfabet care n-a muncit nimic în viaţă să aibă în climatul principiilor noastre averea pe care o are ?

— V-am spus : NU. Repet însă, omeneşte vorbind există întotdeauna posibilitatea unei concluzii contrare. Pentru asta trebuie ca totul să fie probat.

— Ar mai rămîne să spunem şi cine este acela care poate aprecia că totul a fost probat. Mereu mai poate fi adusă o probă... Sau măcar cerută...

Procurorul Ion Bercheseanu

De 26 de ani urmăresc fenomenul numit patronaj de meserii şi tot de 26 de ani îl cunosc şi pe Fulgeran. Te împrumuţi de o sumă de bani şi-ţi convine ca în loc să înapoiezi banii plus dobîndă să prestezi muncă. Această muncă străină este folosită de indivizi de soiul lui Fulgeran. Unii sînt rude şi nu divulgă, iar ceilalţi nu spun fiindcă dacă ar spune ar însemna să înapoieze banii şi n-au de unde. Foarte dificil să descurci aceste ite. Acesta este soiul de afaceri patronat de Fulgeran. Pe lîngă această activitate ilegală, Fulgeran constituie un pericol social pentru ceea ce reprezintă el, pentru moravurile pe care le apără şi le răspîndeşte. Cei ce-l apără susţin că munceşte. Verbul a munci ne încurcă fiindcă astăzi el are un anumit continut. Fulgeran n-a muncit, dacă prin muncă nu înţelegem neapărat faptul că transpiri şi tremuri pentru o reuşită. Fulgeran a organizat actiuni dăunătoare climatului social şi orice bani proveniţi din această activitate sînt bani iliciti.

— Spuneţi-mi, cum se face că un expert de felul lui Fulgeran poate fi prins pentru speculă şi comert fără autorizaţie. El, obişnuit cu lucrări de anvergură şi cu un procent redus de risc ?

— Pe mulţi dintre cei păcăliţi de el am reuşit să-i calificăm şi să-i încadrăm în întreprinderi serioase. Nevoia l-a împins la găinării. Fulgeran a fost mare prin ignoranţa celorlalţi.

NICOLAE CRISTACHE

(Material realizat cu sprijinul Procuraturii Generale)

Implicaţiile unei destituiri

(Urmare din pagina 1)

sase sute de pagini de sesizări, mai toate urmărind, în termeni vehemenţi, înlocuirea directorului Dumitru Dumitrescu. Dacă acesta a fost visul ei, visul a fost îndeplinit. Pe 18 mai a.c. directorul spitalului a fost „eliberat din funcţie", după ce, sesizînd în cele din urmă ce se ascunde în „pahar", îşi dăduse demisia de cîteva ori dar nu i se aprobase. Directorul general al Direcţiei sanitare, dr. Constantin Constantin, acelaşi om care nu aprobase demisiile doctorului Dumitru Dumitrescu — pentru că are şi astăzi cuvinte frumoase despre el — a fost însărcinat să ducă la îndeplinire hotărîrea eliberării sale din funcţie. Evenimentul s-a petrecut, după cum ne relata, într-un cadru neobişnuit, puţin misterios. El a cerut primarului Găeştilor, Nicolae Şendroiu, să fie de faţă cînd va aduce la cunoştinţă colectivului spitalului această hotărîre. Primarul l-a rugat să-l aştepte puţin şi-a dispărut. Atunci a adresat aceeaşi rugăminte adjunctului acestuia, Mihai Constantin. Dar şi acesta a procedat la fel. Cei doi cu funcţie de conducere la Găeşti nu neagă că lucrurile s-au petrecut întocmai. Ei îl cunosc de-o viaţă pe doctorul Dumitrescu şi au opinia lor bine formată, pe temeiul căreia consideră că nu astfel se multumeşte unui om pentru o muncă de zeci de ani. Poate că intră şi puţin sentimentalism în această convingere dar, în sfîrşit, e dreptul oamenilor locului să-l aibă. Cert este că verificările reclamaţiilor de care aminteam au stabilit că doctorul Dumitru Dumitrescu „a ţinut şedinţe C.O.M. cu un număr redus de membri, ceea ce face ca unele hotărîri să fie ilegale" (doctorul Dumitrescu susţine că acuzaţia este neîndreptăţită şi că poate demonstra acest lucru — n.n.). „S-a constatat de asemenea o lipsă de colaborare între medicii din secţii, între medici şi celălalt personal, între secţii, între acestea şi policlinică, fapt ce a dus la lipsuri şi abateri grave de la regulamentul de funcţionare al spitalului". De acestea se făcea vinovat, desigur, în primul rînd directorul spitalului...

Aceleaşi anchete, însă, stabileau că „Dr. Badea Tatiana consideră toate lipsurile şi deficienţele din munca oamenilor drept „foarte grave", „crime", „sabotaj". Nu are răbdare să asculte, să cumpănească, să analizeze şi părerile altora. Face aprecieri cu uşurinţă la adresa unor oameni că sînt necinstiţi, că vor să facă rău. Jigneşte. Are numeroase întîrzieri şi lipsuri de la program. Consideră în mod greşit că pentru a se adresa cu diferite probleme organelor superioare are dreptul să lipsească de la serviciu. Are un spirit critic dezvoltat, incomparabil faţă de poziţia sa autocritică". Analiza activităţii spitalului, întreprinsă în urma sesizărilor Tatianei Badea, a scos la lumină şi serioase deficienţe profesionale, devenind evident că medicii se ceartă nu numai pe spezele lor ci şi pe ale bolnavilor, oameni nevinovaţi. Fiind vorba despre o analiză completă, n-a putut face excepţie nici secţia boli interne, a cărei şefă este dr. Tatiana Badea. Cităm: "Nu se poate stabili unitatea care trimite bolnavul, ceea ce face imposibilă analiza concordanţei. Lipseşte diagnosticul de primire şi cel de la 48 de ore, iar şeful de secţie nu stabileşte diagnosticul. În registrul de urgenţe lipseşte simptomatologia, ceea ce face ca medicaţia să fie nejustificată, să existe polipragmazie şi administrare abuzivă de antibiotice, toate acestea fiind administrate fără a exista criterii clinice şi biologice. La formularea diagnosticului nu sînt trecuţi termenii în concordanţă cu limbajul medical actual şi cu nomenclatura O.M.S. aplicată la noi. Afecţiunile cronice ale aparatului respirator sînt etichetate în marea lor majoritate ca scleroenfizem. Aceasta denotă o lacună în cunoaşterea patologiei aparatului respirator. Diagnosticele înscrise în foile de observaţie adeseori nu sînt fundamentate nici prin datele clinice, nici prin cele paraclinice, ele fiind simple **improvizaţii**. S-au constatat cazuri de terapie inadecvată sau insuficientă. În general nu se cunoaşte utilizarea antibioticelor, de unde decurge o prescriere neratională". Pentru vina, noi credem uriaşă, de a da diagnostice care nu sînt altceva decît „improvizaţii" cu privire la starea sănătăţii celor ce trec pragul spitalului Găeşti, s-a hotărît reciclarea — la Spitalul judeţean Tîrgovişte — a doctoriţei Tatiana Badea şi a altor trei colegi ai ei. Pentru ceilalţi, hotărîrea a rămas valabilă. Pentru ea nu. Directorul general Constantin Constantin ne spunea: "Am primit din partea Ministerului Sănătăţii telefon s-o lăsăm în pace. Să nu cumva să se creadă că o reclăm pentru că a reclamat. Ce pot să vă spun mai mult ? Eu, unul, nici cu o floare n-o mai ating !".

Aceasta fiind conduita Direcţiei sanitare judeţene, să vedem ce se petrece la Spitalul din Găeşti. Se petrece în primul rînd spectacolul satisfacţiei Tatianei Badea în urma eliberării din funcţie a fostului director. Dar, dacă e adevărat că medicii de la Găeşti au fost nişte nori încărcaţi cu electricitate, fulgerul eliberării din funcţie a doctorului Dumitrescu n-a înseninat atmosfera. Tensiunea a rămas, scînteile pot provoca flame uriaşe. În ziua cînd am fost la Găeşti, doctorita Tatiana Badea nu ştia cîţi bolnavi are în secţie, în schimb afirma că de cînd a preluat conducerea — cu delegaţie — doctorul Gheorghe Rădulescu există o „atmosferă destinsă la raportul de gardă" uitînd în mod ciudat că noul director o admonestase de curînd şi ameninţase că aduce miliţia în spital. Ameninţarea se petrecea tocmai la un raport de gardă la care doctorita Tatiana Badea depusese serioase eforturi pentru a-şi acoperi prin cuvinte, rostite alandala, lipsurile. Cum tot noul director a instaurat de la 1 iulie obligativitatea „contravizitelor" de la orele 17 la 19 (fostul director îi „iertase" pe navetişti), Tatiana Badea consideră această măsură drept „un mijloc legal de persecuţie". Deci hora reîncepe, cu nume şi cu situaţii noi.

Ne întrebăm : acesta este colectivul de medici care urmează să preia, peste cîţiva ani, clădirea şi aparatura unui mare spital de 700 de locuri, care a început deja să se construiască la Găeşti şi care reprezintă o investiţie de aproape 40 de milioane ?

Răspunsul acestei întrebări îl aşteptăm din partea Direcţiei sanitare judeţene obligată să întroneze disciplina, să pună capăt acestor stări de lucruri care nu fac altceva decît să împieteze actul medical.

„Caminante"

JURNAL MEXICAN (19)

Umbra Spaniei

2.

Dintr-un punct de vedere povestea prințesei Malinalli amintește de cea a lui Oedip. S-a născut într-o zi cînd poziția stelelor, ziceau preoții azteci, o destina să se opună toată viața zeului Huizilopochtli, patronul divin al imperiului aztec. Ca s-o apere, mama ei le-a arătat preoților o fetiță născută moartă de o sclavă, iar pe Malinalli a trimis-o la mayași, în Yucatan. Acolo fata avea optsprezece ani cînd a debarcat Cortés. Vorbea limba maya și nahuatl, idiomul tribului mamei sale. Ea însăși era convinsă că în persoana conchistadorului se întorcea vechiul zeu exilat, Quetzalcóatl, și n-a ezitat să devină interpreta și apoi iubita lui Cortés. Spaniolii (care au numit-o doña Marina) au fost în cîteva rînduri salvați de ea. La Cholula, doña Marina a descoperit că în spatele liniștii și primirii cordiale, aztecii pregateau un atac urmărind să-l ucidă pe Cortés. Acesta a macelărit prin surprindere cîteva mii de locuitori ai Cholulei și a ordonat să fie construită cîte o biserică în locul fiecărui templu. Tot ea a descoperit și stratagema unui cortegiu straluciitor în care era un fals Moctezuma. Falsul împărat a răspuns direct unei întrebări, iar Marina știa ca regulile aztece cereau ca monarhul să răspundă numai prin intermediari.

Această poveste de dragoste amestecată cu destin, cu trădare, cu zei renegați, cu nopți petrecute între amenințări și flăcările templelor incendiate merită amintită dintr-un singur motiv. Din pasiunea ei sfidătoare și victorioasă s-a născut această țară, cucerită nu numai prin sabie, ci și prin iubire. Ceea ce nu e fără importanță pentru înțelegerea psihologiei mexicane. Și așa cum semidocților care cred că umanitatea n-a făcut nimic înaintea lor trebuie să le stimulăm memoria, e bine, poate, în vreme ce străbatem acest oraș, aparent lipsit de amintiri mai vechi de patru secole, să nu ne grăbim să-l privim ca atare. Vidul e inacceptabil și în istorie și în morală. Ciudad de Mexico plutește pe o platformă de pămînt sub care se găsește un strat gros de mîl și de apă. A fost nevoie să se injecteze tone de ciment care să împiedice scufundarea Palatului Artelor, iar zgîrie-norii se sprijină pe o pădure de piloni de beton. Dar la temelii se găsesc mai ales legende. Și ruine arse. Și insomniile lui Moctezuma. În timp ce deasupra, soarele de septembrie mă face să mă gîndesc la zidurile secetoase din Spania pe care umbrele se lungesc spre seară, cred, ca siluetele din pînzele lui El Greco.

De fapt, care Spanie ? Există o Spanie a lui Cortés și alta a lui Don Quijote. O Spanie care a căutat tezaurul lui Moctezuma și alta care n-a căutat decît un răspuns. O Spanie unde Inchiziția a cunoscut triumful ei cel mai sîngeros și alta care, prin Goya, îl va picta pe Saturn respingător, cu ochi de nebun sadic în vreme ce-și devoră fiii. Dorind să văd Spania, am știut totdeauna că piatra torturată de soare servește la fel de bine măreției și unei singurătăți fără menajamente. După cum faptul că n-am avut niciodată un prilej să văd zidurile Escurialului nu m-a împiedicat să bănuiesc că nu granitul său cenușiu și rece l-aș căuta, ci muzica aridă a acelor orașe în care barocul trebuie să fi fost o reacție împotriva goliciunii pietrei.

Se observă și în Ciudad de Mexico o preferință pentru baroc la clădirile patinate de vreme. Privindu-le, mi-ar fi greu să mă hotărăsc în care din cele douăzeci și două de tipuri de baroc definite de Eugenio d'Ors le-aș putea încadra, dar un lucru mi se pare evident. Că e aproape normal să le impunem un raționament de care mai tîrziu ne vom îndoi. Aici, barocul a avut misiunea nu de a fi stilul Contrareformei, ca în Europa, ci stilul conchistei. El a avut probabil rolul să desăvîrșească în estetică ceea ce începuse sabia lui Cortés. Să supună nu prin evlavie, ci prin orgoliu și fast. Dar Mexicul ar fi inventat barocul, dacă el n-ar fi existat în Europa, într-atît acest stil, dincolo de orice împrumut, este aici o problemă de temperament și de existență înainte de a fi o problemă de estetică. Arhitectura pare să nu fi făcut altceva decît să se inspire din stradă, să folosească limbajul ei, să-i urmeze iluziile. Probabil, fiecare țară nu acceptă dintre stiluri decît pe cele ce-i convin și o exprimă. Nici arborii nu cresc la fel în lume. Cu atît mai puțin sînt aceleași stilurile. Să ne mirăm că barocul mexican trece pe aceeași fațadă de la orgoliu la tandrețe ? Lucrurile acestea le-am văzut doar înainte în stradă.

★

În aceeași seară, la hotel, trebuie să-mi fac bagajele. Mîine dimineață plecăm cu autobuzul în sud. Spre „Tierra Caliente". Veracruz. Tabasco. Villahermosa. Celebrele ruine de la Palenque, în plină junglă, unde foarte rar ajunge cineva. Și Yucatanul. O valiză cu o parte din lucruri o las la „Del Prado" (umbra Spaniei apare și în nomenclatura hotelurilor) și iată-mă iarăși aruncat în starea aceea ambiguă a tuturor plecărilor mele, un amestec bizar de alarmă a obișnuințelor și de anxietate în fața necunoscutului. Mîna necruțătoare și cordială a lui Hermes m-a adus spre acest moment în care îmi privesc din nou valizele închise, dar de ce să mă plîng ? Sînt atîția care m-ar invidia acum, chiar dintre cei care nu bovarizează să vînture lumea. Să cunoști cele mai fierbinți pămînturi și piramide din Mexic nu e o șansă de fiecare zi. În definitiv, singurul lucru care mă deranjează pînă la capăt la stilul „globetrotter" e un soi de superioritate stupidă și plictisită afișată la adresa celor care cred ca Rembrandt că o viață întreagă nu ne e deajuns pentru a descoperi ceea ce se află în jurul nostru. Și oricum, drumul spre fericire nu e o chestiune de kilometraj...

Undeva am citit că negustorii azteci nu porneau la drum fără să se asigure că ziua plecării purta semnul șarpelui. Se mai află pe masă invitația la tragedia antropocosmică „Quetzalcóatl". Poate e de bun augur faptul că pornim în această aventură tropicală sub semnul șarpelui cu pene. Zeii aztecilor fie cu noi și cu melancoliile noastre.

OCTAVIAN PALER ■

Vitalitatea folclorului

— Stimate Hari Brauner, de unde vine vitalitatea folclorului românesc ?

— Din faptul că există. Dacă urmărim cu atenție fenomenul folcloric, ne dăm seama că anumite legi nescrise, empirice, pe care au început să le cunoască oamenii de știință și caută să le descopere zi de zi, continuă să fie transmise încă în împrejurări foarte variate.

— În alte părți ale lumii industrializarea excesivă a desființat folclorul. La noi există acest pericol ?

— Există, într-adevăr, exemple de totală dispariție a folclorului. De pildă, în anumite regiuni din Franța, multe melodii create de compozitori sînt cîntate și doar acestea mai trec drept melodii folclorice. Dar, acum, mai mult decît oricînd, popoarele au început să-și dea seama ce înseamnă cultura muzicală străveche care le aparține și în țările de care vorbeam se caută să se readucă la viață melodiile care mai există pe ici pe colo. De exemplu, în Anglia, unde s-a dus o muncă foarte serioasă în privința asta, în rîndul pescarilor sau în rîndul oamenilor care trăiau foarte izolați au mai fost culese cîntece și sînt readuse astăzi la viață. Chiar în acest nou curent, care este numit folk, reapar melodii foarte vechi.

La noi, situația este totuși specială. În România s-a produs o foarte mare revoluție, dar chiar din primul ei moment au fost oameni care și-au dat seama de importanța culturii străvechi. Dealtfel, este cunoscut că printre civilizațiile rurale, România a ajuns de-a lungul timpului la un stadiu foarte înaintat și datorită acestui fapt folclorul s-a menținut. Au existat oameni care, dîndu-și seama de importanța folclorului, au încercat din capul locului să pună o stavilă eventualului efect nociv pe care l-ar avea industializarea. Sigur că s-au întîmplat și lucruri nedorite. Dar cu cît privim mai bine, mai atent, cu ochi sociologici, ne dăm seama că lucrurile merg din ce în ce mai bine.

Scopul nostru ultim este tocmai de a menține folclorul într-o stare cît mai înfloritoare. Esențialul este ca oamenii de știință să aibă un concept care să fie unul și același în legătură cu folclorul, cu autenticitea lui, cu gradul pînă unde se poate merge cu transformările care se produc sub ochii noștri, cu ceea ce trebuie încurajat și ce trebuie înlăturat.

— Deci există posibilitatea de a aduce folclorul în matca lui ?

— Bineînțeles. Dar a readuce folclorul în matca și la semnificația pe care o avea acum 2—3 sute de ani sau acum o mie de ani, mi se pare a fi un lucru exagerat. Există, de fapt, două procese : păstrarea documentului și după aceea un mers continuu al vieții, un mers înainte armonios, care aduce întotdeauna ceva nou. Nu sînt nici sămănătorist, nu sînt nici înapoiat, dar ceea ce am putut constata de-a lungul vieții este că bellcanto nu are nimic comun cu felul de a cînta al poporului. Este chiar un lucru ridicol. Mi-a fost dat de nenumărate ori în viață să întîlnesc cîntăreți celebri ascultînd un cîntec românesc cîntat frumos, cîntat cu o emisie naturală, nu cu cea obținută prin școală. Ei îl invidiau pe cîntărețul din popor pentru acest fel de a cînta tradițional, care în nici un caz nu poate fi și nici nu trebuie învățat în școală. Din pricina asta, cîntăreților de profesie, trecuți prin școli de specialitate, dacă vor să cînte un cîntec popular, le-aș da sfatul să nu aplice regulile învățate în conservator, ci regulile nescrise.

— Dar despre interpretarea artizanală a folclorului ce ne puteți spune ?

— Artizanat ?... bine ai spus. Discutam cu un savant de-al nostru și el spunea că ar trebui aduse niște prototipuri din documentație și atît radioul cît și televiziunea ar trebui să prezinte cît mai multe piese autentice care să poată fi un imbold pentru cei care interpretează folclorul.

— Cui îi revine responsabilitatea denaturării folclorului ?

— Denaturarea folclorului se datorează adesea snobismului ascultătorilor, se datorează unor preferințe, care au fost preluate de niște interpreți la origine buni. Pentru a fi pe placul acelora care puteau influența în bine soarta lor, au introdus în repertoriu o seamă de exemplare nedorite, care au început să se întindă și snobismul a pătruns la sate. Este normal ca omul din acele locuri îndepărtate, avînd televizor sau radio, să încerce să facă ceea ce vede în centre mai importante, să-i imite pe cei care au influență tocmai pentru că locuiesc la centru. Este nevoie ca aceia pe umerii cărora cade cea mai importantă răspundere să înceapă să-și dea seama de adevărata responsabilitate a actului de cultură pe care-l întreprind.

Prin forța împrejurărilor mă consider specialist, asta am făcut toată viața, dealtfel altceva nici nu știu să fac. Cu toate acestea de multe ori ezit, nu mă reped să iau o hotărîre, să vin cu o propunere, pentru că este vorba de lucruri extraordinar de fragile și atunci îți revine o răspundere, după cum se vede, imensă. Nu e vorba de viața unui om, ci de a păstra o cultură ancestrală, cu ajutorul căreia la un moment dat poți dărîma cine știe ce hîrtie care vrea să dovedească un neadevăr istoric. În fața oricărui neadevăr istoric există un adevăr care uneori nu este scris, dar este un adevăr cîntat, un adevăr pe care îl păstrează poporul în memoria lui și care valorează mult mai mult pentru că este supremul argument, este viața însăși, care trebuie să fie păzită de paraziți.

— Folclorul este deci, în primul rînd, istorie..

— Istoria este în primul rînd viață, sau ar trebui să fie, și folclorul este cea mai adevărată istorie. Noi trebuie să ne bazăm pe ceea ce păstrează poporul permanent. Și ceea ce păstrează el permanent este cîntecul, vorba transmisă de-a lungul timpului.

N. STOICESCU, ANDREI LENARD ■

Pictorul naiv Emil Pavelescu — distins cu o plachetă de aur în Iugoslavia

Recent, la Trebnje, în Iugoslavia, pictorul amator Emil Pavelescu a fost distins cu „Placheta de aur" (Zlatna plaketa) a celei de a XI-a Tabere a artiștilor autodidacți. Faptul e plin de interes din mai multe motive. Mai întîi, pentru că tabăra de la Trebnje a fost, de-a lungul anilor, gazdă pentru mai toți marii meșteri naivi ai celebrei școli iugoslave. Apoi, deoarece participă ca invitați ai taberei artiști autodidacți din toată lumea, majoritatea de anume notorietate în domeniu. În sfîrșit, pentru că recunoașterea calității lucrului lui Emil Pavelescu vine, pe plan internațional, după ce pictorul acesta, de profesie șofer, s-a bucurat de multe elogii în țară și a fost distins în prima ediție a Festivalului național „Cîntarea României". Dat fiind că arta amatorilor are nume felurite pe alte meridiane, iugoslavii au dat prioritate termenului de autodidact. În fapt, aici sînt invitați naivi de cea mai bună spiță, încurajîndu-se exprimarea spontană, inocentă, prea puțin sensibilă la exemplul artei plastice profesioniste. Există încă un lucru care face ca premiul acordat lui Emil Pavelescu să aibă strălucirea celui mai pur aur. Românul e un povestitor hazos, puțin preocupat de temele obișnuite ale picturii de început : peisajul și natura statică. Ei povestește, cu fine și surprinzătoare intuiții de pictor, cel mai adesea, întîmplări ale mulțimii, de regulă ale mulțimii ce locuiește în cartierul său din preajma Pieței Unirii. Pe pînzele sale vedem o forfotă și un neastîmpăr cum n-am mai întîlnit de la micii meșteri flamanzi ai piețelor și petrecerilor populare. Sigur, nu discutăm aici calitatea meșteșugului lui Emil Pavelescu alături de măiestria vechilor breslași ai picturii. Merită să discutăm însă sentimentul profund popular, bonom, dens și lumesc al imaginației acestui naiv sau autodidact sau pictor de duminică sau amator — cum veți voi să-i ziceți. E greu de spus ce e acela sentiment în pictură și cît sentiment trebuie să aibă un tablou. În același timp, e limpede că opera harnică și voioasă a șoferului bucureștean stă pe un cuceritor sentiment de cordialitate umană. Este, probabil, unul din argumentele distincției primite la Trebnje, într-o tabără internațională deschisă sub deviza : „Prietenie, pace, libertate și pîine pentru toți oamenii din lume".

TUDOR OCTAVIAN ■

O carte de teatru, o carte despre teatru

Mircea Radu Iacoban și-a adunat piesele de teatru într-un volum intitulat **Reduta și șoarecii**. În cartea asta, tehnicienii dramaturgiei pot găsi o demonstrație a faptului — de meserie, de muncă, de disciplină — că replică scurtă cu replică scurtă se face cartea mare. Moraliștii dramaturgiei pot găsi munca foarte concretă și promptă a unei conștiințe care trăiește gazetărește de cotidian cu mersul și imperativele vremii lumii noastre. Ieșenii vor găsi o bună dramă despre orașul lor, dramă petrecută cîndva, de mult : „Noaptea". Oamenii sentimentali și de bun-simț vor găsi niște pagini speciale de delectare, niște pagini de jurnal personal — scrisoare de dragoste — declarație publică, pe care autorul le-a intitulat, simplu, „Postfață". În totul, un bilanț substanțial, o împlinire de rost în viață.

Virgil Petrovici — autor și al acelui remarcabil studiu intitulat „Lumină și culoare în spectacol" — face, de data aceasta, un act de generozitate și etică a vieții în colectiv : acela de redare, peste timp, către contemporani, a unui autor și-al unei părți din scrierile sale. Sub titlul **Mic îndreptar de teatru**, alături de lucrarea cu același nume — unică, la noi, în felul ei — a lui **Victor Ion Popa**, mai sînt adunate, într-un cuprinzător volum, texte risipite prin diferite publicații, texte care, în miezul lor, sînt „mărturii de credință" ale acestui om total de teatru al nostru ; alte scrieri, ale sale, tot despre teatru ; o sumă impresionantă — prin revelații, prin număr, prin dragostea cu care-s făcute, prin numele de prestigiu care le semnează — de mărturii despre Victor Ion Popa ; o cronologie a activității sale teatrale ; și un comentariu, amplu și doct, al autorului culegerii. Volumul acesta — de concret interes pentru profesioniștii teatrelor, dar mai ales pentru oamenii mișcării artistice teatrale de amatori — este muncit cu seriozitate de autentic cercetător și alcătuit și comentat cu o molipsitoare pasiune pentru teatru, cu un tulburător și mobilizator — difuz și permanent — sentiment al omagiului pentru dăruirea către teatru a lui Victor Ion Popa.

Cărțile de teatru și despre teatru — defavorizate de prejudecata editorilor că n-ar fi lesne de vîndut — par a intra într-o vreme mai înțelegătoare și mai respectuoasă și mai dreaptă cu ele. Editura „Univers" cu cartea de teatru cuprinzînd cîteva dintre piesele lui Tristan Bernard și cu cartea despre teatru cuprinzînd „Impresii din teatru" semnate de Jules Lemaitre ; Editura „Eminescu" cu cele două volume de teatru comentat, cuprinzînd piese de Horia Lovinescu ; dar mai ales inițiativa Editurii „Junimea" de a lansa o colecție de „scrieri despre teatru", inițiativă concretizată, începută printr-un adevărat șoc de trei volume, purtînd semnăturile Otiliei Cazimir, Petru Comarnescu și Carol Isac — sînt toate acestea, și nu numai ele, motive palpabile de bucurie și speranță pentru iubitorii de teatru, pentru profesioniștii teatrului, pentru toți oamenii care respiră și cultură ; sînt toate acestea fapte necesare mersului spre amploare, profunzime, democratism și cunoaștere a culturii noastre naționale.

NELU IONESCU ■

Premiile Academiei Române pentru literatură

DRAMATURGIE

Cred că nu manifest lipsă de respect, afirmînd că Academia Română își conferă un certificat de tinerețe acordînd premiul „I. L. Caragiale" piesei Ecaterinei Oproiu, **Interviu**. Și, desigur, declarîndu-și și alte opțiuni similare în literatură și arte — după cum s-a văzut. Piesa are neîndoielnic o noutate adolescentină, e sprintenă și ageră, aparținînd prin tot ce mărturisește, ca și prin modul ingenios în care o face, celui mai recent anotimp cultural al patriei. Nu e o comedie șoltică, dar personajele sînt cît se poate de spirituale. Nu e o tragedie existențială, dar dramele infuze sînt autentice și dor. Pare o alăturare de interviuri scînteietoare — pe care chiar scriitoarea și ziarista singulară Ecaterina Oproiu le-a luat unor fete și femei, le-a publicat în **Contemporanul**, le-a mai prelucrat puțin într-o carte **3 x 8 plus infinitul** și apoi le-a cernut în lucrarea dramatică numită inițial **Handicap**. În ce constă seducția pe care o exercită — deși, anume imperfecțiuni formale ca și o oarecare dilatare a convorbirilor îi sînt reproșabile ? Piesa are un subiect, oricît ar părea de curios cuvîntul, **implicit**, o istorie subterană a ei. Apoi, femeile intervievate sînt vii, sînt soțiile, mamele, fiicele, iubitele noastre, vorbesc de-ale noastre, pe șleau, cu conștiință critică și uneori cu inconștiență criticabilă, le recunoaștem cu dulceață, cu alean, puși pe gînduri. Structura e a unei piese moderne, cu acea puternică infuzie a documentarului care e identificabilă și în marele roman al actualității, ba uneori și în cea mai fragedă poezie scrisă sau cîntată. Ideea nu e de literatură feministă caramelizată. Se discută catifelat dar neșovăielnic despre raporturile normale dintre femeile și bărbații de azi. Sau cum ar trebui să arate normalitatea în speță.

Acum cincisprezece ani, cu ocazia primei ei piese, **Nu sînt turnul Eiffel**, Ecaterina Oproiu a avut parte de saluturi calde, călduțe și reci, și mai ales de comizerația unor doctori, cum zicea Rabelais, serafici și irefutabili, care i-au prezis un deces dramaturgic neglorios. De atunci continuă să fie jucată și reluată în teatrele din țară și din alte douăsprezece țări. Cînd a apărut pe planetă **Interviul**, cîțiva confrați de-ai autoarei, astringenți și autolatri, au declarat-o non-dramaturgie și, dintr-un plus de motive inavuabile, au și respins-o de la premiu într-un habitaclu scriitoricesc. Amintesc faptul, după cum spune proverbul, deoarece nu-i c-ar trece șoarecii prin barbă, dar se face cărare....

VALENTIN SILVESTRU ■

PROZĂ

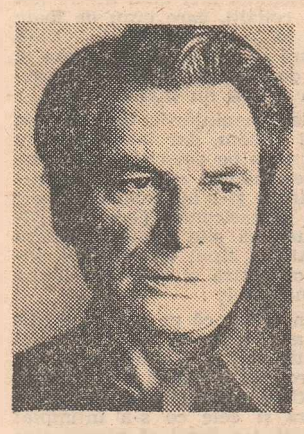

Academia română consacră, prin premiul „Ion Creangă" pe anul 1976, doi prozatori : Constantin Țoiu și Mircea Horia Simionescu, ambii cunoscuți bine cititorului din ultimul deceniu, prezențe notabile în viața noastră literară, a căror notabilitate s-a impus însă cu discreție, fără zarvă și zgomot și, poate din această cauză, cu atît mai temeinic.

Constantin Țoiu este distins pentru romanul **Galeria cu viță sălbatică**, cea de-a treia carte a sa, după **Moartea în pădure** (1965) și **Duminica muților** (1968). Din cîte se vede, prozatorul este adeptul zicalei „festina lente", cărțile sale apar rar, după un îndelung proces de meditație și de elaborare, ele nu sînt rezultatul unei inspirații efemere, al unei spontaneități fulgurante, ci al unei reflexivități de durată. Ideile și stilul ultimei cărți, mai cu seamă, sînt trecute prin filtrul unei retorte purificatoare dînd senzația tonică de produs finit, cristalin, apt să înfrunte intemperiile și perfidia timpului necruțător. Într-un moment literar în care, pe plan european, mitul perfecțiunii formale a fost înlocuit cu superstiția creatorului spontan, din care țîșnește talentul nesupravegheat, **Galeria cu viță sălbatică**, roman de factură flaubertiană prin sudarea perfectă între conținut și expresie, repune în drepturi idealul autorului **faber**, care-și construiește opera cu migală și responsabilitatea arhitectului și artizanului. Stilistic, Țoiu trimite la proza estetă a lui Mateiu Caragiale și A.E. Baconski, dar faptul esențial mi se pare a fi angajarea ideologică a cărții, caracterul ei de **roman politic**. Prin destinul protagonistului, tînărul intelectual comunist Chiril Merișor, prozatorul dezbate, cu spirit temerar, marile idei etice ale epocii noastre, fără idilismul convențional care mina atîtea scrieri mediocre, dar și fără defetismul dezagregant al colportorilor panicarzi. Roman politic dens și de o fervoare ideologică apropiată de literatura lui Malraux, scris exemplar, **Galeria cu viță sălbatică** reprezintă un moment privilegiat în evoluția romanului nostru actual.

Cel de-al doilea laureat al Academiei, Mircea Horia Simionescu, în volumul **Jumătate plus unu**, este un prozator căruia cu greu îi putem descoperi predecesorii. Cărțile sale și în special **Ingeniosul bine temperat** (1969), **Bibliografia generală** (1970), precum și cea premiată care continuă **Bibliografia generală**, divulgă un cărturar fin și rafinat, dotat cu gustul lecturilor într-o asemenea măsură încît își poate îngădui parodia : mai tandră, mai incisivă, cu scopul demontării mecanismului gîndirii, a ironizării reflexelor și habitudinilor. Proza sa redevabilă modernismului demistificant, poate fi, totuși, raportată la **Telegramele** lui Caragiale, la proza lui Urmuz, sau la teatrul ionescian. Caracterul ei ludic este indiscutabil, iar literatura ludică are, cum se știe, vechi state de serviciu. Oroarea de banalitate, de materia cotidiană moștenită, nu are nimic mizantropic însă și nici faptul că terenul de inspirație al scriitorului este livrescul, adică un teritoriu „secund", parcă după exemplul lui Borges, care n-a piecat nici el de la realitatea primă, ci de la cărți. Ar fi însă o dovadă de apreciere superficială bănuiala după care o asemenea literatură nu trece dincolo de amuzamentul gratuit. Evident, caracterul ei delectabil nu se poate nega și, desigur, nici riscul unei superficialități sprintene, pornită pe șicana intelectuală subțire. Dar în subtext se află o miză care excede agrementul în sine. Căci, în ultimă instanță, e vorba de discrepanța între comunicare și faptă, ce trezește însă ridicolul primei. Zîmbetul ce-l provoacă are un străveziu scop terapeutic, ridicîndu-se împotriva gîndirii anchilozante, a formulelor standardizate care s-au tocit într-o asemenea măsură încît nu mai comunică nimic din emoția primordială. Sînt necesare deci primenirea, aerisirea limbajului, și revitalizarea lui, prin efortul nostru permanent de a găsi cuvinte, formule, fraze, care să ne exprime cu fidelitate gîndurile, să ne dea convingerea că este oportună și posibilă o adecvare a mijloacelor de exteriorizare cu bogăția, complexitatea și subtilitatea universului interior. Pledoaria, indirectă dar persuasivă, pentru revalorificarea limbajului, în vederea sporirii autenticității vieții, a emancipării de sub tutela șabloanelor și rutinei, ce compromit gîndirea și o inhibă, iată ce mi se pare remarcabil în **Jumătate plus unu** ca și în întreaga literatură ironică a lui Mircea Horia Simionescu.

POMPILIU MARCEA ■

POEZIE

Premiul „Mihai Eminescu" al Academiei Române a fost atribuit unor poeți din generații diferite : Gheorghe Tomozei (n. 1936) și Mircea Dinescu (n. 1950).

În volumul lui Gheorghe Tomozei **Gloria ierbii** („Cartea românească", 1976) ne întîmpină, ca și în celelalte cărți ale lui, o poezie luminoasă a unui artist îndrăgostit de forme și culori, de făpturile și obiectele acestei lumi de care se încîntă și pe care le slăvește ca pe niște miracole. Precum în tablourile lui Chagall — evocat dealtfel într-un poem — în lumea sa toate sînt amestecate într-un vălmășag multicolor și au neorînduiala și farmecul unui bazar. Lucruri din alte epoci și viețuitoare de toate felurile — de la cele mai mărunte pînă la cele puternice — bunătăți culinare apar în versurile sale ca pe scena spectacolului plin de fast al unei sărbători permanente. Autorul combină uneori neașteptat cuvintele sau le preia într-o formă mai veche a lor, ca în poezia începutului de veac XIX, dintr-un răsfăț lingvistic, bucurîndu-se de modul în care sună și înveșmîntîndu-și poezia cu haine al căror preț a fost sporit de curgerea anilor. Cele mai frumoase poezii ale sale sînt cele de dragoste, simple, directe, în general pline de seninătate : „E vară, iubito, e vară, / hipocampul trage la scară, / fete blonde dansează mirezme / cu inele pe glezne / și dansează vaniliu / în amfiteatrul unei cochilii." Se rețin de asemenea poemele de dragoste de țară, meditațiile despre trecerea timpului, despre condiția poetului și a poeziei. Deși are voluptatea jocului, autorul nu recurge niciodată la teribilisme și poezia sa, cu toate că e de o expresie modernă, nu șochează pe cititori, nu pune stavilă unei înțelegeri de la prima lectură, devenind apropiată oricui dintr-odată. Este mult meșteșug și rafinament în arta acestui poet care, cu **Gloria ierbii**, confirmă locul de frunte ocupat printre poeții noștri de azi.

A treia carte a lui Mircea Dinescu, **Proprietarul de poduri** („Cartea românească", 1976, ediția a II-a 1978) este, ca și precedentele **Invocație nimănui** și **Elegii de pe cînd eram mai tînăr** o expresie a unei tinereți orgolioase care își asumă fără complexe mari probleme ale omenirii. Autorul nu are nici o ezitare în fața cuvintelor care i se supun ascultătoare ca în fața unui zeu trufaș. Poezia sa este cea a unui cuceritor care crede că i se cuvine totul și de aceea nu admite nici un act de nesupunere. Totuși poza aceasta de „copil teribil" care nu acceptă șabloanele și convențiile și le dă cu țîfla nu poate să ascundă fondul grav al poemelor lui Mircea Dinescu. Dacă mijloacele sale poetice nu s-au modificat substanțial de la o carte la alta, în schimb este tot mai evidentă în ultimul volum capacitatea autorului de a transmite într-o manieră uneori șăgalnică, totdeauna plină de farmec, meditații asupra condiției umane. El are curajul de a vorbi firesc și emoționant despre lucruri banale, obișnuite, ca de pildă plecarea la oaste (**Baladă veselă pentru tristețea celui plecat la oaste**) cărora le atribuie semnificații mai adînci, ca și despre o chestiune atît de complicată ca aceea a raportului dintre om și tehnică în civilizația de azi. Cartea sa este o pledoarie înflăcărată pentru o viață trăită în deplină concordanță cu rigorile naturii, eliberată de orice sofisticare și minciună, corespunzător elanurilor firii ce trebuie cunoscută pe de-a-ntregul („să-ți tragi realitatea pe piept ca o cămașă") și în care oricine trebuie să devină o conștiință și să depună o mărturie, tăcerea fiind socotită o vină („cînd eu nu tac tu miine n-ai nici un drept să taci"). Admirabile sînt poeziile sale de dragoste iar capodopera volumului este un **Cîntec de inimă albastră** : „Mai știi cum te strigam pe-atunci / „icoană cu picioare lungi" // veneai pe riu sau riu erai / curgeai în mine pînă-n rai // cu limba preschimbată-n bici / vînam pe coapse iepuri mici // coseam prin pulpe fîn mieriu / erai mireasmă eram viu // Dar of of of desiș de ochi / acum de mine trag trei popi // carnea-mi miroase de pe-acum / a scîndurică de salcîm // pe cînd mînzește mușii din cai / mie țărîna-mi spune hai, // mie ulcica-mi zice blid / iubire — măr rostogolit".

Fluentă, muzicală dar lipsită de gratuitate, simpatică fără a face reverențe cititorului, poezia lui Mircea Dinescu este un bun de preț în poezia noastră tînără de azi.

GEORGE ARION ■

CRITICĂ

Din cărțile de critică literară ale anului 1976, **Sadoveanu și utopia cărții** de Nicolae Manolescu și **Scriitori români de azi**, vol. II, de Eugen Simion, au fost distinse cu premiul Bogdan Petriceicu Hașdeu. Alegerea este excelentă, ambii autori fiind unanim recunoscuți pentru activitatea lor literară din decursul ultimelor două decenii.

Nu știu de ce Nicolae Manolescu și-a pus cartea sub egida unui motto de mare scepticism, care se încheie cu fraza : „Critica induce, astfel, în eroare".

Acest panseu a fost semnat E. M. Forster.

Fără a slei vreodată obiectul cunoașterii, critica induce în eroare numai cînd e efectuată de niște nechemați sau de niște publiciști fără simțul răspunderii profesionale. Nu este cazul lui Nicolae Manolescu, căruia însă nu-i displace paradoxul în chiar corpul titlului, ca de această dată și ca în trecut, cînd și-a botezat o carte, **Lecturi infidele**. Un alt paradox al cărții premiate constă în decalajul dintre fraza preliminară a primului capitol, prin care polemizează cu G. Călinescu, și citatul acestuia, arborat pe dosul copertei a doua.

În fond, N. Manolescu străbate cu sagacitate întreg parcursul operei sadoveniene, descoperind în creația marelui scriitor-natură, printre altele, și filonul livresc (nu mai puțin fermecător decît cel naturist !).

Cu Mihail Sadoveanu se deschide și cartea premiată a lui Eugen Simion, care semnalează „realismul magic" al incomparabilului povestitor. Ceilalți scriitori cercetați sînt Tudor Arghezi și G. Călinescu, în ample studii, Lucian Blaga, Al. Philippide, Camil Petrescu, Ion Marin Sadoveanu, Ion Vinea, V. Voiculescu, Mircea Eliade, Perpessicius, M. Ralea, Tudor Vianu, Constantin Noica și Petre Pandrea. Discipol foarte personal al lui E. Lovinescu, care n-a vrut, cum se știe, în ruptul capului să recunoască faptul că după primul război mondial și-a revizuit unele judecăți critice din tinerețe, Eugen Simion afirmă cu o mare sinceritate, care-l onorează :

„Am revizuit, la o nouă lectură a operelor, opinii critice mai vechi și ne-am revizuit noi înșine părerile pe care ni le făcusem mai înainte".

După cum omul de știință, adîncindu-și cercetările, nu se sfiește să-și retușeze concluziile din ajun, așa și criticul literar este în dreptul său să-și revizuiască impresiile și judecățile de valoare, la o lectură nouă, care i le-a putut modifica.

Scriind despre Perpessicius, Eugen Simion observă : „Adevăratul exponent al impresionismului în critica românească este nu Lovinescu, ci Perpessicius (...) glosator fin și erudit în marginea textelor literare. Lovinescu a făcut la început critică impresionistă (**Pași pe nisip**), dar nemulțumit de elasticitatea formulei, caută puncte de reper mai sigure...". Credem însă că cel mai de seamă exponent al impresionismului a fost la noi G. Călinescu, dacă această judecată de valoare se întemeiază pe cantitatea și calitatea totodată a impresiilor de lectură, la autorul **Istoriei literaturii române de la origini pînă în prezent**, incalculabile și incomparabile. În studiul pe care i-l consacră, Eugen Simion analizează numai opera literară, de la **Cartea nunții** (1933) la **Lauda lucrurilor** (1963). Măsura subtilității și a eleganței criticului o găsim mai ales în prezentarea versurilor lui G. Călinescu, descoperindu-i „un simț remarcabil de a mitologiza".

Ca să revenim la Nicolae Manolescu, cu toată tinerețea sa, cel mai vechi cronicar literar săptămînal, vom remarca independența sa de judecată, ca atunci cînd analizează **Baltagul**, fără a ține seama de aura mitologică din jurul povestirii, în care mulți au văzut o replică modernă a baladei **Miorița**. Este unul din multele exemple ce s-ar putea da despre caracterul cu totul personal al criticii sale.

Închei relevînd bogata **bibliografie** cu care își încheie cartea Eugen Simion, ca un omagiu adus atît autorilor examinați cu simpatie și înțelegere, cît și referenților critici.

Critica, în definitiv, mai mult decît literatura de imaginație, este o lucrare colectivă, în care ne „completăm" unii pe alții, într-un permanent dialog. Vivacitatea acestuia asigură criticii contemporane o foarte largă audiență publică, pe care distincțiile academice o sancționează onorific.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Western

Spre West-ul tras sub caravane
A cîta oară necuprins
Caii cu greu aflară vadul
Și-n roți parcă de mult a nins

Parcă-au îngenuncheat bizonii
În triste urme de bărbat
Sau poate preeria întreagă
În sinea ei a-ngenuncheat

Și noaptea fulgeră prin ierburi
Lassouri vii ori săbii goale
Cînd stelele prelung îngheață
Ca răni suite din pistoale

În zările aurifere
Nebuni mustangii se încintă
Sub cow-boys trosnind de sete
Prin West-ul mare cît o chintă

Acolo fetele uitării
Frumoase de-ntuneric ard
Cu pleoapele mișcînd coroane
Din gheare lungi de leopard

Eu duc neguțători și vise
Cu diligența dinspre mări
Sufletul lor crestat cu dinții
Ridică triburile-n scări

Doamna suavă nici nu știe
Că-n trupul meu care-o ferea
Moartea-necînd hiene limpezi
Atît de blîndă îmi părea

Doamna era misionară
A ordinului florilor
Lăsa în aer crini din umeri
Și trandafiri de sub picior

În groapa verii neclintită
Cînd încetasem a muri
Abia le-am dat promisul city –
Un fel de Eldorado gri

Că-n West nemaifiind pistoale
Doamna schimbîndu-le-n culori
Killer-ii singuri cît o stradă
Își zboară creierii cu flori

ADRIAN FRĂȚILĂ ■

Seceriș

Cîmpia tunsă lasă albăstrime
mai multă sufletului nostru grav.
Se joacă anotimpul cu-o mulțime
de linii și culori, ca un zugrav.

Din liziera cerului, oglinda
se-ntoarce-n ape și-n priviri, pe rînd,
pînă departe unde cade ghinda
din arborii istoriei, plîngînd.

Abstracte vin luminile să umble
pe-un lut ce urcă-n zare stîlpii puri,
pe unde au trecut mărețe umbre
așa cum scrie-n Cîntec și-n scripturi.

Și dacă n-ar fi pîini cotidiene
cu miezul lor concret și miresmat
ne-am crede, poate, dincolo de vreme
pe unde doar poeții au umblat.

O ! sfinte defrișări ce lasă zarea
deschisă ca un dor neîmblînzit,
nuntind pămîntul fericit cu marea
și încolțind un gust de infinit.

AL. ANDRIȚOIU ■

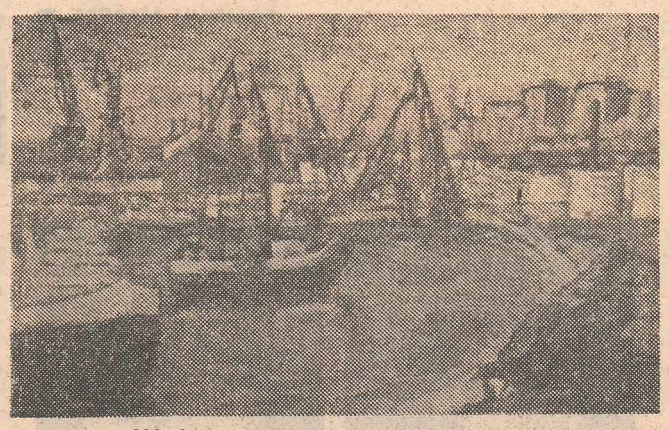

NATALIA ȚEPEȘ : Constanța, portul vechi

Cei limpezi din făptura țării

Cei ce stau cu țara-n suflet
Și-o gîndesc și-o fac să fie
Ard de tot fără să-ntrebe
Cît încape-ntr-o simbrie

Nu-i pe bani nici libertatea
Nici făptura suverană
A fîntînilor zidite
De la dragoste la hrană

Dacă lacrimă se vede
Unde iarba-și uită plînsul
E o apă trupul țării
De cîți ochi veghează-ntrînsul

Și-un pămînt fără putință
De mutat în altă parte
De cîți codri-și cîntă doina
Mai de dincolo de moarte

Doar făptura țării simte
Ce se cade să se-ntîmple
Măsurînd înaltul firii
Cu dogoarea de sub tîmple

Nu e tot ce poți cuprinde
Nici cu fapta nici cu gîndul
Sub privelești stau de strajă
Neumblate vieți de-a rîndul

De-i prea cald, de e prea rece
De se-aude rîs ori vaer
Țara-și toarce firul vîrstei
Din același veșnic caer

Și-i răsar mereu din trupul
Încercat de fier sau pară
Mările de grîu la care
Ne-nchinăm din vară-n vară

Fără să rostească nimeni
Legi de cazną ori poruncă
Cei ce stau cu țara-n suflet
Țara-și moștenesc prin muncă

Și de-aceea nu se-ntreabă
Cei ce-n rostul lor asudă
Cîtă miere și cîți lauri
Au răsplată după trudă.

GEORGE ȚÂRNEA ■

Grigoraș Dinicu: Memorii

● Transcrise de fiul său, Grigore Dinicu ●

● În plin război, turneele artistice departe de spectrul bombardamentelor însemnau adeseori o clipă de liniște. Iată de ce, angajamentul orchestrei lui Grigoraș Dinicu în Turcia a răscumpărat multe din suferințele bieților muzicanți. Pitorescul unei călătorii cu trenul pînă la Ankara a fost admirabil surprins în paginile „Memoriilor". Printre rînduri răzbat însă, sentimentele românilor față de războiul nedrept, ura față de diriguitorii interni și externi ai epocii, dorința de a comunica pe calea sunetelor pentru binele lumii.

Călătoriile dincolo de casă fac parte din firea muzicanților, însă puterea dorului de țară îi oțelește în interpretare și îi readuce totdeauna în mijlocul familiei. Rîndurile lui Grigoraș Dinicu sugerează acest sentiment fără putință de tăgadă.

VIOREL COSMA ■

Prin mai 1943, Grigoraș Dinicu cînta la restaurantul **„Modern"** din str. Smîrdan. Războiul era în toi și nazismul primea primele lovituri din partea armatelor sovietice, care după 2 ani grei de insuccese, începeau acum să pună capăt înaintării hoardelor, la Stalingrad.

Dar cum nevoile țării sînt mai presus de orișice, iar cinstea de a servi țara nu o are fiecare cetățean, Grigoraș Dinicu a fost ales Marelui Stat Major să plece în Turcia pentru a concerta în fiecare zi la cel mai **en vogue** restaurant pe atunci la Ankara, la restaurantul **„Karpiç"**. De aceea am fost cu toții surprinși cînd Grigoraș Dinicu ne-a spus într-o seară :

— Băieți, mi se pare că vom pleca în Turcia.

Iată-ne acum instalați în vagonul care purta următoarea inscripție la tăblița indicatoare : București — Giurgiu — Rusciuk — Sofia — Istanbul.

De data aceasta nu eram decît un mănunchi de 6 inși care plecam : Grigoraș Dinicu, Ionel Dinicu, Niculae Munteanu, violoncel, Mihai Bădiță, bas, Vasile Budișteanu, țambal, și eu la pian. Afară de familiile noastre, mai erau doar cîțiva cunoscuți și prieteni în gară. Lipseau florile, discursurile și oficialii.

Bucuria se stîrnise de-a binelea între noi cînd porni trenul. Credeam atunci că în 2—3 săptămini totul va fi limpezit. Dar... dar-ul ăsta, bată-l să-l bată, este așa de îndoielnic, încît de-abia după 2 ani de zbucium și suferințe, se împlini ceea ce credeam atunci.

Cînd trenul a pătruns pe teritoriul turc, lumina din gări ni s-a părut ceva nefiresc pentru ochii noștri care, de doi ani, nu mai văzusem pe stradă lumină.

Șeful trenului, care vorbea foarte corect turcește, ne întrebă :

— Kemangi (muzicanți) ?

— Da, kemangi.

Înțelesesem că vrea să ne asculte, fiindcă făcu semn în limba internațională a mîinilor și, de voie sau de nevoie, iată-l pe Grigoraș Dinicu cum își desfăcu vioara și începu să cînte acompaniat de V. Budișteanu (care în anumite împrejurări știa să cînte și secunda) și Niculae Munteanu la cello. Ce să spun, turcului i-a plăcut foarte mult, fiindcă imediat după ce Grigoraș Dinicu a încetat, s-a scuzat pentru o clipă și după vreo 10 minute s-a întors cu un coleg încărcat cu vreo 4 cutii de sardele și o sticlă cu **„Raky"** (o băutură care se consumă foarte mult în Turcia, un fel de țuică de-a noastră, însă cu mult mai mare gradație alcoolică.

Gustarea și gestul turcului ne făcu și pe noi să răspundem cu o sticlă de țuică și cu salam de Sibiu (pe care, cînd l-au gustat, ne-au întrebat dacă nu-i făcut cu carne de porc).

Noaptea am petrecut-o foarte bine în trenul aproape gol, improvizîndu-ne fiecare cîte un pat pe canapele moi și plușate, însă vorba de somn nu a putut fi, deoarece... eram prea mulți.

Dimineața la orele 7 am ajuns, în sfîrșit, la Istanbul.

Și cum aveam legătura pentru Ankara de-abia după-amiază, la orele 4, Grigoraș Dinicu a propus să mergem să căutăm pe un oarecare Thun Aly, o cunoștință a sa din București, însă Mihalache spuse că el are adresa lui Florică Sava, un muzicant român, care plecase în Turcia încă din 1939, împreună cu Sandu Marcu (care actualmente se află la Tel Aviv).

Pe la 9 și jumătate am ajuns la nea Florică. Plăcerea ce am citit-o în ochii săi la vederea maestrului Grigoraș Dinicu și a noastră a tuturor, m-a surprins. Sinceritatea și exprimările, ca și gesturile sale, erau ceva ce nu mai întîlnisem încă niciodată la vreun muzicant. Ce să spun? În două cuvinte ! În eforturile pe care le-a făcut spre a ne simți cît mai bine, nenea Florică a invitat în acea zi pe Sandu Stefanovici, unul dintre cei mai talentați bateriști din România și pe un fost bracist a lui Grigoraș Dinicu (pentru foarte scurt timp în București, pe cînd tata cînta la **„Alcazar"**), care amîndoi aveau un renume de grozavi băutori.

Pe la ora 2, ne-am înapoiat la gară, spre a ne transporta bagajele la noul tren ce trebuia să plece la ora 4 și jumătate spre Ankara.

N-am să uit niciodată dexteritatea hamalilor din Istanbul. Cărau și mult și greu. Unul, de exemplu, a luat țambalul lui Budișteanu (ce era într-un toc din lemn, făcut ad-hoc în București), basul lui nea Mihalache și 2 geamantane de mînă. Aceasta reprezenta aproximativ vreo 180—200 kg.

Instalați în tren, fiecare a încercat să se culce, fiindcă oboseala nopții precedente și ziua petrecută la nenea Florică, cu o masă îmbelșugată și cu cîteva șprițuri, au contribuit la oboseala ce ne cuprinse. Astfel, drumul pînă la Ankara l-am făcut odihnindu-ne.

Dar 1 august 1943 era ziua cînd trebuia să avem debutul. Îmi aduc aminte că restaurantul era plin pînă la refuz și noi am cîntat ca marș, un celebru **passo -doble** spaniol intitulat **„Los Banderilelos"**. La terminare, o explozie de aplauze ne făcu să înțelegem că succesul este și va fi asigurat.

Dar iată o droaie de tineri gălăgioși și cam neglijent îmbrăcați, că intrară în restaurant. Directorul, domnul Sergiu, imediat le-a aranjat o masă și venind la noi ne spune :

— Sînt americanii care au scăpat azi din raidul ce l-au făcut la Ploiești.

O clipă am fost cu toții consternați. Cum au ajuns americanii tocmai la Ploiești ? De unde au pornit ?

După vreo oră și jumătate, a apărut în restaurant și ministrul României în acel timp la Ankara, însoțit de domnul și doamna consul. Văzîndu-i, Grigoraș Dinicu a început să cînte numai românește. Publicul era entuziasmat și fiindcă în seara aceea încă nu se cîntase **Doina** și **Ciocîrlia**, Grigoraș Dinicu începu, cu cîntecele recunoscute ca cele mai grele și dificile piese folkloristice de executat. O explozie de aplauze ne răsplătiră din belșug pentru tristețea de care eram cuprinși cu toții, după vestea ce o primisem că Ploieștii au fost bombardați.

Grupul de americani era foarte entuziasmat, ba mai mult începură să fluiere și să ne trimeată șampanie.

Dar iată că din gălăgia și atmosfera de mare succes pricinuit de arta lui Grigoraș Dinicu, unul dintre americani se apropie de noi și ne întrebă de ce naționalitate sîntem. Răspunzîndu-i că sîntem români, se încruntă și se duse la masa camarazilor lui. Atunci se întîmplă ceva la ce nu ne așteptam nici unul dintre noi și nici clienții ceilalți, care erau de toate naționalitățile în acel restaurant. Unul dintre americani se ridică pe un scaun și spuse cuvinte de insultă la adresa României, cerînd ca noi să nu mai cîntăm.

În adevăr, la amenințările lor, noi am încetat să mai cîntăm, dar iată că apăru un tip, care îi făcu pe americani să amuțească și, îndreptîndu-se spre noi, se opri la Grigoraș Dinicu și-l întreabă dacă știe limba engleză (americană). Grigoraș Dinicu i-a răspuns că știe numai franceza și germana. Atunci tipul se urcă pe podiumul de orchestră și spuse în limba americană următoarele :

— Regret din suflet că pe pămîntul atît de ospitalier al Turciei și într-un astfel de loc. s-a întîmplat ca un mănunchi de oameni, care reprezintă două naționalități aflate în conflict armat, cîțiva pe care drumul parcurs și cele ce s-a întîmplat asupra României, i-a făcut să piardă starea normală și să devină foarte nervoși. Eu, în numele guvernului american și al meu personal, cer scuze în public atît Turciei, care ne este atît de ospitalieră, cît și acestor artiști care, acum cîțiva ani în urmă, s-au purtat excelent de frumos la noi în U.S.A.

Terminînd, i-a întins mîna lui Grigoraș Dinicu și fiecăruia din orchestră. După aceea, din locul unde se afla, spuse ceva grupului de americani. Numaidecît îi văzurăm venind unul cîte unul, cu zîmbetul pe buze, spre Grigoraș Dinicu, spunîndu-i : **Ay very shory** (scuzați-mă). Lumea se porni să aplaude, iar noi începurăm atunci să cîntăm melodii populare americane, ce le învățasem la New York în 1939. După ce am terminat cîntecele americane, am început cu **Hora** și **Sîrba**. Ușurel, ușurel, domnul ministru împreună cu domnul consul și doamna, s-au prins într-o horă. Atunci de la o masă, două, se ridicară și alții, care erau cunoștințe mai vechi cu dansul românesc și se prinseră la joc și, ca minune între minuni, consuli, miniștri, atașați militari ai diferitelor naționalități, care pînă în seara aceea nu-și vorbiseră și nici cel puțin nu se salutau de aproape 3 ani, acum jucau unul lîngă altul, schimbînd fel de fel de glume între ei. Deci, arta și talentul lui Grigoraș Dinicu rupsese uzanțele diplomatice. Succesul ne era asigurat, fiindcă Grigoraș Dinicu înțelese scopul trimiterii noastre în Turcia. Înainte să termine hora, care înfrățise pe toți acești oameni rigizi ai diplomației internaționale, tata îi spuse lui Ionel : „Cîntă perinița" !

(Va urma)

Zimnicea, de la cota zero, la civilizația secolului

SECVENȚA I. În ziua de 5 martie 1977, Dumitru Sandu devenea primar al orașului Zimnicea. Al unui oraș care, de fapt, nu mai exista... Zimnicea se afla la cota zero. Totul trebuia luat de la început.
Oamenii s-au mutat în barăci. Alții s-au refugiat prin cele cîteva case rămase, mai mult sau mai puțin, în picioare. Foarte mulți își puneau problema să se strămute prin alte părți. „Magazinele" funcționau, cu cele trebuitoare vieții de fiecare zi, în autobuze special amenajate.
Din toată țara veneau specialiști pentru a găsi soluții de reconstrucție, de ajutorare a oamenilor.
Orașul devine, în ansamblul său, un șantier.

SECVENȚA II. Conducerea de partid și de stat vizitează orașul calamitat. Secretarul general al partidului dă indicații prețioase privind noua configurație a Zimnicei. Statul acordă un sprijin material bogat și imediat. Oamenii încep să prindă speranțe. Va trebui ca fiecare să muncească, să depună eforturi suplimentare, pentru ca Zimnicea să reapară pe harta țării, în haine noi.
Vin constructori din Ialomița, din Neamț, din Vîlcea, din Teleorman, din Ardeal... Presa informează, periodic, despre stadiul lucrărilor. Orașul va fi îmbogățit cu noi unități industriale, pe lîngă unica existentă (Întreprinderea de panglici). Se încep lucrările la țevi sudate, la zahăr, se extinde vechea industrie. Blocurile de locuințe se înalță. Oamenii, prinși în muncă, își recapătă curajul.

SECVENȚA III. Industria Zimnicei se naște la București și Giurgiu. La „Republica", 300 de tineri, de pe malurile Dunării, se pregătesc pentru diversele profesii necesare întreprinderii de țevi sudate. Alții, ca și ei, muncesc și învață la fabrica de zahăr din Giurgiu. Zimnicenii încep să se reîntoarcă pe locurile natale din întreaga țară. Numărul constructorilor crește cu fiecare zi. Agricultura, preocuparea preponderentă pînă acum, produce din plin. Se înregistrează recorduri la porumb și grîu, pe întregul județ. Toate prevederile au fost întrecute : cu 1 500 kg/ha la porumb, cu 500 kg/ha la grîu. Producția globală realizată la Zimnicea, depășește, în 1977, planul cu 13 milioane. În 1978, o depășire egală, se înregistrează în primele 6 luni ! Raportul dintre agricultură și industrie începe să se modifice. Se pregătește, cu fiecare nouă zi, și aici la Zimnicea, fenomenul bine cunoscut în alte orașe : trecerea de la profilul agricol la cel industrial. Întreprinderea de țevi sudate va produce, în final, aproape jumătate din cît trebuie să realizeze întregul județ Teleorman. De pe acum, fiecare loc de muncă este acoperit cu cadrul necesar, de la director la ultimul muncitor.

SECVENȚA IV. Primarul și conducerea orașului discută cu fiecare cetățean în parte situația prezentă și mai ales pe cea viitoare a Zimnicei. Zilnic, alți și alți oameni primesc repartiții în noile locuințe. Aproape 950 de familii s-au și mutat. Barăcile au rămas goale. Primul mare magazin s-a deschis. Un altul, cu o suprafață utilă de 5 000 mp îi va urma. Liceul industrial, dăruit de statul elvețian, este gata pentru a-și primi elevii. Două centrale termice funcționează. Alte două sînt în construcție. Complexul de sănătate se înalță rapid : spital cu 250 de paturi, policlinică, stație de salvare, dispensar. Sînt atacate de constructori : Casa de cultură, cinematograful cu două săli, hotelul cu peste 100 de locuri, sediul politico-administrativ, încă 3 000 de apartamente. Noua magistrală, care va lega Zimnicea de Alexandria, s-a conturat, cu precizie. Portul va fi extins și modernizat. S-a prevăzut un șantier de reparații, pentru nave. Plaja orașului, cu parcul, cu cele cîteva puncte de agrement funcționează la această oră.

Orașul reconstrucției și al solidarității s-a născut din propria-i cenușă.

EMIL LEONARD

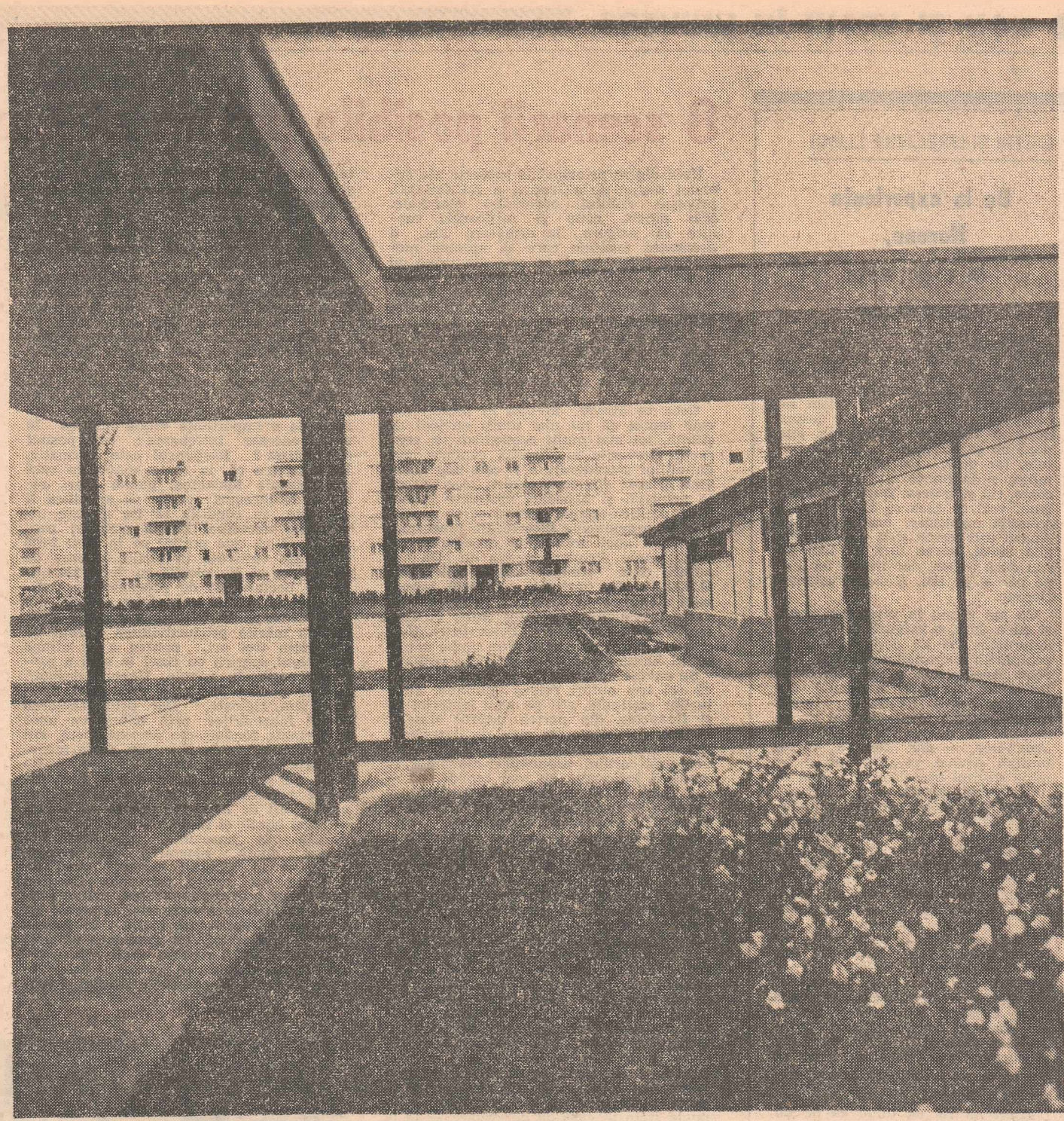

Noul față în față, oriunde la Zimnicea. Blocurile de locuințe văzute de la Liceul industrial

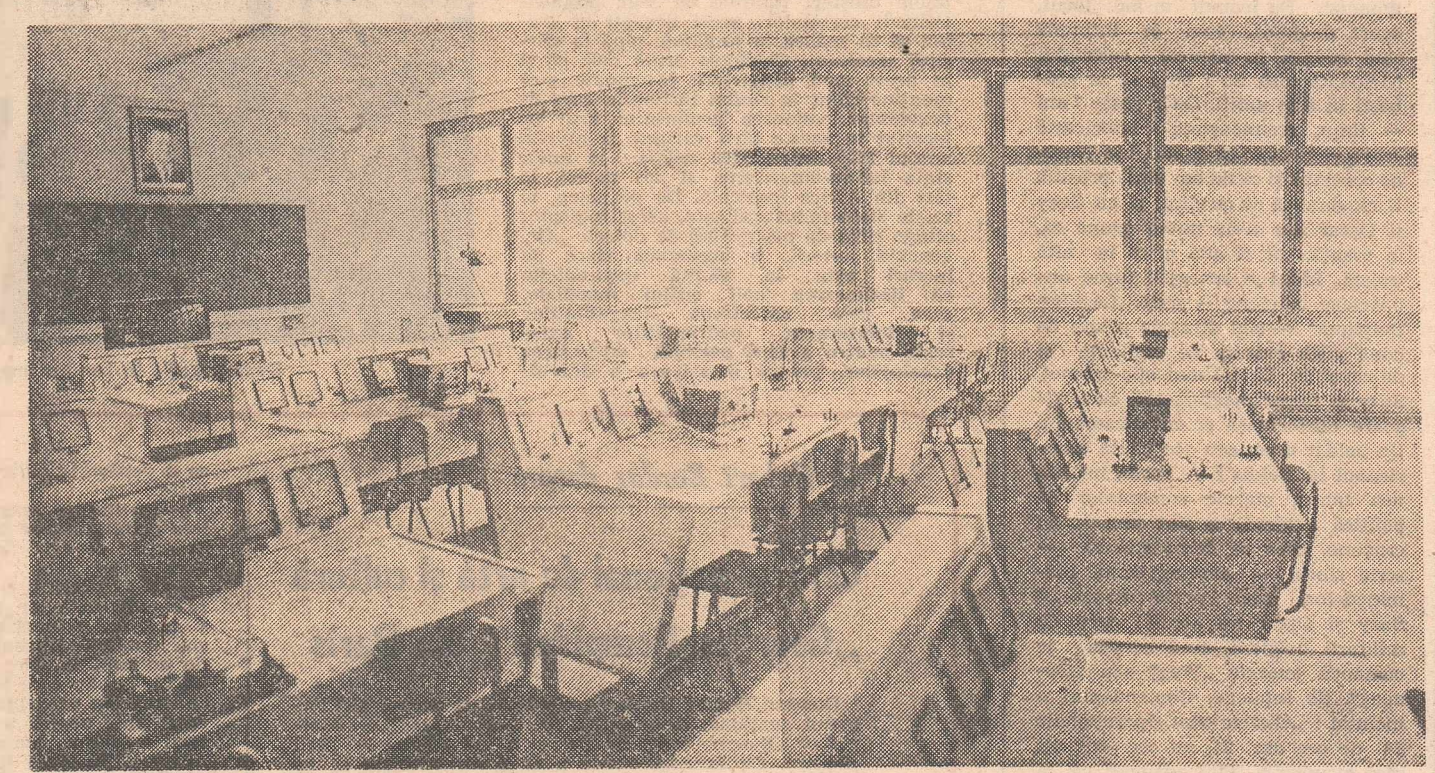

Laboratorul de fizică

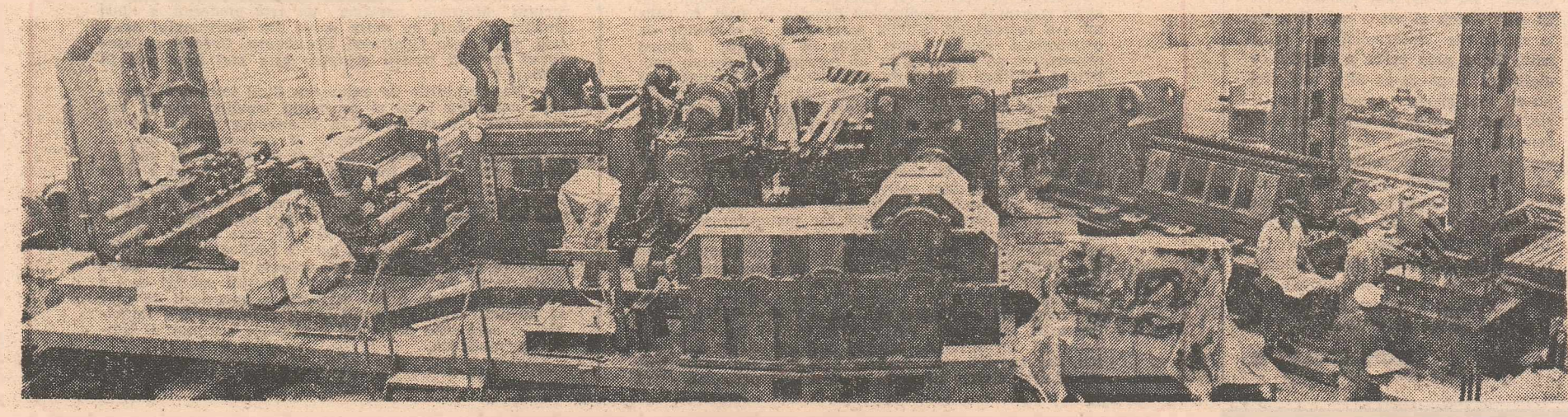

Oraș nou, industrie nouă

OCHII ȘI URECHILE LUMII

De la experiența Nerone, la experiența Suzy-Oscar

Ce fericit poate fi uneori, scriitorul, el, omul a cărui meserie este îndeobște analiza nefericirilor omenești ! Printre atitea vorbe puse cu obligatoriu scepticism pe hîrtie — căci știe el ce știe despre destinul vorbelor — cîte una, cîte două nu se pierd, nu mor ca proastele, fac ochi, încep să capete minte și la minte dinți, dau din coate, rîd și trăiesc. După cîțiva ani buni, vezi că ceea ce ai scris cu o anumită inspirație, are respirație. Atunci ești fericit și-ți vine a mingiia ideea, vorbe fără de idei nu știu dacă există, dar treaba lor... — pe păr și pe bot. E cazul cîinelui Nerone.

Cu ani și ani în urmă, am cerut și eu o dată, o singură dată, să nu dezarmăm. Să nu dezarmăm și să continuăm experiența cîinelui Nerone. Acest cîine păzea armamentul și muniția gărzii naționale din Daytona Beach (Florida). Într-o noapte, fusese furat. Nimeni nu se atinsese de puștoacele și arsenalul „boy"-ilor — dar Nerone fusese umflat. Atunci m-a apucat și pe mine spiritul ofensiv și am scris că n-ar trebui dezarmat și că experiența Nerone nu trebuie abandonată. Preferința cîinilor, lătratul lor ancestral în preajma modernelor depozite militare speram că va crea un șoc psihologic, un contrast puternic din care se va naște o imagine comică iar comicul, conform menirii lui, ne-ar putea face mai inteligenți, mai conștienți, atît pe noi, civilii cu armata făcută cît și pe dînșii, super-înarmații, cu toate comisiile lor infinite de nescriitori, dar de vorbe. Comicul — zic esteții — demitizează și scade frica. Comicul dezarmează. De ce am crede în esteticieni mai puțin decît în strategi ? — mă întrebam și, curmînd orice șovăire, scriam că omenirea nu trebuie să rateze experiența Nerone.

Mulți au rîs de mine ca de un prost, ca de un umorist sărac și umanist. Eu însumi m-am făcut, scurt, de idiot, cum se întîmplă cînd cedezi, în panică, celorlalți. Niciodată însă nu-i bine să te grăbești în a te umili. Doar peste 7 ani — timp, recunoașteți, istoricește scurt — constat că experiența Nerone continuă și că nu eu sînt prostul. E adevărat că nu cu cîini, ci cu Suzy și Oscar dar n-aș putea spune că, în esență, ar fi altă gîscă în altă traistă. Ideea e aceeași : fuzee antiaeriene belgiene — scrie „La libre Belgique" — sînt strașnic păzite de două gîște extrem de vigilente și de capabile. La cel mai mic zgomot, Suzy și Oscar reacționează cu o vigoare misterioasă și entuziasmantă. Un soldat american (ce căuta americanul în Belgia ? — vorba lui nenea Iancu, marele comentator de politică externă) a fost mușcat cu cruzime, ceea ce demonstrează — scrie ziarul — „unilingvismul palmipedelor, prea puțin otanesc..." Suzy și Oscar nu ascultă decît de militarii belgieni, cînd aceștia le comandă energic „Weg" sau „Genoeg". Se înțelege. Comandantul e încîntat : „Gîștele sînt operaționale 24 de ore din 24, nu cer salariu, nici recuperări. Mai adăugați că, la nevoie, ele pot îmbunătăți hrana trupei". Eu n-aș mai adăuga decît că sînt fericit și visez mai departe la realizarea dezarmării pe orice cale, fie și prin aceea a gagului, a gîgîitului, a ga-ga-ga-ului, iată nici nu-mi mai găsesc vorbele de bucurie. Dacă putem dezarma pe cale comică, s-o facem ! Să piară fuzeele, sau măcar să ruginească, dar să rămînă gîștele demitizante ! Cauza e prea sfîntă ! pentru a lucra cu scrupule de gen și seriozitate. Dacă de la acel odios „pas de gîscă" s-a putut trece, fără inhibiție, la experiența Suzy-Oscar, înseamnă că încă ne mai putem încrede în arsenalul comic al omului.

RADU COSAȘU ■

8 scenarii posibile pentru atenuarea decalajelor

Unul dintre principalele subiecte ale actualei sesiuni de la Geneva a E.C.O.S.O.C. privește viitorul economiei mondiale. Mai precis, căile și mijloacele menite să asigure, în următorii ani, o asemenea evoluție care să apropie momentul atenuării și, în cele din urmă, al lichidării decalajelor economice dintre state, fenomen ce se repercutează deosebit de negativ asupra vieții internaționale. Reuniunea E.C.O.S.O.C. reprezintă una din multele ocazii în care a fost adusă în discuție o asemenea temă, exemplele fiind numeroase, chiar dacă ne-am referi numai la cele desfășurate sub egida O.N.U.

Ceea ce atrage atenția în ultimii ani este faptul că tot mai mulți oameni de știință, tot mai mulți economiști își consacră eforturile în direcția căutării modalităților considerate a fi cele mai adecvate și mai eficiente pentru trecerea de la principii și abordări abstracte la acțiuni politico-sociale menite să se constituie în componente directe ale procesului edificării unei noi ordini economice internaționale. Printre aceștia se află și autorii unui **studiu efectuat sub egida O.N.U.**, studiu intitulat **„Viitorul economiei mondiale"** și întocmit, în urma unor vaste investigații, de către Anne P. Carter, Wassily Leontief și Peter Petri. (Lucrarea a părut de curînd și în limba română în Editura științifică și enciclopedică.)

Se cuvine subliniat de la început faptul că cei trei autori relevă acuitatea eforturilor susținute, atît pe plan material cît și financiar, din partea tuturor statelor — slab dezvoltate, în curs de dezvoltare sau industrializate — pentru ca obiectivele noii ordini economice mondiale să poată fi înfăptuite cît mai repede. În acest sens se pune **pe prim plan efortul național propriu, coroborat cu o largă și echitabilă colaborare interstatală. Este încă o confirmare a poziției exprimate și susținute de România, de președintele Nicolae Ceaușescu, potrivit căreia numai prin întrunirea celor doi factori fundamentali se pot micșora decalajele economice dintre țări, se poate lichida subdezvoltarea în lume.**

Desigur, o analiză amplă a lucrării ar lua mult spațiu. Ne propunem numai o prezentare succintă a acelor idei ce demonstrează că ceea ce s-a făcut pînă acum este mult prea puțin pentru ca fie și numai obiectivele celor două decenii ale dezvoltării pe glob să poată fi înfăptuite. Punînd în practică măsuri incluse în „vechea ordine", cum o numesc autorii, ar însemna ca decalajul existent în prezent între veniturile pe locuitor în țările industrializate și, respectiv, în unele state în curs de dezvoltare — 13 la 1 — să se mențină și în anul 2000, cu toate unele creșteri relative ce s-ar produce. Potrivit cerințelor, acest decalaj ar trebui să se reducă la jumătate pînă la sfîrșitul secolului. Calculele arată însă că și în acest mod disparități însemnate s-ar menține chiar în rîndul țărilor în curs de dezvoltare, valoarea produsului brut pe locuitor în aceste țări variind, la nivelul anului 2000, între 2 100 dolari, în unele state latino-americane, și 400 dolari, în țări din Africa tropicală. De pe acum, în unele state industrializate, acest indicator atinge cifra de peste 6 000 de dolari. **„Or, conchid autorii, o asemenea stare de lucruri este în vădită contradicție cu instaurarea noii ordini mondiale, care cere corectarea inegalităților și înlăturarea nedreptăților existente pentru a face posibilă micșorarea decalajelor, pentru a asigura o dezvoltare accelerată a țărilor rămase în urmă și a crea, în general, o lume mai dreaptă și mai bună".**

Pe baza unor date, în lucrare sînt prezentate opt scenarii posibile pentru ca la sfîrșitul acestui veac disparitățile să fie mult mai mici.

În privința soluționării **problemei majore a alimentației**, se pornește de la premisa că nu importul de alimente trebuie să stea la baza lichidării subnutriției în unele state în curs de dezvoltare, ci sporirea producției agricole proprii. Calculele arată că o creștere anuală cu cinci la sută a producției agricole din aceste țări echivalează cu o sporire de 4,3 ori a acestei producții în trei decenii. Obiectivul fiind de o importanță vitală implică în mod necesar întrebarea : este posibil de realizat ? Răspunsul este afirmativ. Întîi, pentru că, în toate zonele în care mai bîntuie foametea, există mari rezerve de terenuri arabile ce ar putea fi cultivate, cu condiția să fie alocate investițiile necesare. Există estimări care apreciază că este posibil ca în anul 2 000 suprafața cultivată în țările în curs de dezvoltare să fie sporită cu peste 220 milioane hectare (30 de procente) în comparație cu totalul suprafeței arabile din 1970. Chiar și în asemenea condiții însă, trebuie mărită productivitatea solului de cel puțin trei ori, pentru a se atinge obiectivul sporirii cu cinci la sută a producției agricole anuale. Uneori, desigur, sumele pentru creșterea producției agricole sînt ridicate. Dar prin încetarea cursei înarmărilor, prin eliberarea unor importante fonduri din această sferă, cîți oameni n-ar putea fi salvați de la moartea prin inaniție ?!

Un alt scenariu, indicînd o a doua direcție prioritară, ar privi **resursele minerale** atît de necesare pentru ca o țară să pună bazele și să dezvolte industria națională. În ansamblu, apreciază lucrarea citată, omenirea va consuma pînă la sfîrșitul acestui secol de 3-4 ori mai multe minerale. **Ceea ce se impune este raționalizarea, evitarea risipei, valorificarea resurselor minerale ale planetei la parametri înalți, în folosul tuturor popoarelor. Un asemenea obiectiv însă nu poate fi realizat decît prin accesul tuturor statelor, în special al celor rămase în urmă, la cuceririle științei și tehnicii mondiale.** Bineînțeles, toate aceste direcții cumulate cu rate înalte anuale ale investițiilor, rate ce trebuie să se situeze în mod constant între 30 și 40 la sută din venitul național brut. Una dintre căi ar fi, desigur, îndreptarea acelor fonduri — sau numai a unor părți din acestea — irosite în prezent pentru arme, în direcțiile prioritare productive. **Numai cu suma necesară pentru un portavion s-ar putea procura ; 10 milioane tone petrol, 1,4 milioane tone cauciuc natural, 8 milioane tone cupru, 800 000 tone cositor. Cu suma cheltuită anual pentru un om sub arme s-ar putea finanța, la cel mai perfecționat nivel, educarea a 60 de viitori specialiști.** Cîte nu s-ar putea realiza, oare, cu 60 miliarde dolari, sumă disponibilă prin reducerea cu 15 la sută a cheltuielilor militare anuale în lume ?

O altă alternativă preconizată în lucrarea amintită este **desfășurarea unui larg și echitabil comerț interstatal**, cu tendința vădită de micșorare a datoriilor externe ale țărilor în curs de dezvoltare. Potrivit autorilor, schimbările în acest domeniu ar trebui să privească, în mod necesar : stabilirea unui raport just între prețul materiilor prime și cel al produselor industriale ; scăderea dependenței țărilor în curs de dezvoltare de importurile din țările industrializate ; sporirea ponderii țărilor în curs de dezvoltare în exportul de produse industriale. Fără întrunirea și concretizarea acestor factori, țările în curs de dezvoltare — cu excepția statelor exportatoare de petrol — vor avea deficite în balanțele externe crescute cu 18 miliarde dolari în 1980, cu 80 miliarde dolari în 1990 și cu peste 150 miliarde în anul 2000.

Concluziile lucrării privind viitorul economiei mondiale sînt fără echivoc : ratele de creștere a produsului național brut în multe țări în curs de dezvoltare trebuie mărite substanțial pentru micșorarea decalajelor ; principalele obstacole în creșterea economică în țările în curs de dezvoltare nu sînt de natură fizică, ci politică, cu largi ecouri internaționale. Ceea ce, subliniază autorii, presupune schimbări de esență în actuala ordine economică internațională.

ION STOICA ■

Demonstrație la Londra împotriva cursei înarmărilor

Cu Robert Bordaz despre

Centrul național de artă și cultură „Georges Pompidou" din Paris

Domnul Robert Bordaz, președinte de onoare al Centrului național de artă și cultură „Georges Pompidou" (Beaubourg) din Paris a fost oaspetele țării noastre. Cu această ocazie a avut amabilitatea să ne împărtășească cîteva interesante impresii în legătură cu acest grandios centru de cultură.

— Actul de naștere al centrului a fost semnat de către regretatul președinte al Franței în 1969. În 1970, mi s-a încredințat dificila sarcină de a răspunde de construirea acestui mare lăcaș de cultură. Pentru construirea sa s-a instituit un concurs la care au participat arhitecți din 49 de țări, care au prezentat 681 proiecte. Un juriu internațional alcătuit din personalități marcante ale artei și culturii a ales proiectul arhitecților Renzo Piano și Richard Rodgers. Clădirea are forma unui uriaș patrulater care ocupă jumătate din terenul ce i-a fost afectat pe platoul Beaubourg și este concepută în așa fel încît asigură spații libere ce permit organizarea unor activități diverse și la nevoie intervenții ulterioare în arhitectura sa. Lucrările au fost terminate în vara anului 1976, iar inaugurarea a avut loc în ianuarie 1977. Centrul este compus din : Muzeul național de artă modernă, condus de Pontus Hulten, Biblioteca publică, al cărei director este Jean-Pierre Seguin, Centrul de cercetări acustice la conducerea căruia a fost numit Pierre Boulez, săli de spectacole și proiecție, săli pentru organizarea unor expoziții temporare. Au existat temeri în sensul că francezii vor privi cu rezervă înființarea acestui centru, dar acestea s-au dovedit a fi neîntemeiate întrucît el este vizitat zilnic de peste 25 000 persoane, cifră ce o depășește chiar și pe cea a vizitatorilor Turnului Eiffel.

— *Instituțiile muzeale încearcă astăzi să-și reprofileze activitatea, să se transforme din simple depozite de opere de artă, în muzee vii. Ce s-a întreprins în acest sens ?*

— S-a încercat crearea unei instituții noi, care să răspundă nevoilor prezentului și viitorului. Muzeele și-au pierdut funcția individuală sau socială, religioasă sau publică. Muzeul modern trebuie să fie un lăcaș de cultură, în care artistul să se întîlnească cu publicul, public care la rîndul său poate deveni creator. Centrul în concepția și arhitectura sa reprezintă un efort unic pentru a reuni diferitele elemente ale culturii moderne, pentru a le face cît mai accesibile publicului. El oferă în felul acesta prilejul de a putea studia ceea ce apropie sau separă diferitele discipline și permite să se ia inițiativa colaborării între ele.

— *Atelierul lui Constantin Brâncuși, care se afla în incinta Muzeului național de artă modernă, a fost transferat odată cu mare parte din patrimoniul acestuia, în incinta Centrului Beaubourg. Credeți că atelierul marelui nostru sculptor este mai bine pus în valoare ?*

— Da. Condițiile de expunere fiind improprii în cadrul vechiului local al muzeului (spațiu, ecleraj, climatizare), am căutat ca la Beaubourg acestea să fie propice. Atelierul este expus și conservat în așa fel încît vizitatorul să-și poată face o imagine cît mai fidelă a spațiului de lucru în care marele artist a creat capodoperele sale. El este instalat într-o clădire din piatră de culoare albă, avînd aceeași orientare ca în Impasse Ronsin. În interior, alături de operele sale, se află uneltele, soclurile, mobilierul, care reușesc să redea întocmai atmosfera în care a trăit și creat artistul, ambianță care amintește interioarele locuințelor țărănești de pe meleagurile natale. Spațiul special ce i-a fost destinat este o vie mărturie a aprecierii de care se bucură creația acestui artist care aparține României și care este poate cel mai mare sculptor al timpurilor moderne.

NICOLAE N. RĂDULESCU ■

Noile elixire de viață lungă

● În lumea întreagă, savanți ce dispun de mijloace financiare și tehnici considerabile se străduiesc să găsească ceea ce alchimiștii au căutat în van : elixirul de viață lungă. Cei mai mulți caută în inima celulelor însuși secretul vieții, care să le permită prelungirea acesteia timp de mai multe secole. Iată cîteva dintre fragmentele cărții aparținînd scriitorului vest-german Johannes von Buttlar. Titlul : Visul longevității.

„Omul poate trăi 500 de ani". Această afirmație a provocat unele dificultăți. Dr. Herman Le Compte, președinte al Societății belgiene de geriatrie care, în cursul unui interviu, a afirmat : „Voi trăi, poate, o mie de ani". Ordinul medicilor din Flandra occidentală a fost atît de indignat de o asemenea declarație încît i-a interzis dr. Le Compte să-și exercite timp de șase săptămîni profesiunea, „pentru concurență neloială". Cel incriminat nu s-a speriat încă deloc de acest oprobriu colegial și a continuat să-și îngrijească pacienții. Nu s-a lăsat impresionat nici de poliție ; redusă momentan la expectativă, aceasta nota cu sîrguință numerele automobilelor. Pînă în ziua cînd a fost condamnat la trei luni închisoare pentru că încălcase legile eticii medicale, ocupîndu-se de întinerire. Le Compte a fost închis deci cu deținuții de drept comun, în închisoarea din Bruges. În afara închisorii s-a dezlănțuit însă o adevărată furtună. Un public indignat, din rîndurile căruia nu lipseau admiratorii fanatici, s-a adunat să-l apere. Justiția l-a pus în libertate după 48 de ore. Acestea sînt amănunte nu lipsite de anecdotică, dar, totuși cu o anumită semnificație, și nu numai de ordin psihologic. În prezent, la 45 de ani, Le Compte trăiește împreună cu soția și nouă dintre copiii săi în orașul Knokke-le-Zoute. A fost propus pentru Premiul Nobel în același timp cu gerontologul american Denham Harman și gerontologul rus Komarov. În prezent își continuă cercetările asupra mijloacelor de combatere a tendinței naturale a organismului de a se distruge și speră să prelungească considerabil viața. Este convins că îmbătrînirea este consecința carențelor organismului : deficitul de vitamine sau anumite procese de oxidare ce se petrec în corpul uman. Aceste fenomene se accentuează odată cu vîrsta. Dacă ar putea fi controlate, deci stăpînite, opinează specialistul belgian, omul ar trăi 500 de ani, sau poate chiar mai mult. După Le Compte, tratamentul senectuții ar trebui să înceapă din punctul în care se oprește pediatria.

Le Compte a enunțat trei legi privind îmbătrînirea. Legea numărul 1 : îmbătrînirea progresează mai rapid acolo unde fenomenele de carență sînt mai importante și mai frecvente. Legea nr. 2 decurge din prima ; ea spune că fenomenele carenței provoacă procesele de îmbătrînire. Experiențe în domeniul alimentației au fost realizate și de americanul McCay și englezul Alex Comfort, de la Universitatea din Londra. Primul, eminent expert în materie de nutriție și îmbătrînire al Universității Cornell, crede că acea cheie a unei vieți mai lungi trebuie căutată în regimul alimentar. El pornește de la ipoteza că răspunzătoare pentru tot felul de maladii sînt carențele alimentare, acestea explicînd o serie de fenomene, de la cecitate pînă la îmbătrînirea prematură. McCay este convins că, menținînd corpul tînăr grație vitaminelor și unor substanțe nutritive, s-ar putea prelungi viața.

Legea numărul 3 are formularea următoare : menținînd metabolismul mereu pozitiv putem trăi etern. Conform acestei ipoteze, dr. Le Compte își tratează pacienții urmînd unele reguli destinate să compenseze fenomenele carenței. Tratamentul său de bază, cu care a obținut rezultate remarcabile, constă în amestecul de vitamine A, B_5, B_6 și C și E, la care adaugă un preparat de magneziu, sulfură de iod, plus un extras din celulele hepatice și hormoni suprarenali. În cursul unui interviu, întrebat ce înțelege prin îmbătrînire a răspuns că vede în aceasta un proces de oxidare.

În ceea ce privește prelungirea vieții, Le Compte are aceeași părere cu savanții din Kiev. În prezent este posibil să împingi pînă la 200 de ani limita vieții umane, dar ceea ce este important este să trăiești rămînînd tînăr cît mai mult timp posibil. Din momentul în care vor fi descoperiți toți factorii de oxidare din organismul uman și vor putea fi fabricați toți antioxidanții corespunzători, viața ar putea fi prelungită chiar cu mai multe secole. „Nu vom ajunge poate la aceasta înainte de anul 2000 — precizează savantul belgian — dar în prezent dispunem deja de mijloacele de a trăi pînă la 130, 150, 180 sau chiar 200 de ani."

Și profesorul Linus Pauling, de la Institutul Linn Pauling din Menlo-Park (California), de două ori luaureat al Premiului Nobel, afirmă : „Este perfect posibil, grație unei alimentații adecvate și unor vitamine, să încetinim procesele de îmbătrînire și să prelungim în medie viața cu 20 de ani."

Toate aceste teorii, toate aceste cercetări și idei asupra posibilităților de a trăi mai mult, mai sănătoși, mai fericiți nu s-au desprins încă total de teritoriul ipotezei. Ceea ce apare însă limpede este faptul că felul în care ne hrănim, în care știm să ne hrănim are o importanță aproape hotărîtoare asupra curgerii vieții noastre. Poate că în această știință se ascunde chiar elixirul de viață lungă căutat cu frenezie de un număr neștiut de ani.

(D.I.)

PARADOXURILE SUPERCIVILIZAȚIEI

Prețuri de cost

Deși rata inflației umflă, de la un sezon la altul, prețul obiectelor strict necesare cît și pe al celor strict inutile, rămîn la convingerea că dolarul sau lira sterlină, francul elvețian sau marca vest-germană pot oferi, totuși, o imagine a ceea ce înseamnă, în lumea occidentală, prețul de cost al capriciilor.

De curînd, un anunț într-o selectă revistă comercială a făcut cunoscut, nu numai virtualilor amatori, că piscinele aeriene se scumpesc și, în consecință, cine dorește o investiție încă rezonabilă în acest domeniu de vîrf al răsfățului să se grăbească. O piscină aeriană, ca să limpezim lucrurile, este o piscină care zboară. Evident, împreună cu avionul care o înconjoară și care, în mod firesc, se fabrică la comandă. Piscinele cu pricina nu au încă, vai, dimensiuni olimpice, ceea ce nu înseamnă însă că în calea progresului ar exista bariere de netrecut. Ele sînt, deocamdată, niște bazine cochete în interiorul cărora, la o altitudine de 10 000 de metri și cu o viteză de 1000 de kilometri pe oră, proprietarul se poate bălăci cu aceeași dexteritate în cer ca și pe pămînt. Savoarea de a lipăi printre petale de trandafiri și de a palpa fundul de marmură al bazinului care nu depășește suprafața de 6 metri pătrați costă sub 100 000 de dolari, mai exact 97 500, preț care, prin refuzul de a fi rotund, ilustrează prudența onestă a fabricanților...

Mai scump decît o piscină aeriană s-a dovedit a fi o zgardă de cățel, nu una de serie pentru o javră oarecare, ci pentru pechinezul doamnei Joan Warwick a cărei viață itinerantă a făcut și face deliciul marilor hoteluri de pe toate meridianele.

Dînsa, după o cură de stațiuni balneo și nu numai balneo din centrul și nordul lumii, a lăsat totul baltă pentru a participa, la Capetown la o minunată licitație. Culmea atracției, o zgardă de diamante a cărei montură și istorie poate conferi achizitorului titlul unic de cel mai năstrușnic iubitor de căței din lume. Doamna Warwick, soție de petrolist și celebră colecționară de nimicuri inabordabile, a licitat și supralicitat, a achitat — cash 160 000 de dolari, a atașat zgarda pe gîtul firav al odraslei și s-a îndreptat învingătoare spre o plajă din Miami de care tocmai și-a adus aminte.

Firește că lumea este liberă să-și cheltuiască mărunțișul după merit și nu există un cod al manierelor elegante care să pună în afara legii excentricitățile ce depășesc un anumit preț de cost, dar un pechinez purtînd pe ceafă, fie și demn, un obiect echivalînd cu venitul mediu anual pe cap de locuitor a 1 600 de ființe umane dintr-o țară săracă întrece imaginația cea mai neagră.

Să fie de vină pechinezii care permit orice stăpînilor lor sau stăpînii care în numele pechinezilor își permit orice ? — aceasta-i întrebarea !

Un premiu...

Statisticile consemnează, pe piața occidentală a muncii, 17 milioane de absenți. Sînt absenți cu forța și se numesc șomeri totali, șomeri parțiali și așa mai departe. În Italia, Spania, Marea Britanie sau Japonia, deși exemplele sînt cu mult mai numeroase, aproape jumătate din cei care îngroașă coloanele din fața birourilor de plasare sînt tineri.

Există o dramă a șomerului vîrstnic și alta a șomerului care nu a avut cînd să muncească pentru motivul simplu că ieșind din liceu sau din facultate a fost trecut, direct, în marea armată a celor care așteaptă. Nu există boli, există bolnavi — se spune. Dar, oricît de individuale ar fi dramele șomerilor de toate vîrstele există, orice s-ar spune, un numitor comun al psihologiei șomerului. Ca și a psihologiei acelora care în orice moment, pot fi eliminați de pe piața muncii.

Experții, sociologi sau psihologi, au definit cu lux de amănunte „climatul sufletesc" al funcționarilor licențiați sau al muncitorilor necalificați care își duc viața sub sabia lui Damocles a concedierii.

Și iată că, într-un asemenea cadru frecvent comentat, din Berna, agenția France Presse transmite o telegramă intitulată, nici mai mult, nici mai puțin decît „Să fim onești..." Iată și conținutul : „În Elveția, onestitatea profesională are un preț : 1 000 de franci. Aceasta este recompensa acordată tuturor acelora care au curajul să declare că nu sînt indispensabili într-un serviciu sau altul al administrației federale".

Așadar, se acordă, foarte frumos, pentru onestitatea de a recunoaște de către unii sau alții că nu mai fac față „ritmului" un premiu. Alți 17 milioane de oameni, nu chiar oameni întregi, ci șomeri, vor aștepta mult și bine marele premiu pentru amabilitatea de a se lăsa înghiontiți la periferia vieții...

RADU BUDEANU

ACEEAȘI PLANETĂ, ACEEAȘI ORĂ !

● Sărmanii fotbaliști

Fotbaliștii francezi nu au pierdut totul în Argentina. Folosirea individuală sau colectivă a numelui lor sau a fotografiei pe borcane de muștar, cutii cu brînză sau diferite echipamente sportive le va aduce fiecăruia dintre ei 70 000 franci. O „mizerie", cînd te gîndești că Pelé a primit 4 700 000 franci pentru comentariul „Mundialului" din partea televiziunii venezuelene.

Sigur, el a trebuit să fie inițiu Pelé. Singurul Pelé de pînă azi. Așa cum, de sine stătător, în atenția generală este

● Unicul Bob Dylan, poetul și cîntărețul

După ani de tăcere, Bob Dylan a cîntat din nou. Cele 94 000 locuri ale imensului hangar Earls's Court din Anglia s-au vîndut în mai puțin de trei zile. Sute de oameni formînd un torent viu s-au îndreptat spre sala de spectacole. Torente vii sînt și cîntecele lui Dylan căci ele inundă totul spărgînd zăgazurile sufletelor. El cucerește lumea întreagă cu care luptă pentru drepturile negrilor, cîntă „Blowin' In the Wind", cu cei ce nu doresc războiul și proliferarea armelor nucleare cîntă „AHard Rain's..." Toate cîntecele sale devin imnuri, cîntece de luptă, teritorii ale sufletului tuturor. Pentru „Cîntecul" lui Bob Dylan locurile în sală au fost scumpe, da, însă parcă a meritat ca acei tineri să dea 600—700 franci pentru un loc și nu pentru

● Alcoolul, făcător de noi victime

Anual, 500—600 de tineri alcoolici sînt internați în spitalele din Berlinul occidental pentru dezintoxicare. Anchete realizate în ultimii trei ani arată că 50 la sută dintre ei consumă băuturi alcoolice de la vîrsta de 13 ani. Anchetele însă nu sînt suficiente pentru a înlătura această calamitate ce are

● Cauze mai adînci

Căci nici faptul că în localitatea belgiană Alost orice individ găsit beat și dus acasă cu mașina poliției plătește o amendă de 100 franci nu ajunge. Trebuie pus ceva în locul acestei minime și false plăceri a alcoolului. Pustiul din prea multe suflete trebuie populat cu ceva viabil, căci altfel el cere băutură, pornografie și cere

● Droguri, droguri !

Răspîndirea stupefiantelor printre oamenii tineri a cunoscut un nou și trist avînt. În Berlinul occidental numărul celor ce nu pot fără drog, al celor ce nu se suportă așa cum sînt, ci-și fac o altă viață în domeniul „visului prin drog" a atins 10 000.

I. GRECU

MONDO UMANO ?

Happy-end la „furtul secolului"

Ca într-o piesă bine făcută, bine regizată și bine jucată, sau ca într-un roman scris de maestra genului, Agatha Christie ori de unul dintre strălucitii ei rivali — James Hadley Chase ! Cu așa ceva s-ar putea compara începutul, desfășurarea și finalul de la „furtul secolului". Cu toate astea, și în acest caz i s-a recunoscut realității ceea ce trebuia să i se recunoască de mult ; căci, iată, cînd, zilele trecute, Bruce Reynolds a fost eliberat din închisoare, după ce își ispășise zece din cei 25 de ani la care fusese condamnat, mulți au spus că eliberarea lui relansează controversa asupra acestei istorii trăite care a permis să se ofere realității un confortabil avans asupra ficțiunii.

Să ne întoarcem însă la acea noapte de 8 august 1963, ora trei dimineața, cînd trenul cu douăsprezece vagoane poștale Glasgow-Londra abia trecuse prin mica gară Leighton și cînd un sistem „normal", bine pus la punct, de avertizare a obligat trenul respectiv să reducă viteza și, în fine, să oprească. Într-un timp record locomotiva și două vagoane — care purtau cele mai prețioase „bagaje" — au fost detașate și duse puțin mai departe, pe podul Bridego, pe sub care trecea o insignifiantă șosea și unde așteptau mai multe camioane. În la fel de puține minute — unii vorbesc de 15 alții de 10 — 119 saci sigilați care conțineau exact 2 631 784 lire sterline au trecut din vagoane în camioane. Primul act a ceea ce avea să devină și apoi să se înscrie în analele respective sub formula de neinvidiat de „furtul secolului", s-a terminat ! Două ore mai tîrziu, după clipele firești de consternare, de uluire, de gînduri privind ideea unei posibile farse, de speranțe că banii n-au fost furați, alerta era totuși dată. Două ore era mult sau era puțin ? Scepticii spuneau că era mult iar optimiștii susțineau, desigur, contrariul.

Lăsînd însă dilema la o parte, să precizăm că actul al doilea a debutat cu cea mai mare operațiune de urmărire lansată vreodată de poliția britanică ce și-a rechemat cu acest prilej și cei 60 000 de angajați ai ei care-și petreceau liniștiți concediile. După zece zile, atît de febrile încît nu s-a făcut deosebire între ora două ziua și două noaptea, primul semn : cîteva bancnote descoperite într-o mașină abandonată. Apoi cinci suspecți arestați, apoi a fost descoperită prima ascunzătoare, iar în ea, peste tot, amprente. Cum erau „pătați" hoții, specialiștii au dat repede de numele lor. Unul dintre ei, Charlie Wilson, azi încă după gratii, reușește să evadeze la 13 august 1964. Trei ani mai tîrziu este prins în Canada și-și reia locul alături de alți șase complici. Dar fuge și a doua oară !

Bruce Reynolds, omul care seamănă cu actorul Michael Caine, n-a fost prins decît după cinci ani : în noiembrie 1968 a fost arestat într-o liniștită localitate balneară Torquay, după ce prezența îi fusese semnalată prin Europa sau America. Cît îl privește pe Ronald Biggs, aventurile lui sînt și mai cunoscute : evadat spectaculos, în 1965, el fuge în Australia, ajunge și prin Franța, pentru o operație estetică, apoi prin Belgia și Venezuela, stabilindu-se la Rio de Janeiro, pe Avenue Prado jr. la nr. 330 sub numele de „senhor" Michael John Haynes. Aici, într-o bună zi din 1974, a fost și el descoperit dar cererii de extrădare nu i s-a putut da curs întrucît, între timp, iubita lui a născut un băiat durduliu iar legislația braziliană e foarte clară asupra unor cazuri de acest gen.

De ce totuși am consemnat finalul la „furtul secolului" ? Mai întîi că, paradoxal, este vorba de un happy-end. Apoi, pentru a ne întreba cum poate Biggs să nu lucreze nicăieri dar să nu pară a fi deloc strîmtorat ? Apoi, ce s-a întîmplat cu banii nedescoperiți ? (Doar 350 000 lire au fost recuperate.) Apoi cine este, de fapt, creierul bandei ? Chiar fostul colonel SS Otto Skorzeny ? Și, în sfîrșit, poate ar mai trebui să amintim că, ulterior „istoria" aceasta a fost obiectul mai multor cărți, al unui film și al numeroase emisiuni de TV (ca să nu mai vorbim de articole etc). Biggs și-a scris chiar memoriile (Omul din trenul poștal). Scriitorul Paul Read a scris, și el, o carte care a adus 680 000 fr. francezi lui Reynolds și complicilor. Aceasta pentru că, marii clienți ai faimosului tren poștal, aflați în libertate, s-au constituit într-o societate, ce au declarat-o legal, și al cărei scop este de a valorifica drepturile asupra oricărui film, oricărei emisiuni de RTV și asupra oricărui articol ce privește „afacerea" lor. Curată afacere !

PETRE NICOLAE

Despre criterii

Adrian Păunescu îmi face cinstea de a polemiza cu mine într-o problemă în care sîntem totuşi de mult de acord: aceea a neschimbării criteriilor de la o zi la alta. Pe scurt, despre ce este vorba? Domnia-sa crede că eu am căşunat pe echipa **Politehnica Timişoara** pe care am numit-o „refugiul turiştilor fotbalişti". Afirmaţia mea poate fi susţinută. L-aş ruga pe **Adrian Păunescu** să-mi spună cîţi jucători din Timişoara există în echipa actuală a lui **Poli** şi cîţi din alte părţi? Cît priveşte faptul că eu aş ignora compoziţia echipelor **Dinamo** şi **Steaua** — se înşală a doua oară. De nenumărate ori am scris în revista ce cu onoare o conduce că aceste două formaţii sunt cele mai mari racoleure din România şi că totdeauna, şi-au alcătuit unsprezecele de bază cu jucători din alte părţi. Aş fi nedrept dacă n-aş preciza că la **Steaua** au fost folosite mai multe produse locale. Dar asta e o altă problemă. Aşadar, despre ce schimbări de criterii ar fi vorba în ce ne priveşte?

Există la **Adrian Păunescu** o plăcere de a se bate cu toată lumea în care eu nu văd nimic condamnabil. Dar donquijotismul de a deschide uşi deschise mi se pare neprofitabil pentru toate părţile. Domnia-sa judecă în felul următor: de ce nu i-am dat drumul lui **Dumitru** la **Poli Timişoara**, dacă îl luăm pe **Răducanu** la **Steaua**? Este perfect adevărat ceea ce afirmă, numai că iată, şi **Răducanu** şi **Dumitru** s-au prezentat la cluburile lor şi nu la cele la care ar fi vrut să se ducă probabil. Şi atunci de ce agităm apele degeaba? Furtunile într-un pahar cu apă pe care iubitul meu coleg şi prieten le dezlănţuie se nasc din nevoia lui imperioasă de a fi în actualitate cu orice preţ. E o chestiune care-l priveşte, dar de ce m-amestecă pe mine? I-aş replica în revanşă că o instabilitate a criteriilor se poate observa mai curînd la domnia-sa. Amintiţi-vă numai articolele sale dinaintea meciului cu **Iugoslavia**, referitoare la **Covaci** şi cele care au urmat înfrîngerii de la **Bucureşti** care ne-a adus descalificarea de la **Mundial**. În calitate de redactor şef, care adăposteam articolele lui **Adrian Păunescu**, la „Săptămîna", am primit o mulţime de scrisori de la cititori care mă întrebau ce a pricinuit această inconstanţă a cronicarului nostru sportiv. Respectîndu-i opiniile, nu am vrut să-i modific punctele de vedere care se băteau cap în cap, de la o lună la alta. Antrenorul **Covaci** e cunoscut ca un fin diplomat. Spre onoarea lui, nici el după acest „pact" cu Piţi, nu mi-a cerut să-mi înmoi atitudinea faţă de **Covaci**. Repet aici, ca să se ştie, că admirabilul om pus în discuţie poate să fie un excelent vicepreşedinte al Federaţiei de fotbal, însărcinat cu relaţiile publice (are relaţii ce nu pot fi ignorate în lumea fotbalistică mondială), dar a-l menţine mai departe la cîrma naţionalei este o greşeală fatală. Răbdarea cu care l-am tratat pînă acum şi de care alţii mai capabili nu s-au bucurat niciodată nu va fi răsplătită în nici un fel. Nouă ne trebuie un antrenor cu şira spinării la naţională, un om care să nu promită victorii imediate pentru că nu le putem avea, un om care să ia totul de la început şi să înceteze cu cîrpeala de dragul unor victorii care nu valorează nimic. Avem nevoie de cel-puţin cinci ani pentru a schimba mentalitatea cluburilor, antrenorilor şi jucătorilor. Avem nevoie de jucători care să-şi găsească timp pentru a se dedica mai ales fotbalului, avem nevoie de o intransigenţă a forurilor conducătoare, avem nevoie de cinste, de arbitri incoruptibili şi, mai ales, de eliminarea acelor indivizi care viciază rezultatele meciurilor prin înţelegeri şi cumpărări de jucători. Ne mirăm că în campionatul vest-german apar rezultate rugby-istice şi la noi în ogradă ne facem că nu le ştim. Cum se pot petrece aceste lucruri în acelaşi timp şi să condamnăm la alţii ceea ce ar trebui să condamnăm şi la noi. Dar aceste vechi deziderate tot deziderate au rămas pentru că toate lucrurile frumoase anunţate sunt uitate pe drum.

EUGEN BARBU ■

P.S. Data viitoare îmi propun să discut despre delegaţia română trimisă la **Mundial**, în ce condiţii şi cu ce rezultate. Vă promit că va fi interesant.

Mihai Mitrofan:

„Înainte de a fi o chestiune de performanţă, înotul este o problemă de sănătate!"

— Mihai Mitrofan, dumneata faci parte din elita antrenorilor unui sport, este vorba desigur de nataţie, care prin natura lucrurilor este încă departe de a se bucura de prea mare notorietate în ţara noastră. Mai cu seamă pentru că aveam de gînd să stau de vorbă cu dumneata, am urmărit cîteva zile la rînd finalele recentelor Campionate naţionale de înot. În tribunele piscinei de la Dinamo, în afara rudelor apropiate ale concurenţilor, părinţi, unchi şi verişori, nu erau decît cel mult zece sau douăzeci de spectatori, hai să le spunem „impartiali", pasionaţi de întrecerea propriu-zisă. E un fapt, din păcate incontestabil. Vreau prin asta să spun că lumea sportului de la noi este foarte puţin interesată de nataţie, iar pe dumneata te cunoaşte, dacă te cunoaşte, pentru că eşti antrenorul lui Irinel Pănulescu. Te-aş ruga deci, pentru început, să te prezinţi mai pe larg.

— Sînt antrenor de categoria I, bucureştean la origine, dar lucrez de aproape 12 ani la Ploieşti. Am avut o echipă bunicică de juniori la Clubul şcolar, dar la Ploieşti am dat fuga de cum s-a dat în funcţiune bazinul cel nou, chiar dacă aici urma să iau totul de la zero. Sînt maestru al sportului şi am participat la Jocurile Olimpice de la Roma, în 1960. O sută şi două sute metri bras. Mi-au trecut prin mînă sute de copii, iar astăzi îmi pun foarte mari speranţe, ca toată lumea dealtfel, într-o fetiţă care abia a împlinit 14 ani. Irinel Pănulescu.

— Cine e Irinel Pănulescu?

— Cum am spus, o fetiţă. Dealtfel, deloc deosebită în ceea ce priveşte fizicul. A început înotul în vara anului 1970, pe cînd avea numai 6 ani. A venit la bazin pentru că a adus-o sora ei Cătălina, care a fost sportivă de performanţă cu bune rezultate, campioană balcanică între altele, maestră a sportului. Irinel a învăţat să înoate „din mers", mai mult pe lîngă marginea bazinului, dar încă din prima zi a arătat acel „ceva" care deosebeşte un copil talentat de unul doar obişnuit. Avea alunecare, avea picioare bune, a prins cu mare repeziciune primele noţiuni specifice. Mai apoi, încă de la primele concursuri la care a luat parte, a început să cîştige. De sase ani încoace nu există concursuri, fie pe grupe de vîrstă, pentru copii, fie de senioare, în care să nu cîştige cel puţin o probă. Anul trecut a făcut exact 101 de recorduri. Nimeni nu mai ştie însă exact cîte recorduri are, pentru că şi le bate singură mereu, aproape la fiecare concurs. Prevăd că o să mă întrebi dacă va deveni o mare campioană. Nu ştiu. Dacă vom compara timpii lui Irinel cu ce obţin alte fetiţe de vîrsta ei la această oră, ajungem la concluzia că ea se află, mai ales în probele de mixt, foarte în faţă în ierarhia internaţională, probabil pe locul 3—4 în lume. Dar este prea devreme ca să ne putem pronunţa. Irinel este fără îndoială o mare speranţă, dar certitudine nu poate deveni decît într-un an, doi. Îţi mărturisesc că speranţe am mai avut, chiar dacă Irinel este cea mai mare dintre ele! Dintr-un motiv sau altul s-au pierdut pe drum.

— Asta nu se întîmplă numai la nataţie. Am să te rog totuşi să fii mai explicit. Deci de ce s-au pierdut atîţi copii-minune ai înotului românesc?

— Problema este într-adevăr mai vastă. La Ploieşti am avut mai mereu o echipă destul de bună. Acum 3—4 ani am cîştigat campionatul de copii pe echipe, iar înotătorii de la „Petrolul" au format în proporţie de 80 la sută echipa naţională care a cîştigat 3 Balcaniade de juniori. La 15 sau la 16 ani unii dintre ei au început deodată să se îngrase şi nimic nu-i mai putea opri! Este aici în primul rînd o problemă a alimentaţiei. Copiii sînt învăţaţi să mănînce foarte mult, şi nu rareori mîncare greu digerabilă. E ca să zic aşa o tradiţie la noi — copiii cresc îndopaţi, pentru că părinţii au impresia că în felul acesta îi apără. De fapt, nu fac altceva decît să-i obişnuiască cu o alimentaţie nerațională, care mai devreme sau mai tîrziu îşi va spune cuvîntul. Sînt nişte tare pe care noi, antrenorii, le tragem. Şi, de unde pînă mai ieri erai antrenor foarte bun, cînd copilul se pierde devii antrenor prost! Este un prim aspect al problemei. Al doilea este legat de selecţie. Mai exact, cuiul lui Pepelea în nataţia românească este chiar problema selecţiei. Pentru a avea înotători de performanţă cît mai buni, ar trebui să avem la dispoziţie o cît mai largă bază de selecţie. Or, lucrul acesta nu ne este deloc la îndemînă. Bine sau rău, ar trebui ca în primul rînd mai mulţi copii să ştie să înoate. Este primul pas, dar cel mai necesar al selecţiei. La înot nu poţi conta pe talente deosebite de la prima vedere. Să zicem: văd un copil — arată splendid. Mă apuc să-l învăţ să înoate. După aia trebuie să deprindă toate cele patru stiluri. Încep apoi antrenamentele de forţă şi rezistenţă. Munceşti patru, cinci ani de zile cu unul, pentru a ajunge să-ţi dai seama că nu e chiar atît de talentat pe cît ai crezut la început. Că trebuie să renunţi la el! Iar pe Irinel, al văzut-o! Dacă am avea o bază mare de selecţie, am avea de unde alege. Dar, după părerea mea, înainte de a fi o chestiune de performanţă, înotul e o problemă de sănătate, de civilizaţie chiar! Înotul reprezintă cu atît mai mult astăzi o deprindere obligatorie, un factor de educaţie pentru copii şi bineînţeles un mijloc de călire, de sănătate, cu efecte terapeutice

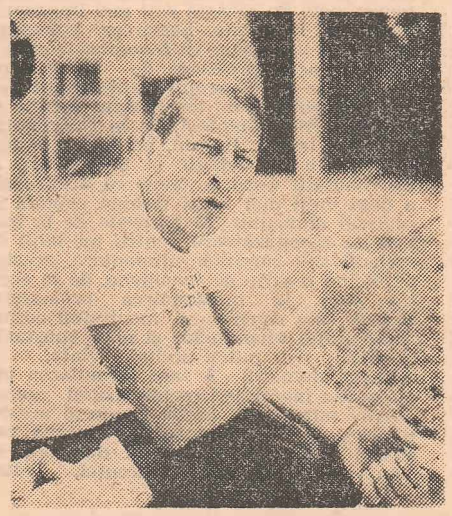

fantastice. Şi nu numai pentru copii! Dar sînt atît de puţine bazine în ţară, şi atît de mulţi copii care nu ştiu să înoate, iar faptul acesta preocupă din păcate prea puţin factorii de decizie ai sportului românesc.

— Poate că nataţia nu a ajuns încă „la modă", cum a fost cazul, pe rînd, cu tenisul, cu gimnastica, poate chiar şi rugbiul — iar lucrul acesta este principalul defect al sportului în speţă. Va fi deci nevoie, iarăşi, de mari campioni care să dea exemplu celor multi. Este astăzi înotul românesc în faţa unei asemenea perspective?

— Ar fi frumos să se întîmple asa. Există, e adevărat, astăzi în natatia noastră cîteva nume, Irinel, Bunaciu şi alte cîteva, în special nume feminine, care dau speranţe. Dar avem noi cele mai bune conditii pentru a le lansa în elita natatiei mondiale? Antrenorilor români nu le lipsesc cunoştinţele de specialitate, dar nici nu se poate spune că ele se află în pas cu cele mai noi cuceriri în materie. Cîteodată intuim. Aşa s-a întîmplat cu scurtarea pauzelor dintre repetări. Eu am avut la început mai mult motive practice, din prea puţin timp la dispoziţie pentru antrenament — pentru ca mai tîrziu să aflu că americanii făcuseră din asta o adevărată metodă de pregătire. Eram totuşi încă departe de ce făceau alţii. Acum cred că sîntem pe aproape, fără a avea însă certitudinea faptului. Irinel repetă bucăţi de 400 sau 200 metri cu pauze de numai 10 secunde între ele, într-un antrenament care durează pînă la două ore şi jumătate. Este deci un antrenament foarte dur, foarte dens. Irinel înotînd zilnic între 9 şi 10 mii de metri, de obicei în două şedinţe. Fără a mai pune la socoteală jumătatea de oră de pregătire fizică, pe uscat. Ştii ce înseamnă de fapt 60—70 de kilometri înot pe săptămînă?! E un efort fantastic — dar e oare suficient? Nu vom putea şti, aşa cum am spus, decît peste un an, doi...

— Pînă una, alta — deşi nu vreau să te necăjesc — Pănulescu a fost învinsă de cîteva ori la campionatele naţionale. A fost un accident?

— Irinel se pregăteşte în principal pentru „europenele" de juniori, care au loc peste cîteva zile la Florenţa. Atunci trebuie să prindă forma maximă. Mai vreau să spun că şi ciclul ei biologic a fost de curînd dereglat. Şi apoi, după atîtea locuri întîi pe care le-a cîştigat, aproape cu carul, în R.D.G., în Austria, în Italia, ca să nu mai vorbesc de cele din ţară, o înfrîngere sau două nu-i strică! Ştii însă care-i visul ei? Să cîştige trei medalii de aur la Jocurile Olimpice de la Moscova, peste doi ani! Tot atîtea cît Nadia Comăneci la Montreal...

— Asta ar fi într-adevăr ceva pentru nataţia românească! Dar am de gînd să te întreb cum stă cu şcoala. Deci, cum învaţă eleva dumitale, Irinel Pănulescu?

— Aş putea răspunde excelent. Dar şi aici este o problemă pe care m-o extind pentru întreaga natatie românească. Dacă îl atrage performanta, un copil trebuie să se decidă, cam pe la 15—16 ani, dacă nu mai devreme: ori liceu cu profil, avînd clase speciale de înot, ori liceu industrial, care asigură un viitor în meseriile mai iubite de părinţi, cum ar fi cea de inginer spre exemplu. Întîmplarea face ca şcolile avînd clase de profil sportiv să nu fie decît de specialităţile umaniste: filologie, istorie etc. — şi astfel se ajunge la dilema **ori înot, ori inginerie**, adică meserie cu greutate! Iar cum la 15 ani de cele mai multe ori hotărăsc tot părinţii, ce-ai să răspunzi tu, ca antrenor, cînd unul dintre ei vine la tine şi te întreabă: bine, bine — zici că fetita mea este talentată la înot, dar poţi să-mi garantezi că va deveni o mare campioană? Dacă nu, atunci mai bine o dau la real! Să luăm din nou exemplul lui Irinel. Fata e foarte deşteaptă, e prima în clasă, a luat premii la învăţătură şi posedă două distincţii „Meritul pionieresc", acordate de către Organizaţia Pionierilor. Pentru părinţii ei, altfel oameni cu totul de treabă, perspectiva şcolii sportive le apare ca un fel de pecete pentru meserie şi viaţă. Va fi Irinel o mare campioană? Poate că da. Dar dacă învaţă aşa de bine şi e inteligentă, mă întreabă părinţii, de ce să devină profesoară de educaţie fizică?! Aici e o mentalitate nu numai învechită, ci şi jignitoare — mai cu seamă că sportul românesc o să aibă nevoie de tot mai mulţi oameni inteligenţi, de oameni capabili şi perfect stăpînitori ai meseriei.

— N-ai uneori impresia că se vorbeşte prea mult de Irinel Pănulescu?

— S-a făcut într-adevăr enorm de multă reclamă pe tema ei. Am noroc că fata e foarte echilibrată, că nu şi-a pierdut capul după cele scrise prin ziare şi reviste. Peste numai o săptămînă ne prezentăm la Campionatele europene de juniori, cel mai mare concurs oficial la care ia parte Irinel de cînd face sport. Adversarele pe care le va întîlni vor fi însă în majoritate mai mari cu un an de zile decît ea. Şi totuşi, avem şanse cel puţin pentru o medalie. Ar fi un prim succes dintre cele mai mari. Atunci, sigur, n-o să am nimic împotrivă să se scrie la superlativ — deşi asta nu înseamnă că nu vom mai avea o mulţime de obstacole de trecut! Dar, mai cu seamă după munca pe care a depus-o pînă acum, ar fi o răsplată cu totul meritată pentru Irinel.

— Mult succes şi să auzim numai de bine.

DUMITRU GRAUR ■

Un model de carte turistică

Depăşind cu mult, atît ca structură cît şi (mai ales!) ca substanţă, condiţia unui ghid ori a unei monografii, recenta carte Tezaurul Cernei *(Editura Sport-Turism, 1978), a doctorului Ilie Cristescu se vrea, şi credem că în mare parte reuşeşte să fie, un studiu cu multiple şi certe merite. Dintre obiectivele urmărite de autor, două transpar cu putere în textul şi subtextul cărţii: pe de o parte realizarea unei sinteze şi, ca atare, oferirea unui model de carte turistică despre o veche vatră de cultură materială şi civilizaţie românească, iar pe de alta punerea la îndemîna cititorului obişnuit a unui instrument util de informare şi orientare.*

Grupînd capitolele în două secţiuni (împărţire impusă în egală măsură de caracterul lucrării, de volumul de informaţie şi de maniera de concepţie), semnatarul Tezaurului Cernei *abordează istoricul unei zone* (Dezvoltarea Băilor Herculane pe teritoriul comunei Mehadia), *coordonatele geografice* (Factorii naturali: relief, climă, vegetaţie, faună), *specificul propriu-zis al staţiunii* (Cură şi tratament la Băile Herculane) — *din care nu lipsesc mai multe pertinente „consideraţii actuale asupra efectului terapeutic al apelor minerale termo-sulfuroase din Băile Herculane" —, precum şi ceea ce îndeobşte poate vedea cel ce ajunge aici* (Turism şi trasee turistice în Valea Cernei — zona Băilor Herculane).

În partea a doua a lucrării se face o „radiografie" de anticipaţie a zonei şi capitole precum „Prognoza turismului în zona Herculane-Cerna" *vin să completeze — pe baza unor studii complexe de teren şi a interpretării datelor statistice, ca şi a comentării detaliate a măsurilor prevăzute a se lua în vederea dezvoltării şi extinderii bazei materiale existente — imaginea panoramică, multidimensională a ceea ce pe bună dreptate formează „tezaurul Cernei".*

Un cuvînt de recunoştinţă din partea celor care citesc cartea se cuvine, fără îndoială, Editurii Sport-Turism (redactor Dumitru Martiniuc) şi pentru aleasa ţinută grafică şi bogata ilustraţie în albnegru şi color a recentei apariţii editoriale.

FLORENTIN POPESCU ■

Parabolă cu cîini şi javre

Accesul la un drum măreţ e straşnic
Străinii le dau chewingum, conserve, carne, pîini
Dar, vai, cîte-o maşină în fugă îi izbeşte
Şi-ncep să şchioapete sărmanii cîini.

Ieşirea în şoselele internaţionale
Dă masă gratuită şi-un trai mult mai uşor
Dar tot ieşirea-nseamnă un ochi zburat din frunte,
Ureche despicată sau, rupt, cîte-un picior

Cînd vii la masa mare mai nimereşti şi bine
Şi-n orice caz arare poţi să rămîi flămînd
Dar, doamne, cîtă jale, dar, doamne, ce ruşine
Străinii cînd te scuipă de pe şosea trecînd.

Ei fac cîteodată popasuri amicale
Şi-asculţi din marca Philips schelălăit modern
Dar ţie, cîine singur, ţi-e foame, foame, foame
Şi-aştepţi momentu-n care ei masa o aştern.

De mai greşeşti şi botul l-întinzi
Ei nu-ţi spun javră...
Pentru că au destule, cît vrei atîta-ţi dau
Tu cîinilor din sate, cuminţi, poţi să te lauzi
Că ei nu ţi-au spus javră şi nici tu lor hau, hau.

Ieşirea în şoselele internaţionale
Te satură, adesea miroşi a fum de Kent
Pîinea din care-nfuleci, pufoasă e şi-aţîţătoare
Şi parcă stai cu botul pe-un colţ de continent

Atîta doar : viteza şoselelor e mare
Maşina n-are milă, robotul n-are mîini,
Autohtone muşte se strîng ca-ntr-un cortegiu
Din cînd în cînd în jurul cadavrelor de cîini.

Iar ceilalţi cîini, din cei ieşiţi la drumul mare,
Nici vreme n-au, aşa betegi cum sînt,
S-asiste la păgîna şi trista-nmormîntare
A fratelui lor care nu-ncape în pămînt

Oricum, e palpitantă viaţa pe şosele,
Mulţi cîini deprind învăţul, trăiesc în stilul shop,
Au unghii lustruite, cerşesc în limbi străine,
Chiar dacă nu-i nici unul neorb, nesurd, neşchiop.

În acest timp, prin sate, la stîni, sau prin oraşe
Abia gustînd arare firimituri de pîini
Lătrînd cînd e nevoie şi refuzînd să plîngă
Trăiesc modest dar mîndru adevăraţii cîini.

Pe-aceştia pîn-la urmă-i omoară bătrîneţea
Sau luptă cu vre-o fiară sau cu străinii hoţi
Dar numai prin aceştia există şi toţi ceilalţi
Că nu de pe şosele îşi trag izvorul toţi.

Salvarea e acolo, unde-şi păstrează locul
Prea simplii cîini ce latră, trăiesc şi se-nmulţesc
Nu-n cei ce pe şosele cerşesc confortul Philips
Ci-n cîinii cîini e fala destinului cîinesc.

ADRIAN PĂUNESCU ■

Un tînăr caricaturist:

ALEX

ALEX – cu numele adevărat şi în întregime Aurel Ştefan Alexandrescu – s-a născut în 1948 în Otopeni. Lucrează tot în Otopeni, la Institutul de cercetări şi proiectări maşini agricole. Proiectează utilaje agricole cu pasiunea omului care nu s-a dezlipit, şi nici nu are de gînd, de meserie, iar în timpul liber face caricatură, pictează şi un lucru pe care-l mărturiseşte de-abia acum, scrie versuri. Rar vine în Bucureşti, doar să-şi cumpere tuş şi vopsele, rar vine şi pe la redacţii, dar totdeauna cu mapa plină de desene şi caricaturi. În anul 1973 termină Şcoala populară de artă – secţia grafică – participînd în perioada şcolii la toate expoziţiile de grup. Tot în acea perioadă obţine şi o menţiune la concursul de afişe pentru tineret. În februarie 1975 debutează la pagina „Racul" din revista «Flacăra» şi de atunci participă la toate saloanele de umor care s-au organizat în ţară. Ilustrează revista «Rebus» şi semnează ilustraţiile la volumele de versuri «Excelsior» şi «Rod tînăr». Anul acesta obţine premiul ziarului «Scînteia tineretului» pentru caricatură şi o menţiune a revistei «Urzica».

– De ce semnezi ALEX ?

– Dacă există un PIM, de ce nu ar exista şi un ALEX. Totdeauna am avut impresia că numele meu este foarte lung. Dacă nu m-aş iscăli aşa, aş dori să semnez Ciosu sau Dragoş.

Sînt mulţumit că la institutul unde lucrez am la gazeta de perete în fiecare zi cîte o caricatură ilustrînd diferite aspecte din întreprindere şi diferite probleme care frămîntă generaţia noastră.

De asemenea, pregătesc o expoziţie de caricatură şi una de pictură şi visez la un volum de poezie pe care anul acesta îl voi predă unei edituri bucureştene.

SORIN POSTOLACHE ■

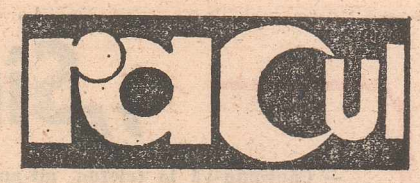

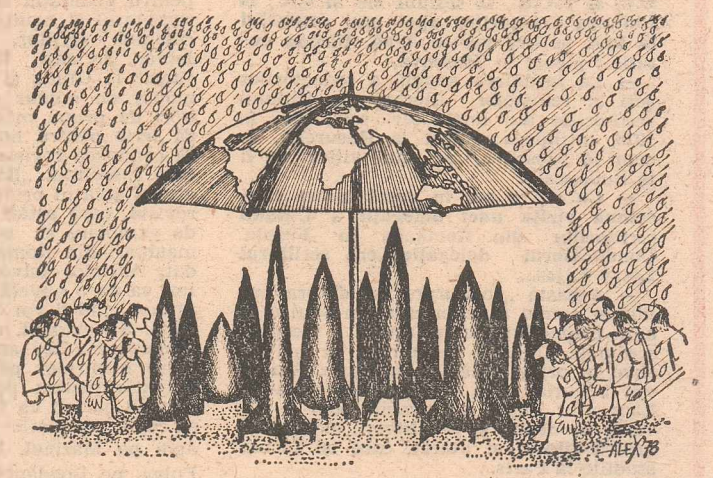

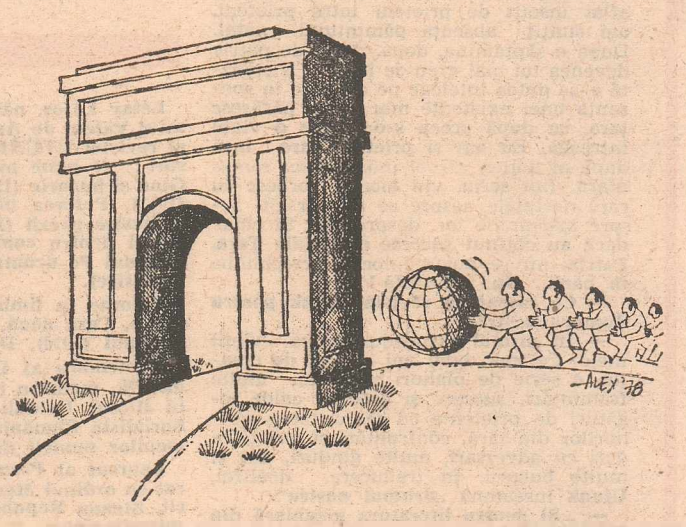

Fabula nepotrivirilor de caracter

Lua masa în grădină Domnul Porc
Servit la fix de trista doamnă Scroafă
Tablou idilizant din care-şi storc
Liricii blinde versuri, de agrafă...
Iluzia-n grădină se adună
În curcubee stranii, aparente
Cînd pentru El şi soare bun şi lună
Doar accesorii sînt, indiferente...

E un plictis de putred veac ucis
Sub geana Lui bogată în penumbre
Poartă monoclu falnic de Paris
Şi-aruncă-n lume lungi ochiade sumbre
Neobosită, Ea, cu lacrimi reci
Schimbă platouri cu mîncăruri scumpe
Cuvîntul tandru mult prea scump e
Placid, îngurgitează El dovleci...
Într-un tîrziu, milostivit, se pare,
Catadicseşte-o vorbă spre consoartă :
– E drept, eşti ne'ntrecută la mîncare
Dar nu cunoşti ce-i artă pentru artă...
Vezi, tu ! În lume se petrec schimbări
Ce poartă sufletul spre alte sfere
Tu-ţi duci destinul calm către jumări
Chemare n-ai spre taine, spre mistere...

Eu am urcat mereu spre nalte culmi
Cum m-a-ndemnat nobleţea grea, de York,
M-au declarat discipolii,-ntre ulmi,
Ceva savant ! Şi-acasă cînd mă-ntorc
Mă-ntîmpină un rictus inefabil
Pe care-l pui în perne şi în ciorbe...
Oricît aş vrea să te suport, amabil,
Simt că nu aflu pentru tine vorbe...

De mîine, dar, cu scuze de rigoare
M-abandonez în ulmi, cu-ntreaga viaţă...
De ani de zile, plină de ardoare
Mă cheamă spre visare o Mistreaţă...
Discreţie e cazul să-ţi mai cer ?
Să nu aducem argumente dure
Vom arbora în doi către pădure
Nepotrivire-n vis şi-n caracter...
Acceptă, blînda Scroafă, trist rostind :
„Atunci e cazul, nu, ca să ies, da?"
El, lord, aprobă calm... Cu glas de-argint
Şi-şi cugetă nepăsător siesta...
Într-un tîrziu, cu vocea, oală spartă
Văzînd că peste pruni e naltă steaua
Din toţi rărunchii strigă la consoartă :
„– Scroafă, ignori să îmi aduci cafeaua ?"

Morala

De mai trebuie morală
Aţi desluşit-o limpede, cum sper,
La Porc, nu-ncape îndoială,
E în zadar,
Să cauţi caracter.

NICOLAE DRAGOŞ ■

Moartea boxerului

— Tovarăşe sectorist, îmi pare bine că vă găsesc, vă rog scuzaţi-mă. Pe dv. vă caut de azi dimineaţă. Cel puţin după ora 6. am ieşit, cred, de două ori în oraş să vă întîlnesc.

— Vă cer îngăduinţa, zise ceva mai potolit, să trecem mai de o parte, ca să putem vorbi fără martori.

— Foarte bine, acceptă Covaliu şi curiozitatea lui crescu vertiginos. Găsiră de îndată şi locul potrivit pe care-l căutau, sub un bec mare, spînzurat, cam inestetic, la intrarea unui debit de tutun, alături de un „aprozar" cu obloanele trase la uşă, dar cu vitrina luminată.

— Vă ascult, tovarăşe profesor, îl asigură ofiţerul.

— Cînd m-am întors acasă, după ce făcusem cumpărăturile m-am pomenit că sună la uşă un cetăţean, nu vi l-aş putea descrie. Subţire, înălţuţ, îmbrăcat cu o geacă maronie şi căciulă cu clapele ridicate, descheiat la toţi nasturii hainei în faţă, destul de bine afumat, de băutură şi cu nişte ochi răutăcioşi, care-i jucau în cap. M-a întrebat direct despre fi-meu de parcă ar fi fost căzut din lună. Se interesa dacă este „afară" sau „înăuntru". Presupun că era străin de oraş, şi-l căuta pe băiat după mai mult timp.

— Aşa, aşa, continuaţi îl încurajă ofiţerul pe profesor, iar ochii în timpul acesta controlau strada ocupată de lume.

— Cum, nu ştii, zic, că fiul meu se află în detenţie de cîteva luni şi că a fost judecat şi condamnat şi că a făcut recurs împreună cu tot grupul şi aşteaptă hotărîrea definitivă

— Bine, zice el înfuriat, cel puţin dumneata ai aflat pînă acum cine l-a vîrît la apă, cine i-a făcut bucata ca să-l bage la răcoare ?

Trăsnea a băutură, zise profesorul, întrerupîndu-se cîteva clipe, că am fost nevoit să mă retrag din faţa lui. Atunci am înţeles că are cu dv. ceva. După cîteva minute după ce v-a birfit cum ştie numai un golan din ăsta s-o facă, v-a rostit numele, însoţindu-l de o înjurătură groaznică, că mi-a făcut şi scîrbă. Urechile mele parcă nu au auzit de multe ori asemenea insulte. Se grozăvea în faţa mea că pe dv. şi pe un căpitan parcă de la miliţia Galaţi, Tomescu, o să vă aranjeze cum ştie el mai bine şi că nu-i pasă de urmări, fiindcă a mai trecut prin puşcării şi cunoaşte traiul de acolo şi aşa mai departe.

Tăcu bătrînul, tăcu şi căldura serii, atît de nefirească pentru o noapte de noiembrie, adăugă supărării omului un plus de temperatură.

La o oră după ce îi pierduse urma prietenei sale, Vlad se aşeză la o masă, într-un microbar pe Călăraşi, şi-şi chivernisea suma de bani pe care o sustrăsese din valiza unei bătrîne în timpul deplasării cu trenul, în staţia Barboşi. Nu i-au trebuit decît cinci minute să observe că la casa de bilete o femeie grăbită îşi lăsase lîngă perete geamantanul şi deasupra lui poşeta. Nu-i mai dădea atenţie, ci, cu banii potriviţi îşi făcea mereu loc să ajungă mai repede la casieriţă, ca să oţină biletul de tren. Într-o împrejurare ca aceea, Vlad a reuşit să smulgă pe neobservate valiza şi să iasă în pas domol, traversînd peronul şi să se urce din nou, de astă dată într-alt vagon. Şi, a găsit ceea ce urmărea, două mii de lei. După ce a uşurat valiza şi poşeta le-a depus pe amîndouă în capul vagonului într-o crăpătură a burdufului, de unde vîntul le-a luat, aruncîndu-le sub roţi. La Baldovineşti, a ajuns din nou lîngă Miţa Garoi, a apucat-o de braţ, stringînd-o cu mare „tandreţe" :

— Scumpo, sîntem norocoşi. O sărută zgomotos pe obraz şi-şi sprijini tîmpla de umărul rotund al fetei. Ea îl privi cu coada ochiului fiindcă înţelesese foarte bine ce ascundeau cuvintele măgulitoare de mai înainte. La rîndul lui, se uită şi el pe sub sprîncene şi zîmbi cu acelaşi subînţeles, dar, pentru că stabilise că pe ea n-o privesc direct „afacerile" lui, o mai sărută o dată şi-i dădu un bobîrnac sub năsucul cîrn.

— Aş vrea să dau un telefon, mă aşteptaţi aici. Cred că după asta nu vă mai reţin, zise Covaliu bătrînului care ridică din umeri.

Ofiţerul se depărtă, zărise adineauri, pe o stradă laterală, cabina unui telefon public. Lumea continua să tropăie încoace şi încolo. Vitrinele mici ale prăvăliilor de pe str Galaţi, reconsiderate prin optica toamnei, sclipeau etalîndu-şi mărfurile, iar un atelier foto expunea în razele puternice ale lămpilor de neon-portrete chivernisite de miri şi mirese, nuni şi nune, socri şi soacre, întregul alai prins în poziţii aproape rigide şi mai încolo chipuri de copii, capete de expresii ale premianţilor cu cunună, în uniforme pioniereşti apretate festiv, dichisite, fără cusur, vorba aceea : ca la fotograf !

Ofiţerul a intrat în cabină, trăgînd după sine uşa. Înainte se uitase în jur constatînd că nu-l vede şi nici nu-l aude nimeni. Formă numărul sediului, căutînd ofiţerul de serviciu şi cînd dădu de el i se adresă puţin enigmatic :

— Eu sînt, să trăiţi. Mă recunoaşteţi, tovarăşe căpitan ?

— Sigur, dă-i drumul. Sînt numai urechi

EUGEN TEODORU ■

(Va urma)

„Sîntem împreună, în bună frăţie"

— Căutîndu-vă la telefon, mi-am notat în agendă desele dv. plecări la Bucureşti, rînd pe rînd, la plenare ale C.C. al P.C.R., la sesiuni ale M.A.N., la Uniunea scriitorilor apoi alte deplasări la Iaşi, la Dej sau la Arad. Ultima notaţie : plecat la Moscova.

— La întîlnirea anuală a redactorilor şefi ai revistelor literare ale Uniunii scriitorilor din unele ţări socialiste. În 1976, întîlnirea a fost la Bucureşti, acum la Moscova, iar anul viitor va fi la Budapesta.

— Cu cîţiva ani în urmă, presa consemna vizita unei delegaţii a Uniunii scriitorilor din România în Franţa. Conducătorul delegaţiei era scriitorul Létay Lajos...

— Această „conducere" se datora numai şi numai funcţiei care am avut-o în anii respectivi. Eram atunci vicepreşedintele Uniunii scriitorilor şi mă aflam în prima călătorie la Paris. Am avut bucuria de a călători împreună cu Laurenţiu Fulga, admirabilul om şi tovarăş de drum, şi Ion Biberi, excelentul nostru filosof şi literat, care îşi făcuse studiile la Paris...

— Aţi călătorit mult. Cum arată România văzută din afară ?

— Deşi de cele mai multe ori m-am aflat însoţit de prieteni între prieteni, am simţit absenţa pămîntului natal. După o săptămînă, două, dorul de patrie devenea tot mai greu de înfrînt. Niciodată n-aş putea înţelege pe cei care în speranţa unei existenţe mai bune, părăsesc ţara, ca după aceea s-o viseze o viaţă întreagă. Eu am şi prieteni care încă după al doilea război mondial au rămas afară. Îmi scriu, vin aici şi vorbesc cu rară nostalgie despre ce au părăsit, despre însomniile lor, despre dor. Şi chiar dacă au obţinut succese materiale **Ţara, Patria**, nu se poate înlocui, preschimba în bani... Nu, niciodată !

— Ce înseamnă revista Utunk pentru dumneavoastră ?

— În primul rînd jumătatea vieţii mele. Cei mai buni ani ai mei de creaţie, o serie de planuri realizate, multe frămîntări, succese şi eşecuri, calde legături de prietenie cu majoritatea scriitorilor din ţară, confruntări şi neînţelegeri cu adversari, multe gînduri, dar şi multe bucurii. În traducere, dealtfel, **Utunk** înseamnă **„drumul nostru"**.

— ...Şi pentru literatura maghiară din România ?

— Spre satisfacţia noastră, a redactorilor, Utunk-ul este o revistă îndrăgită şi aşteptată de tot mai mulţi cititori. O revistă cu un profil larg, dar în primul rînd, desigur, o revistă literară. Înfiinţată din 1946, revista a fost şi este leagănul, atelierul literaturii maghiare autohtone, unde şi-au făcut ucenicia majoritatea scriitorilor maghiari din România şi în care semnează nume de prestigiu ale literaturii din ţara noastră din cele mai diferite generaţii : de la tînărul şi remarcabilul poet Szocs Géza, pînă la Franyo Zoltán, care a împlinit 90 de ani.

— Cîţi scriitori maghiari sînt la Cluj-Napoca ?

— Cred că sîntem peste 50, care lucrăm în diferite redacţii.

— Şi „producţia" lor literară din anul trecut ?

— Editura pentru naţionalităţile conlocuitoare, Kriterion, scoate anual peste 150 de titluri. În majoritate, operele scriitorilor maghiari. Pe lîngă Kriterion, apar însă multe cărţi în limba maghiară şi la Editura Dacia, la Creangă şi la alte edituri. O mare parte, evident, aparţine scriitorilor clujeni. Noi, de la Utunk, prin resortul nostru de critică literară, sîntem într-un fel săptămînă de săptămînă şi cronicarii acestor cărţi, consemnînd toate apariţiile. Dar pe lîngă cronici, aprecieri, critici săptămînale, organizăm la fiecare început de an mese rotunde, dezbateri interesante şi temeinice, cu participarea criticilor noştri de frunte, analizînd „recolta" literară în întregimea ei. La ultimele dezbateri au fost remarcate în mod deosebit romanul lui Szilágyi István **Piatra cade în fîntîna seacă**, apoi romanul lui Köntös Szabó Zoltán, despre tineret, al lui Panek Zoltán **„Primii paşi pe pămînt"**, un roman modern, extrem de interesant, care a şi cîştigat premiul „Şampanie" al redactorilor noştri.

— Atrăgător şi original premiu ! Dumneavoastră ce premii aţi colecţionat de-a lungul anilor ?

— În primul rînd **Premiul de Stat** pentru volumul de versuri **O lume nouă se construieşte**. Se întîmpla aceasta cu aproape un sfert de veac în urmă...

— Şi de atunci ?

— Am scris vreo 10-12 volume. O parte conţin poezii pentru copii.

— Iubiţi copiii ?

— Sper că şi din poeziile mele reiese aceasta. Cel ce m-a îndemnat a scrie pentru generaţia cea mai tînără a fost regretatul şi neuitatul meu prieten, excelentul scriitor, nuvelistul Asztalos István. În anii 1956—1957 eram „adjunct" la Utunk şi în dorinţa de a avea număr de număr semnătura unor scriitori de prima mărime, îl solicitam des să scrie pentru noi pe Asztalos István. El conducea revista Napsugár (în traducere înseamnă „Rază de soare") aflată atunci abia în primul an de existenţă. O revistă care astăzi apare deja în 50 000 de exmplare şi este dedicată copiilor maghiari din România. La un moment dat, Asztalos István a pus o condiţie : îmi va da o nuvelă pentru Utunk numai atunci cînd îi voi da şi eu poezii pentru copii. Şi, evident, amîndoi am respectat înţelegerea. Dar am mai avut şi un alt mare inspirator pe atunci şi un model autentic pentru poezii : băiatul meu, care în curînd va fi arhitect, şi pe lîngă el, copiii prietenilor mei din Cluj-Napoca, apoi pe Marinel, băiatul lui Laurenţiu Fulga, pe Bogdănel, feciorul lui George Lesnea, pe care i-am cunoscut în neuitatele vacanţe de la Valea Vinului.

— Care sînt prietenii dumneavoastră de litere cei mai apropiaţi ?

— În primul rînd, scriitorii din asociaţia noastră. E cunoscută şi arhicunoscută, dealtfel, prietenia scriitorilor români şi maghiari din Cluj-Napoca. Pot spune că în cadrul asociaţiei dăm o pildă exemplară de convieţuire, de colaborare frăţească. Prietenia aceasta are rădăcini puternice încă din trecut, în tradiţiile noastre literare, moştenite de la înaintaşii noştri literaţi de pe aceste meleaguri, împlinită de noi astăzi, aici în cadrul asociaţiei şi nu în ultimul rînd datorită şi secretarului nostru, D.R. Popescu, animatorul neobosit al apropierii şi înfrăţirii noastre, a scriitorilor români şi maghiari în această veche cetate a scrisului, ce înseamnă Cluj-Napoca. Dealtfel, pot să mă mîndresc personal cu o prietenie intimă cu **D.R. Popescu**. Ne leagă şi multe sarcini obşteşti, călătorim adesea împreună spre Bucureşti, purtăm discuţii interesante de meserie. În afară de cei maghiari, a căror înşiruire ar fi prea lungă, iată cîteva nume aşa cum îmi vin acum, la întîmplare. Îl amintesc pe **Aurel Rău** cu care sîntem colegi în poezie şi conducem revistele clujene ale Uniunii scriitorilor. Apoi, o personalitate remarcabilă a Clujului, poetul **Aurel Gurghianu**, care a tradus în româneşte multe din poeziile apărute în ultimul meu volum „Depărtări". Am tradus şi eu numeroase poezii ale lui Gurghianu, dar cred că-i sînt încă dator. Cînd spun aceasta, plec de la afirmaţia şi constatarea plină de satisfacţie că majoritatea poeziilor mele sînt traduse în limba română. Mi-e bun prieten şi **Vasile Rebreanu**, excelentul prozator şi dramaturg, cu care am colindat şi în străinătate, ultima oară o lună în China... Şi **Felea** şi **Oarcăsu** şi **Augustin Buzura**, fiecare e foarte aproape de mine...

— Aţi vorbit adesea despre prietenia cu Ion Brad.

Prietenia noastră nu era doar a doi poeţi. Eram legaţi şi printr-o frumoasă prietenie de familie. Veţi găsi în biblioteca mea întreaga operă a lui Ion Brad. Ne-am cunoscut de tineri, sîntem amîndoi fii de ţărani, iar universul poeziei noastre e aproape identic. Poate şi acesta a fost motivul că am tradus reciproc o bună parte din poeziile noastre.

Răspunzînd acum indirect la întrebarea pusă, pot spune că dacă aş lua toate cărţile oferite mie de prietenii mei, scriitorii români, aş putea edita chiar un volum pe această temă numai din dedicaţii ! Vorbesc acestea despre prietenie, frăţie şi bucuria idealurilor şi împlinirilor noastre comune. Acestea sînt fapte, nu cuvinte goale. Prietenia adevărată înseamnă să fii unit şi la bine şi la rău. Înseamnă înţelegere, colaborare, întrajutorare.

— Aţi vorbit mult despre traduceri.

— Aş spune că traducerea este ea un gen literar aparte. Un popor, cu cît e mai mic, trebuie să se străduiască să acumuleze cît mai multă experienţă şi comori din bogăţia spiritualităţii universale. Acesta e pentru mine un îndemn, la fel ca şi pentru confraţii mei din Cluj-Napoca şi din întreaga ţară, care iau parte la acest act. Noi dorim ca scriitorii români să apară în faţa cititorilor maghiari într-o traducere cît se poate de bună, la un nivel artistic cît mai înalt, pentru că nu e indiferent în ce haină este prezentată o operă în faţa cititorului ! Eu cred că în felul acesta facem un serviciu, bun pentru prietenia noastră, pentru apropierea publicului, a cititorilor maghiari, de spiritualitatea românească.

Cine urmăreşte revista Utunk poate să constate că nu există număr în care să nu apară autori români, comentarii, sau probleme actuale ale literaturii româneşti. Nu e un merit deosebit al nostru, nicidecum n-aş vrea să afirm aşa ceva. Asta o fac consecvent pentru literatură maghiară şi revistele româneşti, amintind în primul rînd pe cele clujene.

— De cînd scrieţi, tovarăşe Létay ?

— De mult, tare de mult, deja din anii de liceu...

— Şi cîte poezii aţi scris ?

— Statistica aceasta n-am făcut-o. Dar nici pe departe nu am scris atîtea cîte aş fi vrut.

—Care e poetul român preferat ?

— Neîndoielnic şi de demult, Eminescu, datorită nu numai geniului său, dar şi unui excelent profesor de literatură din fostul Liceu Unitarian din Cluj-Napoca, unde am învăţat. Eminescu a devenit dealtfel pentru maghiari un poet apropiat, fiind tradus de mult, de mulţi şi în întregime, în mai multe versiuni, inclusiv chiar variantele şi fragmentele !

— Cu aproape 30 de ani în urmă aţi scris „Venea furtuna". O poezie-crez, care vă defineşte cum nu se poate mai bine...

— Casa părintească se află la marginea satului, pe malul unui pîrîiaş cu sălcii umbroase. Adesea cei ce mergeau spre satele vecine, se opreau în faţa casei noastre pentru a se odihni, sau a-şi potoli setea. Într-o zi de vară, s-a iscat furtuna, tocmai cînd prin faţa noastră treceau nişte care încărcate cu fîn. Tata a fugit spre poartă, i-a invitat pe ţăranii români din satul Podeni să intre în curte. Am scos căruţa noastră de sub şopron şi finul a fost pus la adăpost. Pînă a stat ploaia, tata şi cei doi din Podeni au stat la masă, iar ceaunul fierbea. Au ciocnit împreună un pahar de ţuică, au mîncat şi au plecat fericiţi. Momentul acesta mi-a inspirat poezia. Dealtfel, vă pot spune că frăţia dintre români şi maghiari la noi acasă e foarte naturală.

Ce-l frămîntă pe deputatul Létay Lajos ?

— Între multe alte probleme construirea unei case de cultură la Dej. Municipiul s-a dezvoltat în ultimii ani foarte mult din toate punctele de vedere. Are numeroase formaţii artistice, o bogată activitate culturală. Casa de cultură a municipiului, deja inclusă în plan, va oferi condiţii şi mai bune pentru această activitate.

— Ce satisfacţii v-a adus această activitate obştească ?

— În legislatura trecută am fost deputatul locurilor mele natale, într-o zonă unde locuiesc moţi din Apuseni şi maghiari. Pentru ei am făcut ceva mai mult decît pînă acum pentru dejeni. Între altele, am putut sprijini construirea unui releu de televiziune pentru oamenii din Valea Ierii. Din cauza munţilor, peste ecranele televizoarelor cădea o umbră deasă. Apoi am introdus o cursă de autobuz, am accelerat procesul de sistematizare, am ajutat oamenii în rezolvarea unor probleme sociale şi personale. Unii, chiar dacă nu mai sînt deputat în zona lor, mă caută şi astăzi. Sper însă că drumurile mele vor fi mai des şi spre Dej şi sînt convins că împreună cu municipalitatea vom putea rezolva încă multe probleme şi pentru cetăţenii acestui viguros oraş industrial...

— Ce vă mai spune azi Universitatea populară din comuna dumneavoastră natală ?

— Am contribuit cu ani în urmă la înfiinţarea „Universităţii" noastre din comuna Moldoveneşti, de care aparţine şi satul meu natal, Văleni de Arieş. Cunoscînd temeinic problemele lor sociale, economice, culturale, m-am ocupat de organizarea universităţii, începînd cu alcătuirea programului, program născut din necesităţi, şi terminînd cu invitarea şi aducerea lectorilor, conferenţiarilor, cei mai eminenţi reprezentanţi ai ştiinţei, ai literaturii, ai artei lor. Rar lipseam de la activităţile universităţii serale. Am vrut şi vreau şi azi ca oamenii locurilor mele natale să fie cît mai culţi, cît mai civilizaţi. M-am gîndit şi la faptul că în comuna mea s-a înfiinţat încă din primii ani o cooperativă agricolă de producţie şi am dorit să-i ajut pe concetăţenii mei, rudele, prietenii să facă o agricultură intensivă, modernă : bogăţie în satul meu natal !

— Revista pe care o conduceţi scoate anual şi un foarte frumos almanah.

— E între primele — dacă nu primul — scos de revistele Uniunii scriitorilor. Cum şi revista Utunk s-a născut din iniţiativa partidului, şi la naşterea almanahului a contribuit un activist al partidului : poetul Ion Brad, cu 12 ani în urmă, cînd era adjunct de şef de secţie la C.C. al P.C.R. Dintr-o convorbire amicală cu el s-a născut ideea almanahului, susţinut apoi şi sprijinit pe larg de forurile noastre superioare. Almanahul nostru colindă ţara şi lumea şi se bucură de o frumoasă apreciere. Este, evident, o mare satisfacţie...

— În fiecare ediţie a almanahului partea de început conţine un calendar ilustrat, într-o grafică de excepţie. Şi fiecărei luni îi este rezervată o poezie. În cele 11 ediţii însă poetul Létay Lajos e prezent doar... odată ! De ce ?

— De alcătuirea acestei părţi mă ocup eu personal. Şi am dorit ca peste ani colecţia Almanahului Utunk să poată deveni o valoroasă antologie. Şi, evident, am dorit ca fiecare poet să figureze, să-şi găsească locul în această antologie. Vă mai pot spune că lucrăm deja la Almanahul Utunk '79 care va fi orientat în întregime pe sprijinirea mişcării artistice de amatori din cadrul Festivalului naţional „Cîntarea României".

— Alte proiecte ?

— Am în plan cîteva cărţi. Una — dacă se realizează — va cuprinde însemnări din numeroasele călătorii întreprinse în străinătate, atît în cadrul delegaţiilor Uniunii scriitorilor, cît şi cu delegaţii parlamentare sau pe cont propriu. Lucrez apoi la pregătirea unui volum de traduceri, care va conţine cele mai frumoase poezii ale lui Aurel Gurghianu. Sper să reuşim să scoatem volumul. În ultimul timp mă preocupă foarte mult şi publicistica, fiind prezent des în numerele Utunk-ului...

CONSTANTIN MUSTAŢĂ

Létay Lajos, născut în 23 ianuarie 1920, în satul Văleni de Arieş, jud. Cluj. Redactor-şef al revistei UTUNK din 1958. Volume de versuri : O lume nouă se construieşte (1952), Gînd şi bucurie (1956), Amintiri din zori de zi (1957), Puterea pămîntului (1963). Cele mai frumoase poezii (1967), mai multe volume de poezii pentru copii. În anul 1975 a publicat volumul Pe drumurile poeziei (miniaturi publicistice).

Volume în limba română : Versuri alese (1955), Casă nouă, Casă roşie (1960), Ce vrea creionul (1970), Depărtări (1976).

E membru al C.C. al P.C.R., deputat în M.A.N., membru în Consiliul de conducere şi în Biroul Uniunii Scriitorilor din Republica Socialistă România, membru în Consiliul oamenilor muncii de naţionalitate maghiară.

Laureat al Premiului de Stat (1954), decorat cu ordinul Meritul cultural, Ordinul Muncii, Steaua Republicii, Ordinul Tudor Vladimirescu ş.a.

FLACĂRA Redacţia Bucureşti, Piaţa Scînteii 1, căsuţa poştală 4112, oficiul 33, cod 71 341 Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : publicistică social-politică (L. Timbus - Puicoru; L. Nitescu - 16 17) ; reportaj (Nicolae Cristache - 16 06) ; cultură, ştiinţă, învăţămînt, sport (T. Octavian, N. Ionescu - 16 19, 16 06) ; scrisori, anchete cetăţeneşti (M. Nedelea, E. Seceleanu - 16 18, 17 87) ; fotoreportaj (1595) ; documentare (16 23) ; cenaclu, administraţie (17 78 82 şi interior 17 83) ; secretariat de redacţie (Dor Bîrlădeanu, Cornel Cotană - 17 82, 16 21) ; secretar responsabil de redacţie (Nicolae Arsenie - 17 63 16 şi interior 17 86) ; redactor şef - 18 22 96 şi interior 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la ILEXIM - Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136-137 telex : 1 12 26 Bucureşti str. 13 Decembrie nr. 3

Redactor şef : ADRIAN PĂUNESCU

PREŢUL REVISTEI : 2 LEI

41505